

Fåglar

I GÖTEBORGSTRAKTEN 2015

FÅGLAR PÅ
VÄSTKUSTEN
SUPPLEMENT
2018:1

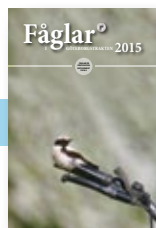
OM RAPPORTKOMMITTEÉR,
RRK GÖTEBORG OCH DEN
HÄR PUBLIKATIONEN

EN RAPPORTKOMMITTÉ HAR som huvuduppgift att sammanställa de fågelrapporter som rapporteras inom ett visst område, kallat rapportområde. Göteborgs rapportområde omfattar fem kommuner: Göteborg, Öckerö, Partille, Härryda och Mölndal norr om Hallandsgränsen. Området administreras av Rrk Göteborg, den regionala rapportkommittén för Göteborgs rapportområde. Det finns massor av andra rapportområden i landet. Vissa sammanfaller med landskap, andra inte.

ARBETET HANDLAR i princip om två saker: (1) att sammanställa fynd av en rad olika arter för att kunna följa arternas utveckling i området, och (2) att kvalitetsgranska observationer av ovanligare fynd i området, så att dessa helt säkert utesluter observationer av andra, snarlika arter. Uttryckt på ett annat sätt är Rrks: roll att se till att informationen som finns i Artportalen är riktig. Gäller det riktigt sällsynta arter är det istället den nationella Raritetskommittén, Rk, som granskar fynden.

RRK GÖTEBORG GER sedan många år tillbaka ut den här årskriften med fyndgenomgångar och fenologiöversikter. Använd den som en uppslagsbok tillsammans med din vanliga fågelbok, så får du bättre koll på det lokala fågellivet – och därmed mycket större möjligheter att lära dig nya saker om de fåglar du stöter på när du skådar i Göteborg med omnejd. I fält eller vid datorn hittar du allt på rrk.gof.nu!

► FiG-2015

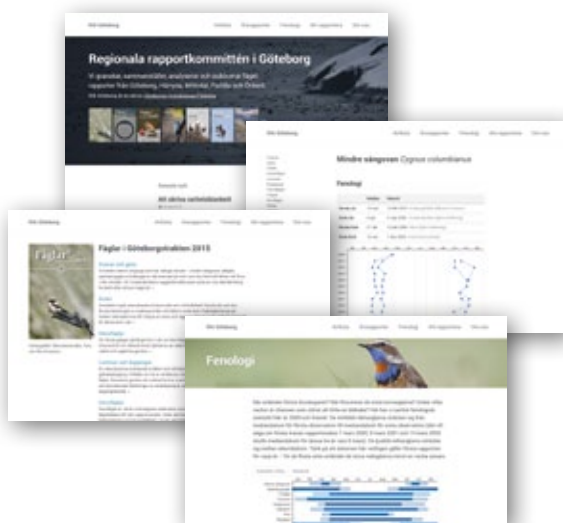

Omslagsbild
Jan-Åke Noresson

Ökenstenskivta
Kvibergsfältet, 26 maj 2015

Innehåll FiG-2015

- 03 LEDARE**
Största nyheten sedan 2007!
- 04 INTRODUKTION**
Några nedslag bland årets rariteter
- 08 ARTGENOMGÅNG**
Häckningar, sträcksiffror och tillfälliga gäster
- 42 FENOLOGI**
Fenologiåret 2015 och systematiska tabeller
- 51 INSTRUKTIONER**
Så här rapporterar du

NÅGRA SMAKPROV PÅ VYER FRÅN VÅR NYA HEMSIDA
RRK.GOF.NU

Största nyheten sedan 2007!

I FIG-2014 BERÄTTADE VI ATT VI från och med FiG-2016 skulle publicera våra rapporter både digitalt och i tryckt form. Men eftersom vi fortfarande ligger lite efter i utgivningen hann vi bli klara med detta nya upplägg redan till den här rapporten. För detta har vi Magnus Rahm att tacka, som sedan sist slitit med att processa allt vårt publicerade material från 2007 och framåt till vår nya hemsida, rrk.gof.nu!

OCH NU TÄNKER NI KANSKE ja, ja, vi förstår. Det är väl samma gamla rapport i pdf om man hellre vill läsa på skärm än papper, annars samma? Men nu tänkte vi inte så. Vi har länge velat göra allt arbete vi gör och alla analyser det mynnar ut i mer lättillgängliga så att alla som skådar i Göteborgsområdet kan *använda* dem. Helst direkt i fält. Vi har haft visioner. Smygstartat hemsidor. Inte kommit vidare. Men nu har alltså Magnus Rahm drivit oss ända i hamn, och vi är oerhört stolta över resultatet.

HEMSIDAN INNEHÅLLER NU allt vi publicerat sedan 2007 (eller 2000 för fenologin). Du kan läsa det i samma ordning som i den tryckta rapporten, eller klicka på ett artnamn för att få upp *alla* analyser vi publicerat för den arten oavsett år. Du kan sortera fenologigrafiken på ankomstdatum eller systematiskt. Kolla fenologirekord eller fyndbilder direkt i mobilen om du är tveksam över om det du har framför dig i fält kan stämma. Med mera. Vi kommer fylla på med ännu mer, men redan nu hoppas vi det här kan bli en utmärkt resurs för alla Göteborgsskådare att ha med sig i fickan i vår. Det är utan tvekan det största hopp framåt vi gjort sedan FiG-2007 då vi helt omarbetade vår rapport och fenologi till nuvarande form. Hoppas ni gillar det! Och vill ni ändå ha rapporten tryckt fortsätter vi med den också. Den har ju också sina finesser, framför allt i soffan. Mer info om hur du beställer FiG-2016 kommer i FpV och på hemsidan när den är tryckklar.

ALLRA SIST LYFTER VI PÅ hatten och tackar avgående Martin Oomen för många år av gott arbete! Nu tar vi lite vår. Med rrk.gof.nu i fickan förstås ...

REDAKTÖR: PÅR LYDMARK
par.lydmark@gof.nu

FIG-2015

FÅGLAR PÅ VÄSTKUSTEN
SUPPLEMENT 2018:1

REDAKTÖR, PRODUKTION & LAYOUT

Pär Lydmark
par.lydmark@gof.nu

ANSVARIG UTGIVARE

Karin Magnander
karin.magnander@gof.nu

TRYCK

Ale Tryckteam AB
www.tryckteam.se

ISSN

0348-1510

RRK GÖTEBORG

HEMSIDA

<http://rrk.gof.nu>

ORDFÖRANDE

Johan Svedholm
rrk@gof.nu

RAPPORTMOTTAGARE

Per Björkman
Klassikergatan 9
422 41 Hisings Backa
per.bjorkman@gof.nu

ÖVRIGA LEDAMÖTER

Ola Bäckman
Silke Klick
Pär Lydmark
Martin Oomen
Magnus Rahm
Elis Ölfvingsson
foramn.efternamn@gof.nu

BESTÄLLNING / GOF

Fåglar i Göteborgstrakten utkommer som ett supplement till Fåglar på Väst-kusten, och kan beställas från Göteborgs Ornitologiska Förening. Se www.gof.nu för mer information. För dig som tecknade familjemedlemskap 2015 skickas FiG-2015 ut utan extra kostnad. Från FiG-2016 gäller enbart separat beställning. Håll utkik i FpV och på hemsidan för information om när den går att beställa.

Introduktion

I år inleder vi med två präktiga förstafynd av arter för Göteborgs rapportområde och gräver ner oss lite djupare i omständigheterna kring dessa fynd. När det gäller den ena nya arten, iberisk gransångare, var den dock inte helt ny för rapportområdet. Eller var den det? På nästa uppslag reder vi ut det nya fyndet och vad som hände med det gamla från Vrångö 2009. Men först blir det lite fotboll.

ÖKENSTENSKVÄTTA

Sveriges 57:e fynd av ökenstenskväta gjordes både på en oväntad tidpunkt och på en oväntad plats. Men även om den var oväntad var den ytterst efterlängtdad i ett rapportområde som fram tills nu varit helt utan fynd av sällsynta stenskvättor.

PLÖTSLIGT HÄNDE DET

Många gånger har det diskuterats hur märkligt det är att Göteborgs rapportområde aldrig förärats med en rar stenskvätta av någon art. Speciellt med tanke på den fina skärgård som förgyller områdets kuststräcka. Hur många har inte senhösttrampat längs Rörös steniga västsida i förhoppning om att stöta upp en nunnestenskvätta eller liknande för att i bästa fall stöta på en senstannande vanlig stenskvätta?

2015 fick vi så äntligen ett fynd av en långväga stenskvättegäst. Detta så efterlängtdade fynd

gjordes dock inte på en plats eller under en tidpunkt de flesta kanske hade tänkt sig. Observationen var högst oväntad och gick till på följande sätt: På förmiddagen den 26 maj gick Håkan Pleijel med sin dotter vid fotbollsplanerna på Kvibergsfältet. Vid en skateboardramp fick han syn på en stenskvätta vilken han tyckte avvek från en normalt tecknad sådan. Några bilder senare och efter lite granskning hemma lade han ut en förfrågan på BirdLife Sveriges forum om huruvida det faktiskt kunde röra sig om en ökenstenskväta. Detta uppmärksammades först av Robert Ennerfelt som snabbt fick ut informationen på det lokala larmsystemet och det stod sedan snabbt klart att det mycket riktigt rörde sig om en hane ökenstenskväta. Aldern var i början något oklar men efter lite diskussioner bestämdes den till en adult hane (3K+). Snart var folk på plats vid nämnda skateboardramp och fågeln var lyckligtvis kvar och kunde

beskådas där under hela dagen till många Göteborgskryssares lycka. Morgonen efter stod den dock tyvärr inte att finna.

Göteborgs första rara stenskvätta dök alltså upp långt ifrån den karga skärgårdsmiljön och gjorde det dessutom under en högst atypisk tidpunkt. Vårfynd av arten är mycket ovanliga och faktum är att detta endast var det åttonde vårfyndet i landet någonsin av ökenstenskväta. Senast det begav sig gällde ett fynd den 25–27 mars på Gotland 2008. ^[08]

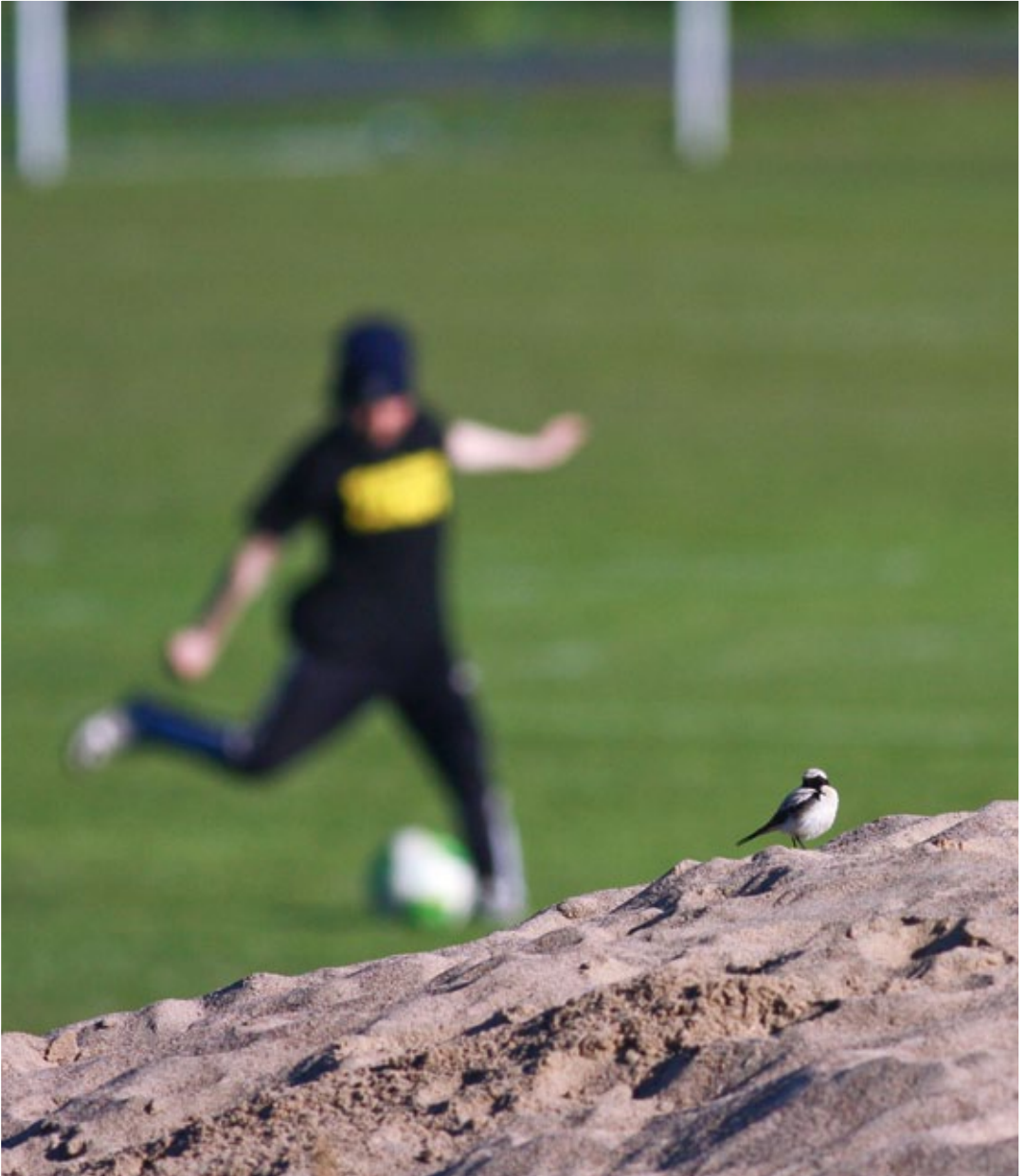
→

Det var nog inte här någon hade tippat att Göteborgs första sällsynta stenskvätta någonsin skulle dyka upp, men det var så det blev. Den 26 maj stod det plötsligt en ökenstenskväta mitt ibland alla fotbollsplaner på Kvibergsfältet och tillströmningen av fågelskådare blev plötsligt större än tillströmningen av fotbollspublik. Men det är klart, helt fel är ju inte biotopen. Den hade ju faktiskt hittat en liten, liten sandöken.

Bild: MAGNUS RAHM

FÖRDJUPNING OCH FYNDANALYS FÖR NÅGRA AV 2015
ÅRS GODBITAR I GÖTEBORGS RAPPORTOMRÅDE

Ola Bäckman^[OB], Johan Svedholm^[JS]

IBERISK GRANSÅNGARE

Årets andra nya art för rapportområdet blev den iberiska gransångare som under maj och juni uppehöll sig på Vargö i Göteborgs södra skärgård. Fyndet var blott det fjärde godkända i hela landet av denna svårbestämda art.

Iberisk gransångare, förstafynd för rapportområdet, ö i södra skärgården ... Det här känns mistänkt bekant! Min déjà vu-känsla har sin naturliga förklaring: jag skrev en ytterst likartad artikel i FiG-2009! Då gällde det ett fynd av en iberisk gransångare på Vrångö som vi i Rrk på grund av ett missförstånd publicerade som godkänd trots att den i själva verket var bordlagd av Rk (raritetskommittén). Sedermera underkändes fyndet på grund av att fågeln endast observerats under förhållandevis kort tid. Även om både sång och locklåten samt noterade dräktkaraktärer stämde bra in på iberisk gransångare, så var Rk:s bedömning att en längre observationstid hade krävts för att säkert utesluta en hybrid med gransångare. Fåglar som bär på geninslag av gransångare brukar nämligen förr eller senare avslöja sig genom att blanda in mer gransångarlikna låten i sin repertoar, men då krävs naturligtvis att fågeln observeras så pass länge att detta hinner ske.

Årets fynd klarade sig dock med god marginal från sådana spekulationer, fågeln var nämligen på plats inte mindre än dryga

sex veckor. På hela denna tid noterades inga avvikelser i sång eller locklåten mer än att den emellanåt sjöng avbrutna strofer.

Eftersom fågeln upptäcktes på Vargö var det inte någon överraskning att upptäckaren var slitraskningen Jan Mogol, en av mycket få skådare som besöker ön med viss regelbundenhet. Jan gjorde upptäckten den 2 maj, då han konstaterade att fågelns sång

stämde mycket väl med iberisk gransångare. Han hörde dock inga locklåten och såg inte heller fågeln så bra, så han lämnade den obestämd men rapporterade den föredömligt som "osäkert bestämd" på Artportalen. Vid Jans nästa två besök den 5 och 6 maj var fågeln fortfarande kvar men lät inte heller nu höra några locklåten. Nu började dock Göteborgsskådarna vakna till och de följande dagarna tog sig folk ut och så småningom hördes även locklåten och bilder kunde tas på fågeln. Samtliga pusselbitar föll på plats och bestämningen började nu betraktas som säker. Fågeln var sedan synnerligen stationär i skogen norr om Bälvik och kunde ses ända fram till 15 juni, även om sångintensiteten avtog mot slutet av perioden.

Fågeln sjöng helt typiskt för iberisk gransångare, och lockade med nedåtkrökta låten som skilde sig markant från gransångarens locklåten. Även sonogram gjorda på låtena stämde väl in med motsvarande för iberisk gransångare.

Vad gäller dräktkaraktärer så handlar det om mycket subtila skillnader, i synnerhet vid fältobservationer. Samtliga karaktärer som kunde uppfattas i fält och på foton av den aktuella fågeln såsom gul-tonat ögonbrynsstreck, avsaknad av ögonring, förhållandevis lång handpennprojektion, brunaktiga ben och spetsig näbb, pekar dock entydigt i riktning

mot iberisk gransångare.

Fyndet var alltså det första för rapportområdet, men arten är även nationellt en första klassens raritet med endast tre tidigare fynd, ett i vardera Uppland (2002), Skåne (2004) och Halland (2007). De två förstnämnda var infångade och ringmärkta fåglar, och Hallandsfågeln stannade i tre månader och var därför mycket väldokumenterad. Därtill

finns ett antal fynd som underkänts, antingen på grund av att de, likt Vrångöfågeln, observerats under kort tid, eller att de haft avvikelser på låten med inslag av vanlig gransångare. Dock gjordes landets femte godkända fynd i Ottenby lund på Öland den 20 maj

2015, alltså när fågeln var på plats på Vargö. Den observerades bara under en dag, och den fångades inte heller in, vilket skulle kunna tyda på att Rk:s hårda linje gällande tidsaspekten luckrats upp något. Om så är fallet torde även Vrångöfågeln tas upp till omgranskning, men detta är i nuläget rena spekulationer.

Artens häckningsområde omfattar, som namnet antyder, i huvudsak den iberiska halvön samt några smärre populationer i Nordafrika. De huvudsakliga övervintringsområdena ligger troligen i tropiska Afrika, men artens flyttmönster är till stora delar outrett. Samtliga svenska fåglar torde ha kommit hit på grund av förlängd vårflyttning.

Upptäckten renderade ett sålän skådat flöde av besökande ornitologer till den i övrigt underskådade men fina ön Vargö, som i övrigt mest besökts av nämnde Jan Mogol under de senaste åren. Kanske kan uppmärksamheten även framgent locka fler besökare till ön, där potential sannerligen finns för fler rariteter.

[JS]

ÅRETS FYND KLARADE SIG MED GOD MARGINAL FRÅN SÅDANA SPEKULATIONER

Under en och en halv månad satt den här iberiska gransångaren och sjöng på Vargö i Göteborgs södra skärgård. Eftersom alla dräktdetaljer stämde och fågelns sång och locklåten kunde studeras under en lång tid utan avvikelser blev det här fyndet godkänt till skillnad från fyndet som gjordes på Vrångö 2009.

Bild: MIKAEL NILSSON

Artgenomgång

SVANAR OCH GÄSS

Vi inleder med en artgrupp som har många vinnare – mindre sångsvan, sädgås, spetsbergsgås och bläsgås är alla exempel på arter som har blivit allt lättare att få se i vårt område. För Torslandavikens ruggande knölsvanar tycks en viss återhämtning ha skett efter ett par magra år.

Knölsvan *Cygnus olor*

Höga antal: 431 2K+ Torslandaviken 31.7 (Magnus Persson).

En viss återhämtning i antalet ruggande svanar i Torslandaviken. År 2013 och 2014 låg de högsta räknade antalen under 200 ex, men årets antal ligger i linje med 2011 och 2012 då 423 respektive 445 ex räknades som mest. [MR]

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Samtliga: Vår: Sammanlagt ca 92 ex 14.2–19.3. Höst: 2 ex str S Brudarebacken 28.10 (Leif Andersson). 4 ex str SV Torslandaviken 21.11 (Peter Strandvik).

MOTSATT TREND I EUROPA

Ett gott uppträdande, särskilt under våren. Mindre sångsvan anses ha en vikande trend i Europa, men hos oss tycks den snarare bli allt mer vanlig. Kanske har flyttvägarna förskjutits en aning mot norr, så att en större andel sträcker över Göteborgsområdet. [MR]

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Häckningar: **fynd under häckningstid:** 1 ex Holmdammen, Hisingen 25.5 (Johan Svedholm).

Höga antal: 351 ex str N Brudarebacken 8.3 (Mia Wallin m fl). 397 ex str NO Välen 10.3 (Tina Widén m fl).

Under sommaren gjordes några fynd av enstaka sångsvanar på Hisingen, och den kanske mest intressanta observationen var den som gjordes i Holmdammen i slutet av maj. Någon häckning, eller ens indikation om häckning, kunde dock inte konstateras. Årets högsta dagssummor blev ganska beskedliga, vilket kan bero på den tidiga våren och därmed utdragen sträckperiod utan enskilda topp-dagar. [MR]

Sädgås *Anser fabalis*

Samtliga: Januari: 5 ex Ragnhildsholmen 4.1 (Bo Brinkhoff m fl). Vår: Sammanlagt 237 ex 22.2–10.3. Höst: Sammanlagt 233 ex 19.9–25.11. December: 6 ex str V Fotö 13.12 (Bo Brinkhoff m fl). Övriga fynd: 1 ex Västra Nedsjön, Hindås 10.4–28.5 samt 9–10.8 (Elon Wismén m fl).

Ett gott år för sädgås, med höga antal både vår och höst. Generellt sett verkar det ses mer och mer sädgås här, men det är svårt att avgöra om det beror på att fler sädgäss passerar, eller om det bara rör sig om ökad skådaraktivitet. En sädgås som utan tvivel fattat tycke för rapportområdet är sädgåsen som tillbringade delar av sommaren vid Västra Nedsjön. Den har varit på plats varje år sedan 2009. [MR]

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

Samtliga: 15 ex Uppegården, Säve 31.12 (Uno Unger m fl).

De 15 tundrasädgäss som sågs på årets sista dag utgör den näst största flocken som rapporterats från området av denna underart. Den allra största flocken utgörs av 23 ex som räknades vid Trädet, Säve den 25 januari invasionsåret 2006. [MR]

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Samtliga: Januari: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 17.1 (Ola Bäckman m fl). Vår: 1 ex Öxnäs 26.2–14.3 (Tommy Järås m fl). 2 ex str N Brudarebacken 3.3 (Jan-Åke Noresson). 7 ex Torslandaviken 10.4 (Ola Wennberg m fl). 1 ex str N Olofstorp, Bergum 18.4 (Håkan Thorstensson). 6 ex str Brudarebacken 20.4 (Roger Eskilsson m fl). Höst: Sammanlagt 415 ex under perioden 29.8–1.12, med som mest 195 ex str SV Hyppeln 9.11 (Roger Eskilsson). December: 2 ex Torslandaviken 28.12 (Magnus Persson m fl).

435 ex är nytt rekord för området. Det tidigare rekordet var från 2012 då totalt 352 ex rapporterades. Dagssumman om 195 ex vid Hyppeln den 9 november är den högsta som rapporterats från Göteborgsområdet. Det rörde sig om två flockar om 120 respektive 75 ex, och bara den ena av dessa hade i sig kunnat utgöra en fullt normal årssumma. [MR]

Bläsgås *Anser albifrons*

Samtliga: Vår: 12 ex Öxnäs 15.2 (Staffan Larsson m fl). 8 ex Öxnäs 19.2 (Benga Ragnewall). 6 ex Tofter, Säve 21–22.2 (Stig Carlsson

HÄCKNINGAR, STRÄCKNOTERINGAR OCH TILLFÄLLIGA GÄSTER I GÖTEBORGS RAPPORTOMRÅDE 2015

Per Björkman^[PBB], Ola Bäckman^[OBB], Martin Oomen^[MO], Magnus Rahm^[MR], Stefan Svanberg^[SS], Johan Svedholm^[JS], Elis Ölfvingsson^[EO]

m fl). 1 2K Välen-Lunnagården, Mölndal 23–26.2 (Uno Unger m fl). 4 ad str SV Öxnäs 24.2 (Christer Fält). 15 ex Öxnäs 25.2 (Benga Ragnewall). 2 ad str O Välen 26.2 (Uno Unger m fl). 1 ad Öxnäs 28.2 (Roger Eskilsson). 30 ex str N Eskilsby, Landvetter 3.3 (Lars Andersson). 2 ex str Haga kile, Askim 5.3 (Mårten Sjöstedt). 1 ad str S Vargö 8.3 (Jan Mogol). 2 ex str Härssjön 23.3 (Bengt Hallberg). 1 ex Öxnäs 18.5 (Per Lundgren). Höst: 1 ad Välen 6–11.11 (Tina Widén m fl). 3 ad Torslandaviken 7–19.11 (Christer Fält m fl). 7 ex Gunnesby, Säve 18–20.11 (Magnus Lundström). Vinter: 1 2K– Uppegården, Säve 31.12 (Uno Unger).

17 fynd av totalt 97 exemplar är nytt rekord för Göteborgsområdet, även om det föreligger en uppenbar risk för dubbelräkning bland gässen i Öxnäs i februari. Uppträdandet har ökat markant de senaste åren. Figur 1 visar ungefärligt antal rapporterade exemplar av blåsgås per år under 2000-talet. Antalet fluktuerar visserligen kraftigt åren emellan, men den stigande trenden tycks stadig. ^[MR]

Prutgås *Branta bernicla*

Samtliga: Vår: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 28.5 (Jon Håkansson). Höst: Sammanlagt ca 62 ex 12.9–14.11. December: 7 ex str S Kråkudden, Hönö 9.12 (Bo Brinkhoff m fl). 6 ex str S Kråkudden, Hönö 12.12 (Barbara Leibiger m fl). 2 ex str S Kråkudden, Hönö 25.12 (Bertil Breife m fl).

Vårsträcket utblev nästan helt – bara en mörkbu-
kig prutgås under det första halvåret är anmär-
kingsvärt. Höstens uppträdande var mer normalt. ^[MR]

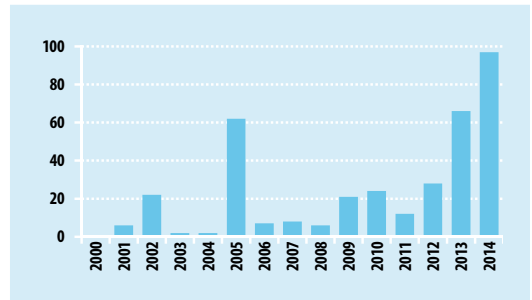
Ljusbukig prutgås *Branta bernicla hrota*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: 7 ex str S 3.3 (Roger Eskilsson m fl). 11 ex str S 11.12 (Stefan Svanberg m fl). 11 ex str S 25.12 (Bertil Breife m fl).

29 exemplar är ett normalt uppträdande för denna underart. De ljusbukiga prutgäss vi ser på Västkusten hör med största sannolikhet till den population som häckar på Svalbard och nordöstra Grönland, och övervintrar på Jylland. Dessa gäss flyttar längs den norska kusten och västliga höststormar driver ibland in större antal flockar till den svenska kusten, inte olik situationen för spetsbergsgås. ^[MR]

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Höga antal: Vår: 108 ex str N Hyppeln 5.4 (Roger Eskilsson m fl).

FIGUR 1. ÅRSSUMMOR AV BLÅSGÅS UNDER 2000-TALET.

110 ex str NV Torslandaviken 26.4 (Magnus Persson). 150 ex str Slottsskogen 11.5 (Stig Fredriksson). Sommar: 190 ex Välen 16.6 (Uno Unger). 190 ex Galterö 26.7 (Roger Eskilsson). 100 ex Stora Amundö 29.7 (Bo Brinkhoff m fl). Höst: 130 ex str S Vargö 12.9 (Jan Mogol).

Ingen inventering genomfördes under året. Vitkindad gås är numera att betrakta som en karaktärsart för Göteborgs skärgård, och det totala antalet häckande par är svårt att uppskatta. Under 2014, då arten inventerades, kunde 477 par räknas, och ingen-
ting tyder på att det skett några större förändringar sedan dess. ^[MR]

Grågås × vitkindad gås *Anser anser* × *Branta leucopsis*

Samtliga: 1 ex Öxnäs 23.8 (Magnus Lundström).

En hybrid mellan grågås och vitkindad gås har funnits ett par år i Slottsskogen, bland de vingklippta gässen i Hjorthagsdammen, men i det vilda är detta den första säkra rapporten från Göteborgsområdet. ^[MR]

Nilgås *Alopochen aegyptiaca*

Samtliga: 1 2K+ Välen 10.6 (Stefan Svanberg m fl).

Göteborgsområdets åttonde fynd av nilgås utgjordes av en individ som tillbringade en junivåll bland vitkindade gäss på strandängen vid Välen. De göteborgska fynden är ganska väl samlade fenologiskt, det tidigaste fyndet är från den 21 april, och årets fynd är det senaste. Det näst senaste fyndet är från den 20 maj. ^[MR]

ÄNDER

Områdets tredje amerikanska kricka kunde ses vid Kvillehed i Nordre älv och områdets första häckning av snatterand blev ett faktum under året. Praktejderhonan på Galterö stannade kvar till i början av mars och viggarna fick ut en ungpall i Angered för femte året i rad.

[Mandarinand] *Aix galericulata*

Samtliga: 1 hona Färjenäs, Göteborgs hamn 16.1–28.3 (Per Lundgren m fl). 1 hona Torpadammen, Kaverös 26.4 (Marinko Karabatic). 1 hane Kvillestaden, Hisingen 8.5 (Teresia Holmberg). 1 hane Galterö 22.5 (Jon Hessman).

Inga häckningsindicer noterade och sannolikt rör merparten observationer av denna förvildade ostasiat samma hona som åtminstone sedan 2012 övervintrat i hamnområdet. Även fyndet i Kaverös följer samma mönster som setts de senaste åren och som bedömts röra samma individ. För första gången på flera år gjordes dock även flera ströobservationer av ytterligare individer och två tillfälligt gästade hanner sågs under våren.

[EÖ]

Bläsand *Anas penelope*

Vinter: Januari–februari: 3 ex Kråkudden, Hönö 28.2 (Thomas Karlsson). **December:** Som mest 4 ex Torslandaviken 3–29.12 (Ola Wennberg m fl).

Höga antal: 497 ex str SO Vrångö 28.3 (Stefan Svanberg). 295 ex str S Smithska udden 28.3 (Hans Börjesson). 250 ex str NV Kvillehed 28.3 (Elon Wismén m fl). 250 ex str NO Kråkudden, Hönö 28.3 (Hans Zachrisson). 289 ex Torslandaviken 10.10 (Magnus Persson).

Högst antal noterades i vanlig ordning under sträckräkning längs med kusten där 28 mars sticker ut med höga antal från flera lokaler och hela 497 ex rapporterade från Vrångö. Vad gäller rastande fåglar noterades flockar på över 100 ex i Torslandaviken mellan den 3 september och 6 november med ett maxantal på 289 ex den 10 oktober, i Skogomedammen mellan den 22 oktober och 5 november samt på Stora Amundö den 19 oktober. Antalet vinterfynd är dock relativt lågt, vilket är något förvånande med tanke på hur mild framför allt december var.

[EÖ]

Snatterand *Anas strepera*

Häckningar: 1 par Torslandaviken (Magnus Persson m fl).

Höga antal: 81 ex Torslandaviken 3.7 (Magnus Persson).

Vinter: Januari–februari: 4 ex Lilla Dammholmen, Hyppeln 27.1 (Bo Brinkhoff m fl). **December:** 9 ex Torslandaviken 1–31.12 (Ola Wennberg m fl).

Äntligen en konstaterad häckning! 2015 var överlag ett mycket bra år för Torslandavikens snatteränder

och arten sågs regelbundet på lokalen från mars månad ända till årets slut. Den 3 juli räknades hela 81 ex in vilket utgör ett präktigt nytt antalsrekord för området. Antalet individer som fanns på plats under hela häckningsperioden kan dessutom tyda på att 2–3 par tänkt sig göra häckningsförsök. Och äntligen kan vi alltså presentera en säkerställd häckning, detta då en hona noterades tillsammans med fem ungar i Syrhåladammen den 27 juni efter att ett par uppträtt misstänkt i dammen sedan åtminstone början av maj. Denna områdets första häckning kom ingalunda som någon överraskning då arten de senaste åren haft en starkt positiv trend såväl nationellt som regionalt.

[EÖ]

Kricka *Anas crecca*

Häckningar: 2 par Björkkärret, Delsjöområdet (Ulf Persson m fl). 1 par Slottsskogen (Bengt Adamsson m fl).

Vinter: Höga antal, januari–februari: 30 ex Välen 14.1 (Jan Krantz m fl). 13 ex Torslandaviken 21.2 (Uno Unger m fl). 10 ex Fässberg, Mölndal 1.2 (Lars Eric Rahm). 10 ex Mölndalsån, Mölndal 11.2 (Jan Olsson m fl). Totalt 12 fynd av 75 ex. Höga antal, december: 43 ex Välen 5.12 (Ulf Sjögren m fl). Totalt 6 fynd av 59 ex.

Höga antal: 200 ex Torslandaviken 3.9 (Stefan Svanberg m fl). 140 ex Öxnäs 12.10 (Bo Brinkhoff).

Fortsatt sparsamt med rapporterade häckningar av denna förmodligen förbisedda art. Enstaka rapporter om möjliga häckningar föreligger från fler lokaler än vad som redovisas och återigen uppmanas därför områdets skådare att sommartid besöka små skogsvatten och då notera och rapportera krickor! Antalet övervintrande krickor var däremot rekordartat högt med cirka 75 ex under januari–februari och 59 ex under december månad. Som vanligt står Välen med de överlägset högsta antalen vintertid. Under sträcktiden noterades i vanlig ordning även några större ansamlingar, i år med högstanoteringar i Torslandaviken och vid Öxnäs under september–oktober. Siffran på 200 ex i Torslandaviken den 3 september är i nivå med de allra högsta noteringarna som gjorts i området – endast marginellt slagen av de 209 ex som räknades in på samma lokal i september 2006.

[EÖ]

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*

Samtliga: 1 hane Kvillehed, Nordre älv 14.3 (Ola Bäckman).

Rapportområdets tredje fynd och det första någonsin under mars månad. Krickans sträcktopp, och därmed också perioden för flest fynd av amerikanska krickor, ligger vanligen närmare mitten av april. I övrigt ett typiskt fynd av en hane som sällskapade med en grupp europeiska krickor på genomresa och likt områdets första fynd 2010 observerades fågeln på både Göteborgssidan och Kungälvssidan av

↖
**Praktejderhona (överst) tillsammans med vanlig ejderhona.
 Galterö, 15 februari.**

Bild: MIKAEL NILSSON

↗
**Vintersträckande spetsbergås.
 Kråkudden, 17 januari.**

Bild: HANS ZACKRISSON

↓
**Åttonde fyndet av Nilgås.
 Välen, 10 juni.**

Bild: MIKAEL NILSSON

Nordre älv. Fyndet 2010 gällde en rastande hane som bland annat sågs från Ragnhildsholmen några dagar i april, medan det enda ytterligare fyndet är från Öckerö 2013 då en hane sågs vid Tjolme sund den 17 april. [EÖ]

Gräsand *Anas platyrhynchos*

Höga antal: 1 730 ex Slotsskogen 3.1 (Stig Fredriksson).

Som brukligt noterades områdets högsta siffror vintertid i Slotsskogens dammar. Maxnoteringen på 1 730 ex är från januari och ligger ungefär i nivå med senare års förekomst. [EÖ]

Stjärtand *Anas acuta*

Sommar: Inga fynd.

Vinter: Januari–februari: 1 hane Torslandaviken 7.1–21.2 (Ola Wennberg m fl). 1 hane Vargö 25.1 (Jan Mogol). 6 ex str N Vargö 22.2 (Jan Mogol). December: 1 hane Torslandaviken 1–28.12 (Ola Wennberg m fl).

Höga antal: 14 ex str S Kråkudden, Hönö 29.3 (Roger Eskilsson m fl).

**INGA
SOMMAR-
FYND**

Ett ganska svagt år för stjärtanden utan sommarfynd och med en högstanotering på 14 ex. Denna siffra är anmärkningsvärt låg, men anmärkningsvärt är också att denna observation gjordes redan i mars – ungefär en månad tidigare än då vårsträcket normalt toppar. Vad gäller vinterfynd så fortsätter de senaste årens trend med mer regelbundet övervintrande stjärtänder, om än fortfarande i låga antal. [EÖ]

Ärta *Anas querquedula*

Samtliga: 3 ex Torslandaviken 27.3 (Magnus Persson). 1 par Torslandaviken 11.4 (Mathias Theander m fl). 1 hane Öxnäs 3–5.5 (Bo Brinkhoff m fl). 1 par Röör 5.5 (Bo Brinkhoff m fl). 1 par Välen 7–8.5 (Silke Klick m fl). 1 hane Torslandaviken 14.5 (Karin Magnander m fl).

Området står utan århäckningar också detta år och det saknas över huvud taget rapporter om stationära fåglar under häckningstid. I övrigt ett ganska normalt antal fynd, men likt förra året saknas observationer från den tidigare pålitliga lokalen Hökälla. [EÖ]

Skedand *Anas clypeata*

Vinter: Januari–februari: 1 hane Slotsskogen 1.1–28.2 (Stig Fredriksson m fl). 1 hona Slotsskogen och Färjenäs, Göteborgs hamn 2.1–11.2 (Ulf Lindell m fl).

Höga antal: 20 ex Torslandaviken 18.8 (Lennart Andersson).

Inte heller i år gjordes några observationer som skulle kunna tyda på att något seriöst häckningsförsök gjorts. I övrigt ett normalt uppträdande med högstanoteringar från sommaren i Torslandaviken.

Sannolikt rör samtliga vinterfynd det par som sågs i Slotsskogen redan under december 2014, även om honan en tid under vårvintern var på utflykt till Färjenäs i hamnområdet. [EÖ]

Snatterand x gräsand *Anas strepera x platyrhynchos*

Samtliga: 1 hane Slotsskogen 1.1–13.2 (Bengt Adamsson m fl). 1 hane Slotsskogen och Slätta damm, Hisingsparken 11.11–24.12 (Bengt Adamsson m fl).

Såväl under början som under slutet av året sågs den hane som övervintrat i Slotsskogens dammar varje år sedan vårvintern 2010. I år sågs vad som bedöms som samma individ även vid ett tillfälle under december månad i Hisingsparken, i övrigt ett uppträdande förutsägbart likt tidigare år. [EÖ]

Brunand *Aythya ferina*

Höga antal: Ca 50 ex Torslandaviken 3.8 (Ulf Persson).

Årets högsta antal ligger något under snittet för senare år. Tidsmässigt skiljer sig årets notering från det normala, vanligtvis brukar de största flockarna ses i november. Inga indicier på häckning föreligger. [PB]

Vigg *Aythya fuligula*

Häckningar: 1 par Stora Mölnesjön, Angered (Lars Erik Norbäck).

Höga antal: 170 ex Sävveäns mynning 14.1 (Lennart Strömberg m fl). 150 ex Stora Amundö 15.2 (Jan Tallnäs m fl).

Nu har viggarna häckat i Angered sedan 2011, antingen i Idtjärnet eller i Stora Mölnesjön som i år. Fem ungar sågs i mitten av juni. Årets högsta antal ligger nära det normala och är tidsmässigt typiskt. [PB]

Bergand *Aythya marila*

Sommar: 1 honfärgad str S Kråkudden, Hönö 26.8 (Jon Håkansson).

Ett sommarfynd ligger helt i linje med senare år. Inga högre antal är noterade i år. [PB]

Praktejder *Somateria spectabilis*

Samtliga: 1 ad hona Galterö 5.1–3.3 (Uno Unger m fl).

**KVAR
FRÅN
2014**

Den hona av praktejder som upptäcktes den 30 november 2014 vid Galterö, sågs på lokalen fram till den 3 mars 2015. Praktejden är ej årlig i rapportområdet och stationära fåglar är fåtaliga, senast det begav sig var 2003 då en hane uppehöll sig utanför Stora Porsholmen, Torslanda mellan den 2 mars och den 2 april. De flesta fynd av praktejder som görs gäller sträckande fåglar. [PB]

Alfågel *Clangula hyemalis*

Höga antal: 20 ex Kråkudden, Hönö 19.4 (Hans Zachrisson). 20 ex str S Kråkudden, Hönö 29.4 (Jon Håkansson).

Bara blygsamma antal noterades i april, där 20 ex blev toppnotering. Som jämförelse var högsta dagsiffran hela 74 ex den 19 april 2014, vilket i och för sig innebar rekord för rapportområdet. Inga sommarfynd av arten gjordes 2015. Vårens sista alfågel sågs den 17 maj på Kråkudden och höstens första noterades på Vinga den 26 september. [PB]

Sjöorre *Melanitta nigra*

Höga antal: 1 800 ex rastande Hyppeln 17.4 (Roger Eskilsson m fl).

Antal och tidpunkt är båda normala för senare år, de högsta antalen noteras oftast under april när sjöorrans sträcktopp infaller. [PB]

Salskrake *Mergellus albellus*

Höga antal: 20 ex Torslandaviken 21.2 (Uno Unger m fl). 15 ex Stora Amundö 7.2 (Silke Klick). 13 ex Torslandaviken 20.12 (Uno Unger).

Tyvärr fortsätter antalet salskrakar att minska i rapportområdet. Noterbart är också att den första obseen för hösten gjordes den 20 november vilket är en dryg månad senare än vad som är brukligt. Årets 20 ex som toppnotering är det lägsta som noterats sedan 1980-talet. Under 1990-talet började antalet salskrakar öka vid Torslandaviken och kulmen nåddes 2004 då hela 113 ex räknades den 17 mars på lokalen. [PB]

HÖNSFÅGLAR

För första gången på länge fick vi ett, om inte helgjutet så åtminstone hyfsat hönsår! Orrarna bröt sin viktade trend, tjäderarna var relativt talrika och flera fynd av både vaktel och raphöna gjordes.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Samtliga: 1 ex sp Öxnäs 9.5 (Stefan Andersson m fl). 1 ex sp Gunnesby, Säve 28.5–1.6 (Uno Unger m fl). 1 ex sp Bergum 14.7 (Lars Lärkäng).

Tre fynd får anses vara en godkänd utdelning av arten, vars uppträdande under 2000-talet har varierat mellan ett och femton exemplar med undantag av 2001 och 2013 då inga vaktlar rapporterades. [JS]

Raphöna *Perdix perdix*

Samtliga: 5 ex Långåker, Källered 10.9 (Ivar Ivarsson). 4 ex Toftekulla, Hisingen 24.10 (Magnus Lundström m fl).

Två fynd av små flockar/familjegrupper är mer än på länge, men i vanlig ordning torde det röra sig om

fåglar utsatta av jägare. Således förändras inte det faktum att raphönan får anses utdöd som självreproducerande i rapportområdet sedan 2010. Innan dess fanns en liten population i södra skärgården. [JS]

Orre *Lyrurus tetrix*

Samtliga: Vår: 1–2 hanar sp Snällemossarna, Landvetters flygplats 16.3–4.4 och 20.12 (Uno Unger m fl) samt 1 hona Landvetters flygplats 30.4 (Johan Svedholm). 1 ex sp Rambo mosse, Mölndal 22.3 (Fredrik Spak). 1 hona Fridhems gammelskog, Hisingen 2.4 (Jan Hellström m fl). 1 ex sp Tyrsjön, Bergum 5.4 (Håkan Thorstensson). 1 hona Kvillehed, Nordre älv 19.4 (Elon Wismén m fl). 1 ex sp Stora Rörmossen, Partille 27.4 (Ingvar Björhall). **Övriga fynd:** 1 ex sp Olofs-torp, Bergum 8.8 (Håkan Thorstensson). 1 hane Bertshult, Landvetter 13.9 (Johannes Löfqvist).

En klar uppräckning från de senaste årens usla orrsiffror. Särskilt glädjande är att det efter tre års frånvaro återigen rapporteras orrspegel på Rambo mosse. Dessutom två udda fynd på Hisingen, där arten inte häckat sedan 2006. Låt oss hoppas på att detta är början till ett avbrott i den vikande trend som har präglat senare år. [JS]

Tjäder *Tetrao urogallus*

Samtliga: **Häckningar:** 1 par Landvetter (Jahn Ekman m fl). **Övriga fynd:** Inklusive ovan nämnda häckning rapporterades totalt 16 tjädrar varav 1 ex på 1 lokal i Askim, 2 ex på 2 lokaler i Källered, 1 ex på 1 lokal i Råda, 5 ex på 2 lokaler i Landvetter samt 7 ex på 4 lokaler i Partille och spår i form av spillning på ytterligare 1 lokal i Råda, 3 lokaler i Landvetter samt 2 lokaler i Björketorp.

Ytterligare ett bra tjäderår trots att inga fynd rapporteras från de vanligtvis säkra lokalerna på Vättlefjäll. Däremot finns ett fynd från Sandsjöbackas norra delar, vilket inte sker varje år. Tjädersens fyndbild i rapportområdet speglar troligen frekvensen av skogsbesökande ornitologer samt eventuella riktade inventeringsinsatser väl, men arten tycks ha en relativt stabil population i områdets östra delar. [JS]

LOMMAR OCH DOPPINGAR

En rekordsumma sträckande smålom och ett häckningsförsök av ett par gråhakedopping i Hökålla var två av skrällarna i denna illustra samling vattenlevande fåglar. Dessutom gjordes ett oväntat fynd av svarthalsad dopping i Hindås, men bara sex konstaterade häckningar av smådopping är närmast att betrakta som en doppingsskandal.

Smålom *Gavia stellata*

Häckningar: 1 par Härryda kommun (Mats Eriksson). **Fynd under häckningstid:** 1 par noterades på ytterligare en lämplig häckningslokal i Härryda kommun (Ingemar Olsson).

Höga antal: 1 519 ex str S Kråkudden, Hönö 6.5 (Jon Håkansson m fl).

En unge blev resultatet på en av områdets häckningslokaler. På den andra lokalen genomfördes sannolikt ingen häckning, men lommar noterades på platsen vid flera tillfällen under häckningstid. 1 519 sträckande smålommar innebär ett nytt pampigt rekord för Göteborgsområdet. Det tidigare rekordet på 637 ex räknades in så sent som 2012. Även om antalen varierar mycket från år till år, tycks höga sträcksummor bli allt mer regelbundna.

[MR]

Storlom *Gavia arctica*

Häckningar: 1 par Öjesjön, Härryda (Martin Oomen m fl). 1 par Surtesjön, Vättlefjäll (Lars Erik Norbäck m fl). 1 par Sisjön, Askim (Aimon Niklasson m fl). 1 par Yxsjön, Råda (Mats Eriksson m fl). 1 par Kärrsjön, Härryda (Ingemar Olsson). **Fynd under häckningstid:** Utöver de säkra häckningarna gjordes fynd i totalt 24 tänkbara häcknings-sjöar.

Fem säkra häckningar är ett bra resultat, och dessutom gjordes ovanligt många observationer i andra tänkbara häckningsjöar. Storlommar gör dock gärna utflykter till andra sjöar under häckningstid, och det sannolika är att det inte häckade lommar i särskilt många av de 24 ”tänkbara häckningssjöarna”. I Surtesjön fick paret ut två ungar som överlevde åtminstone de första kritiska veckorna. I Sisjön, Yxsjön och Kärrsjön klarade sig en unge vardera, medan det i Öjesjön endast sågs en ruvande fågel.

[MR]

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Samtliga: 1 2K+ Galterö 22.1 (Magnus Rahm m fl). 1 ex Hyppeln 28.9 (Rune Hixén m fl). 1 ex Vrångö 4.10 (Magnus Rahm). 1 1K Rörö 24.10 (Uno Unger m fl). 1 ex str S Vinga 25.10 (Kent Kristensson m fl). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 31.10 (Ulric Ilvéus m fl).

Sex fynd är helt normalt för den vanligare av våra islommar. Att hälften av fynden gjordes sista veckan i oktober är symptomatiskt – slutet av oktober och början av november är prime time för svartnäbbad islom i Göteborgs skärgård.

[MR]

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

Samtliga: 1 2K+ Vargö 14.2 (Jan Mogol). 1 2K str S Kråkudden, Hönö 17.5 (Roger Eskilsson m fl).

Två fynd är normalt, och utöver dessa har det rapporterats ett par observationer där raritetsblankett inte inkommit. Under 2000-talet har det gjorts som mest sex fynd på ett år (2003 och 2004) och som minst inget alls (2010).

[MR]

Obestämd islom *Gavia immer/adamsii*

Samtliga: 1 ex str SV Långe tånge, Öckerö 5.12 (Lars Bruzell).

Eftersom huvudteckningen inte med säkerhet kunde avgöras blev den här islommen obestämd till art.

[MR]

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Häckningar: 1 par Västra Klare mosse, Hisingsparken (Märtha Boström). Minst 2 par Balltorps våtmark (Lars Eric Rahm m fl). 1–2 par Finns mossen, Änggårdsbergen (Robert Ennerfelt m fl). 1 par Valmossen, Brännö (Lars Hellman). 1 par Axlemossen, Änggårdsbergen (Stig Fredriksson m fl). **Fynd under häckningstid:** Observationer av fåglar i lämplig häckningsbiotop gjordes på ytterligare sju lokaler.

Höga antal: 12 ex Torslandaviken 31.8 och 3.9 (Magnus Persson m fl). 11 ex Välen 9.10 (Bert Olsson).

Sex konstaterade häckningar är det lägsta antalet sedan 2005, då fem häckningar konstaterades. Med tanke på att skådaraktiviteten generellt är högre nu, får vi hissa en liten varningsflagga för statusen hos vår minsta dopping. Uppmuntrande är att det trots allt gjordes observationer på ganska många lokaler under häckningstid, så mörkertalet när det gäller häckningar kan vara stort.

[MR]

Gråhakedopping *Podiceps griseogen*

Häckningar: 1 par gjorde häckningsförsök i Hökälla (Per Lundgren m fl).

Juni–juli: 1 ex sågs till och från i Torslandaviken 21.5–9.6 (Magnus Persson m fl). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 18.6 (Roger Eskilsson).

Vinter: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 14.1 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex Vargö 17.1 (Jan Mogol).

En av årets skrällar utgjordes av paret gråhakedopping som gjorde ett häckningsförsök i Hökälla. De byggde bo och ska ha börjat ruva, men av oklar anledning avbröts häckningsförsöket i ett tidigt skede. Det är, vad vi känner till, det första häckningsförsöket som gjorts i Göteborgsområdet.

[MR]

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Samtliga: **Vår:** 1 ex Torslandaviken 4.4 (Magnus Persson m fl). 2 ex str SV Hyppeln 5.4 (Roger Eskilsson m fl). 2 ex Torslandaviken 8.4 (Ola Wennberg m fl). 3 ex Hovåsbadet, Askimsviken 13.4 (Hans Börjeson). 2 ex Torslandaviken 25.4 (Mathias Theander m fl). **Sommar:** 2 ex Torslandaviken 4.6 (Stefan Malm). **Höst:** 1 1K Torslandaviken 3.9 (Stefan Svanberg m fl). 1 ex Torslandaviken 20.9 (Uno Unger m fl). 1 1K Valö, Gbg:s södra skärgård 27.9 (A Martin Fransson). 1 ex Kråkudden, Hönö 21.10 (Lennart Strömberg m fl). 1 ex Lilla Amundö 2.11 (Stig Fredriksson). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 13.11 (Fredrik Bondestam m fl).

12 fynd av 18 ex, om än med risk för dubbelräkning, gör 2015 till ett bra år. Fördelningen över året är normal med de flesta fynden gjorda i april, följt av september.

[MR]

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

Samtliga: 3 ex Västra Nedsjön, Hindås 10–11.4 (Elon Wismén m fl).

Tjugonde fyndet i rapportområdet, och det första i

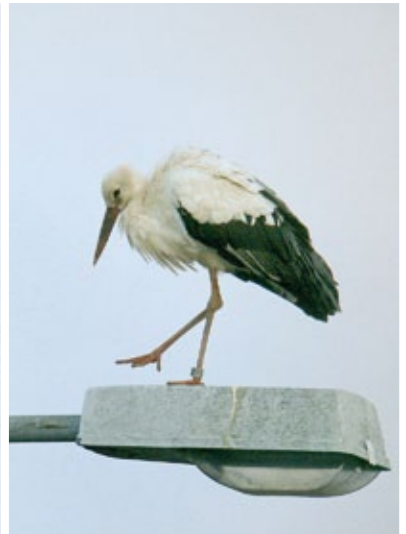
↑
**2K vitnäbbad islom,
Kråkudden, 17 maj.**
Bild: HANS ZACKRISSON

↗
**Svartnäbbad islom, Vrångö,
4 oktober.**
Bild: MAGNUS RAHM

→
**En av de två ägretthägrarna
vid Torslandaviken, 6 juni.**
Bild: LARS PERSSON

↓
**Svarthalsad dopping,
Västra Nedsjön, 11 april.**
Bild: MAGNUS RAHM

↘
**Vit stork, Uggledal,
21 november.**
Bild: JAN-ÅKE NORESSON

Härryda kommun! Mitten av april faller väl in i tidigare fyndbild, och det är nog ingen djärv gissning att dessa dopningar var på väg till Hornborgasjön, där nästan hela den svenska populationen häckar.

[MR]

HAVSFÅGLAR

Havsfåglar är väl de ornitologiska celebriteter som lockar flest utsocknes fågelskådare till vårt rapportområde. Under året kunde man bland annat glädjas åt två baleariska liror och en gulnäbbad. I övrigt uppträdde de flesta arterna i normala antal.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Höga antal: 250 ex str S Vinga 25.9 (Göran Darefelt m fl).

Inga riktigt höga dagssummor noterades under året.

[MR]

Grålira *Ardenna grisea*

Samtliga: 12 ex str S Kråkudden, Hönö 18.9 (Tina Widén m fl). 6 ex str S Vinga 18.9 (Uno Unger m fl). 7 ex str S Vinga 25.9 (Per Johanson m fl). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 23.10 (Bo Brinkhoff m fl). 3 ex str S Kråkudden, Hönö 25.10 (Per Björkman m fl). 3 ex str S Vinga 25.10 (Kent Kristenson m fl). 1 ex str S Rörö 2.11 (Peter Strandvik). 1 ex str N Kråkudden, Hönö 12.11 (Ola Wennberg m fl). 2 ex str S Kråkudden, Hönö 29.11 (Mikael Nilsson m fl).

ALLDELES
VANLIGT
GRÅLIREÅR

Med totalt 29 ex fördelade på sju obsdagar var 2015 ett alldeles vanligt grålireår. Trots att antalet gråliror som ses kan förväntas variera kraftigt med hur och när

höststormarna infaller, så tycks de sammanlagda årssummorna hålla sig på en förvånansvärt stabil nivå. Sedan 2008 har årssummorna varierat mellan som lägst 21 individer och som mest 37.

[MR]

Gulnäbbad lira *Calonectris diomedea*

Samtliga: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 3.6 (Roger Eskilsson m fl).

Fyndet är det 24:e i rapportområdet. Arten är numera nästintill årlig och sedan 2007 har fynd saknats bara 2011 och 2013.

[MR]

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: 1 ex str S 31.5 (Ola Bäckman m fl). 1 ex str S 7.6 (Roger Eskilsson m fl). 2 ex str S 25.6 (Roger Eskilsson m fl). 1 ex str S 30.6 (Göran Gustavsson). 1 ex str S 19.7 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex str S 23.7 (Bengt Karlsson m fl). 1 ex str S 18.9 (Magnus Rahm m fl). **Övriga lokaler:** 1 ex (samma som vid Hönö) str S Vinga 18.9 (Uno Unger m fl).

Åtta exemplar fördelade på sju obsdagar är ovanligt lite. Man får gå tillbaka till 2006 för att hitta ett resultat i samma låga divisioner. Avsaknad av rejäla sommarstormar kan förklara det låga antalet.

[MR]

Balearisk lira *Puffinus mauretanicus*

Samtliga: 2 ex str S Kråkudden, Hönö 18.9 (Stefan Svanberg, Leif Jonasson m fl). Samma 2 ex str S Vinga 18.9 (Uno Unger m fl).

Fynd nummer tolv och tretton i området. Fåglarna passerade med några timmars mellanrum, och den första upplevdes som något mörkare än den andra. Dessutom gjordes observationer av en balearisk lira i Halland och Skåne några timmar efter att den första individen passerat Hönö och Vinga. Det verkar därför högst sannolikt att det rörde sig om två olika individer. Två baleariska liror i Göteborgsområdet samma dag har bara inträffat en gång tidigare, nämligen den 14 augusti 2003.

[MR]

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*

Samtliga: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 2.1 (Magnus Unger m fl). 1 ex Vinga 25.10 (Kent Kristenson m fl). 6 ex str S Kråkudden, Hönö 14.11 (Magnus Unger m fl). 2 ex str S Hyppeln 14.11 (Roger Eskilsson). 1 ex förbifl Torslandaviken 14.11 (Magnus Persson m fl).

Cirka 10 ex, med viss risk för dubbelräkning, gör 2015 till ett normalt år. Fynden ligger helt inom den tid på året då man kan förvänta sig att se arten i samband med hårda västvindar. Fågeln som sågs i fjorden utanför Torslandaviken är naturligtvis anmärkningsvärd, men inte helt unik. Bland annat gjordes ett fynd vid samma lokal 2011, och 2007 blåste en individ hela vägen till Klippan innanför Älvsborgsbron.

[MR]

Havssula *Morus bassanus*

Höga antal: 400 ex str S Kråkudden, Hönö 3.6 (Roger Eskilsson m fl). 598 ex str S Kråkudden, Hönö 25.10 (Per Björkman m fl). 525 ex str S Vinga 25.10 (Kent Kristenson m fl).

Udda fynd: 1 1K förbifl Torslanda golfbana 25.12 (Christer Fält m fl).

Efter tre år i rad med dagssummor på över 1 000 ex, blev det under 2015 något mer beskedliga summor. Junisiffran är dock värd ett extra omnämnande, eftersom 400 ex är rekord för den månaden.

[MR]

SKARVAR-STORKAR

I november kom storken till Göteborg. Den slog sig ned på en lyktstolpe i Askim och blev därmed årets mest oväntade händelse i denna artgrupp. I övrigt stretade toppskarvarna vidare i skärgården medan rördrommen tutade i Härssjön – precis som vanligt.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Häckningar: Två kolonier med 275 respektive 105 bon.

Rapporter föreligger från två sedan länge etablerade kolonier, och ingenting tyder på att några dramatiska förändringar skett vid dessa.

[MR]

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Häckningar: Häckningsindicer: Parning noterades på Bolleskären, Hönö 29.3 (Roger Eskilsson m fl).

1 juni–15 juli: 2 ex str S Kråkudden, Hönö 4.6 (Leif Jonasson m fl). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 9.7 (Bengt Karlsson).

Höga antal: Högsta antalet under första halvåret var 20 ex Rörö 22.2 (Uno Unger) och under andra halvåret 65 ex Rörö 30.10 (Per Björkman m fl).

**SNART
HÄCK-
FÅGEL?**

Toppskarvens uppträdande ligger i linje med de senaste åren. Toppskarven är normalt som mest ovanlig i juni och början av juli, och än finns det inga tecken på att arten häckar i området. Visserligen sågs parning på Bolleskären utanför Hönö vid ett tillfälle under våren, men själva tillverkningen behöver som bekant inte nödvändigtvis ske vid boplatsten.

[MR]

Rördrom *Botaurus stellaris*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 1 ex sp Hårssjön 21.2–23.4 (Lars-Olof Sandberg m fl).

Övriga fynd: 1 ex Torslandaviken 18.1–20.2 (Kåre Ström m fl). 1 ex Torslandaviken 14.12 (Christer Fält).

Rördrommens år i Göteborg kan man nästan sammanfatta innan året har börjat. En tutande drom i Hårssjön och ett par vinterfynd, företrädesvis i Torslandaviken, är precis som det brukar vara.

[MR]

Ägretthäger *Ardea alba*

Samtliga: 2 ex Torslandaviken 6.6 (Jesper Nilsson m fl). 1 ex str S Vrångö 18.10 (Magnus Rahm).

Ägretthägern fortsätter att flytta fram positionerna i norra Europa. Ännu är arten inte årlig i Göteborgsområdet, fynd saknades till exempel 2014 och 2012, men det är nog bara en tidsfråga innan den blir det. Detta var fynd nummer tio och elva i rapportområdet.

[MR]

Gråhäger *Ardea cinerea*

Häckningar: Aktiva kolonier fanns på Ängesholmen, Styrso (minst 3 bon) och i Knipared, Bergum (minst 1 bo).

Kolonin vid Ängesholmen är sannolikt bra mycket större, men senast någon räknade noga var 2009. Då fanns 32 aktiva bon.

[MR]

Vit stork *Ciconia ciconia*

Samtliga: 1 ex Uggleal, Askim 20–21.11 (Stefan Johansson m fl).

Naturupplevelsen må ha varit begränsad, men den vita storken som övernattade på en lyktstolpe en natt i november lockade till sig många intresserade ögon. Det rörde sig om en stork som hade ring-

märkts efter rehabilitering i Polen våren 2015. Därefter dök den upp i trakterna kring Trollhättan under oktober och november, med enstaka utflykter till Norge. Den 20 november drog den söderut, och valde alltså att ta in på motell lyktstolpe norr om Skintebo. Dagen efter fortsatte storken, och tillbringade slutet av året i trakterna kring Varberg och Falkenberg, innan den i början av januari sträckte vidare söderut. Detta var det sjunde fyndet av vit stork i Göteborgsområdet sedan år 2000.

[MR]

ROVFÅGLAR

Det blev ett spännande rovfågelår, där antalet röda glador fortsätter öka, liksom fynd av stäpphök. Vårt andra fynd av eleonorafalk sågs dra in över rapportområdet från nordsidan Nordre älv. I övrigt kunde även aftonfalk noteras och antalet obsar av lärkfalk vid Hårssjön i maj var rekordhög.

Bivråk *Pernis apivorus*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 1 ex sp Kåhögberget, Partille 23.5 (Erik Wallentin). 1 ad hane varnande Stora Tjärnet, Källered 29.7 (Bengt Hallberg).

Utöver dessa två fynd med häckningskriterier finns regelbundna observationer från 6–7 lokaler. Som vanligt kommer endast ett fåtal observationer av bivråkar in under häckningstid.

[PB]

Röd glada *Milvus milvus*

Samtliga: 1 ex Björketorp 15–16.1 (Annika Niering). 1 ex str N Brudarebacken 26.2 (Jan-Åke Noresson m fl). 1 ex Södra Guldheden 26.2 (Fredrik Tebelius). 1 ex Sagsjön, Källered 10.3 (Ove Ferling). 1 ex str N Mölnlycke 18.3 (Christer Fält). 1 ex str NV Välen – Björnekulla 4.4 (Hans Börjesson, Uno Unger m fl). 1 ex Torslandaviken 11.4 (Karin Magnander). 1 ex str Hårssjön 16.4 (Jan-Åke Noresson m fl). 1 2K Smedstorps ängar, Björketorp 19.4 (Johannes Löfqvist). 1 ex str O Länsmsgården 20.4 (Stefan Svensson). 1 ex Lagmansholmen, Säve 22.4 (Fredrik Lindqvist). 1 ad str S Hårssjön 23.4 (Ove Ferling m fl). 1 ex str NO Mölnlycke 5.5 (Christer Fält m fl). 1 ex Hårssjön 10.5 (Jan-Åke Noresson m fl). 1 ex str N Välen 19.5 (Roland Berndtsson). 1 ex Rådasjöns naturreservat 28.5 (Fredrik Andersson). 1 ex Biskopsgården 13.6 (Stefan Svensson). 1 ex Hårssjön 14.6 (Ove Ferling m fl). 1 ex Björketorp 14.7 (Peter Ekelund). 1 ex Änggårdssbergen 3.8 (Stig Fredriksson m fl). 1 ex str SO Solången, Möndal 13.8 (Lars Eric Rahm). 1 ad Vargö, Gbg:s södra skärgård 16.8 (Jan Mogol). 1 ex Trädet, Säve 23.8 (Magnus Persson). 2 ex Smedstorps ängar, Björketorp 29.8 (Elon Wismén). 1 ex Hjälmbacken, Björketorp 19.9 (Elon Wismén). 1 ex str SO Slottsskogen 8.10 (Hans-Erik Hermansson). 1 2K+ str SV Skällsjöäsen, Landvetter 14.10 (Martin Oomen). 1 ex Hökålla 17.10 (Ragnar Gustafsson). 1 ex str SO Öxnäs 31.10 (Benga Ragnewall).

Den röda gladan är en av de arter som har en positiv trend i landet och är på många håll etablerad som häckfågel i södra Sverige. Som närmast häckar den i Halland, Västergötland och Bohuslän. Den kan

häcka helt i anslutning till mänsklig bebyggelse så förmodligen är det bara en tidsfråga innan även vi har häckande glador i vårt rapportområde. ^[PB]

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Häckning: **Fynd under häckningstid:** 1 ex Torslandaviken 6.6 (Mats Bjersing). 1 ex Askesby, Säve 5.7 (Lennart Larsson). 1 ex Säve 20.8 (Bo Brinkhoff m fl).

Tre sommarfynd finns för i år vilket så klart är intressant att notera och det är inte varje år som det görs. Havsörnarna fortsätter att etablera sig som häckfågel i närliggande landskap. ^[PB]

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Häckningar: 1 par Härssjön (Jan-Åke Noresson m fl). 1 par Gullö, Säve (Peter Strandvik m fl). **Troliga häckningar:** 1 par Björlanda skjutfält (Karin Magnander). Ytterligare 1 par Härssjön (Leif Andersson m fl). 1 par Hökälla (John Thulin m fl). 1 par Sagsjön (Christer K. Andersson m fl). 1 par Kvillehed (Elon Wismén m fl). 1 par Stora Oxhagen (Peter Strandvik m fl).

Vi fortsätter att ha en stabil population av bruna kärrhökar i området. Längs Nordre älv finns upp till fyra par, Härssjön hyser troligen två par och vid Sagsjön i Mölndal häckar stadigt ett par. Därutöver finns ytterligare något eller några par på Hisingen. ^[PB]

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 1 par Björlanda skjutfält 19–25.4 (Stanley Mattsson m fl).

En av årets sensationer var att ett par blå kärrhökar gjorde ett kort försök till häckning på norra Hisingen. Hanen var färgmärkt och kunde konstateras häröra från de Västfrisiska öarna i Holland. Han hade sommaren innan gjort ett häckningsförsök vid Tjolöholm i Kungsbacka kommun. Tyvärr verkade det inte som paret ”fick till det” på riktigt, möjligen blev det konkurrens från bruna kärrhökar i området. För mer information se artikel i FpV nr 2 2016. ^[PB]

Stäpphök *Circus macrourus*

Samtliga: 1 1K Rörö 15.8 (Josua Smedberg). 1 1K str S Brudarebacken 2.9 (Jan-Åke Noresson). 1 ad hane Öxnäs 4.9 (Bo Brinkhoff m fl). 1 1K Torslandaviken 5.9 (Magnus Persson m fl). 1 1K str S Brudarebacken 19.9 (Conny Palm m fl). 1 1K Öxnäs 19.9 (Karin Magnander).

Trenden i landet är ökande för stäpphöken och årets sex fynd är det näst högsta för Göteborg. Endast 2011 gjordes fler fynd, då nio fåglar sågs. Fyndbilden mellan dessa år är mycket snarlik. Merparten utgörs av ungfåglar och därutöver ett till två fynd av adulta individer. Tidsmässigt är fynden samlade från slutet av augusti till slutet av september. ^[PB]

Obestämd stäpp-/ängshök *Circus macrourus/pygargus*

Samtliga: 1 honfärgad Kungsladugård 7.10 (Jan Mogol). 1 1K Kungsladugård 9.10 (Jan Mogol).

Två fynd gjordes av obestämd stäpp-/ängshök i år, troligen rörande samma individ. Med tanke på den sena tidpunkten ligger det nära till hands att anta att det rörde sig om stäpphök. Endast fåglar där blå kärrhök helt kunnat uteslutas publiceras. ^[PB]

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Vinter: Sammanlagt 15–18 ex under januari–februari och 10–12 ex under december.

Tidigt höstfynd: 14.8 Angered (David Klingberg).

Höga antal: 22 ex str S Kungsladugård 18.10 (Jan Mogol). 19 ex str S Landvetter 14.10 (Martin Oomen).

Två höga dagssummor noterades under hösten, faktum är att det är de två högsta antalen som går att finna i Göteborgs rapportområde. Även höstens första obs är anmärkningsvärt tidig. ^[PB]

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Samtliga: 1 2K Gullö, Säve 4.2 (Lars Gustafsson). 1 3K+ Lillhagsparken 26.2 (John Thulin). 1 ex Nolviks kile, Björlanda 22.11 (Tommy Johansson).

I år stannade antalet fynd av kungsörn på tre och de är fördelade på två under vinter och ett under sen höst vilket är helt normalt för området. 2014 gjordes hela sju fynd men annars brukar antalet fynd ligga mellan ett till fem. ^[PB]

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Häckningar: 6 par i Härryda kommun.

Rapporter finns om att hela sex par skred till häckning i år. Ett par sågs bygga nytt bo i samma tall för tredje året i rad. Hur framgångsrika gjusarna var med häckningen är svårt att säga men i ett av bona kunde dunungar konstateras. Observationer av ytterligare någon eller några gjusar i lämplig biotop under häckningstid finns också, så det ser ljust ut på gjusfronten i rapportområdet. ^[PB]

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Häckningar: Göteborgs södra skärgård: 1–2 par Galterö (Robert Enerfelt m fl). 2 par Vrångö (Tina Widén, Gösta Olofsson). 1 par Brustholmarna. 1 par Stora Lyngskär, Styrösö. 1 par Sjumansholmen. 1 par Fjordholmen. 1 par Kungö. 1 par Lökholmen. 1 par Smögholmen. 1 par Värsholmen. 1 par Saltkälen. 1 par Östra holmen, Donsö. 1 par Rivö (samtliga Gösta Olofsson). **Övriga Göteborg:** 1 par Gullö, Säve (Lars Gustafsson m fl). 1 par Sävenäs (Ulf Hedlund m fl). 1 par Hökälla (Per Lundgren m fl). 1 par Trädet, Säve (Bo Brinkhoff). **Norra skärgården:** 1 par Fotö (Hans Zachrisson).

↗
**Lärkfalk under häckningstid,
Hårssjön, 27 maj.**
Bild: BENGT HALLBERG

↘
**Stäpphök, Brudarebacken,
19 september.**
Bild: CONNY PALM

Södra skärgården håller ställningarna vad gäller tornfalksbeståndet. I övrigt saknas tyvärr rapporter från ett antal kända lokaler, men häckningsutfallet verkar ändå relativt gott. 19 inrapporterade par är i nivå med 2011–2012 års resultat och en ökning på fem par från i fjol. ^[PB]

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Samtliga: 1 1K Hyppeln 30.8 (Thomas Karlsson).

Årets fågel är det sjätte fyndet av aftonfalk under 2000-talet i rapportområdet och det tionde totalt. Under slutet av augusti skedde en mindre invasion av unga aftonfalkar i södra Sverige och även vi fick ta del av den. Det senaste fyndet av aftonfalk var en fågel som sågs på Brudarebacken i oktober 2014, och innan dess gjordes ett fynd 2012 på Björkö i maj. ^[PB]

Stenfalk *Falco columbarius*

Samtliga: Vår: Sammanlagt 20 fynd av 20 ex 8.4–27.5. Sommar: 1 ex Smithska udden 9.6 (Karl-Olof Johansson). 1 ex Smedstorps ängar, Björketorp 25.6 (Kristian Thisted). Höst: Sammanlagt 92 fynd av 114 ex 18.8–17.11.

En relativt normal fördelning av fynd under året, både antalsmässigt och tidsmässigt. Två fynd under juni är anmärkningsvärt för vårt rapportområde. I Sverige häckar stenfalkarna från Dalarna och norr-ut, men några par har även häckat på Öland och i Närke under senare år. ^[PB]

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 4 ad Hårssjön 9.5–24.6 (Leif Bergendal m fl).

Övriga fynd: Vår: Sammanlagt 16 fynd av 21 ex 1.5–17.6. Höst: Sammanlagt 52 fynd av 55 ex 2.7–7.10.

Mycket intressant är att upp till fyra adulta falkar observerades under i stort sett hela maj–juni vid Hårssjön. Tyvärr försvann fåglarna den 24 juni och nästa lärkfalkobs från lokalen är från den 30 juli, så någon häckning skedde nog aldrig. Men det är läge att hålla utkik efter varmande falkar och lyssna efter ropande ungar under kommande somrar vid denna lämpliga lokal. ^[PB]

Eleonorafalk *Falco eleonora*

Samtliga: 1 2K Gullö, Säve 20.9 (Lars Gustafsson).

Andra fyndet av eleonorafalk i Göteborgs rapportområde. Fågeln sågs jaga insekter på sydsidan av Nordre älv och upptäcktes först över Runsvallen norr om älven. Observatören kunde sedan se fågeln försvinna söderut över Hisingen. Det tidigare fyndet av arten gjordes på Vinga den 1 oktober 2006. ^[PB]

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Samtliga: 1 2K Kråkkudden, Hönö 3.3 (Roger Eskilsson m fl). 1 1K Galterö 5.11 (Göran Gustavsson m fl).

Liksom 2014 gjordes två fynd av jaktfalk i området och som vanligt är det i kustbandet som fåglarna ses. Tidsmässigt är det två normala fynd, fördelade på ett under vintern och ett under hösten. ^[PB]

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Häckningar: 1 par Göteborgs gasklocka. 1 par Mölndals kommun.

Båda våra pilgrimsfalkspar fanns på plats där de häckat de senaste åren och i det ena fallet påbörjades en häckning, men tyvärr misslyckades den. Även det andra paret verkar ha blivit störda i ett initialt skede av häckningen och övergav därför lokalen. ^[PB]

RALLAR OCH TRANA

Två konstaterat lyckade tranhäckningar i området är ett fint resultat och också under sträcktiderna var arten ovanligt talrik i år. För övriga arter inom gruppen var det ett högst normalt år, egentligen helt utan vare sig positiva eller negativa överraskningar.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Häckningar: Inga konstaterade häckningar. Fynd under häckningstid: Rapporter under häckningstid indikerar ca 16 revir på 14 lokaler, varav 5 i skärgården.

Vinter: Januari–februari: 9 ex på 6 lokaler. December: 9 ex på 5 lokaler.

16 revir är en något högre siffra än förra årets som, då efter några års vikande trend, oroadt något. I ett längre perspektiv ett normalt uppträdande för en art vars förekomst tycks fluktuera en hel del mellan åren. Antalet vinterfynd är också det i paritet med de senaste årens. ^[EO]

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Samtliga: 1 ex sp Brudberget, Mölndal 13.5 (Evamaria Ferm m fl). 1 ex sp Öxnäs 20.5 (Magnus Lundström).

Två fynd under klassisk spelperiod ligger nära det antal som i genomsnitt har rapporterats från området under senare år. Fyndet i Öxnäs gjordes på en av områdets säkraste lokaler för arten, medan Mölndalsfyndet är det första i kommunen sedan 1974. ^[EO]

Kornknarr *Crex crex*

Samtliga: Spelande fåglar: 1 ex sp Stora Oxhagen 26.5 (Håkan Thorstensson). 1 ex sp Hökälla 6–20.6 (Per Björkman m fl). 1 ex sp Smedstorps ängar, Björketorp 12–24.6 (Elon Wismén m fl). 1 ex sp Bärby

övergård och Kalshed, Säve 20.6–2.7 (Mats Raneström m fl). 1 ex sp Kålsåsen, Björketorp 24.6 (Johan Svedholm). Övriga fynd: 1 ex död Sjöbergen 18.8 (gnm Gun-Britt Thor). 1 ex Välen 26.9 (Hans Börjeson m fl).

Fem spelande hanar under året är ett resultat helt i linje med senare års förekomst. Dessutom gjordes ytterligare två fynd då en rastande fågel sågs i Välen i september och en, dessvärre avliden, knarr hittades i Sjöbergen i augusti. [EO]

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Häckningar: 16 konstaterade häckningar. Fynd under häckningstid: Observerad på ytterligare ca 15 lokaler.

Vinter: Januari–februari: Sammanlagt 16 ex på 8 lokaler, varav 6 ex i Slottsskogen. December: Sammanlagt 19 ex på 6 lokaler, varav 9 ex i Slottsskogen.

16 konstaterade häckningar och observationer under häckningstid på ytterligare ca 15 lokaler leder till en uppskattning om cirka 30 par i området. Detta är i paritet med vad som rapporterats också de senaste åren, även om siffrorna är något osäkra. Slottsskogens dammar fortsätter att dominera vad gäller vinterfynd. [EO]

Sothöna *Fulica atra*

Häckningar: 1 par Sagsjön, Källered (Morgan Johansson m fl). 1 par Hills golfbana, Mölndal (Lars Eric Rahm m fl). 4 par Hökälla (Bo Brinkhoff m fl). 3 par Svarte mosse, Biskopsgården (Johan Svedholm m fl). 1 par Härlanda tjärn (Ulf Persson m fl). 1 par Svarttjärn, Delsjöområdet (Ulf Persson m fl). 1 par Balltorps våtmark (Lars Eric Rahm m fl). Fynd under häckningstid: Ca 3 par Torslandaviken (Magnus Persson m fl). Ca 5 par Balltorps våtmark (Benga Ragnewall m fl). 1 ex Härssjön (Leif Andersson m fl). 1 ex Agntjärn, Gallhålan (Elon Wismén). 1 ex Holmdammen (Johan Svedholm).

UNDER-SKATTAD

Uppskattningsvis 20 par på nio lokaler, varav tolv konstaterade häckningar. Fåglar under häckningstid i lämplig biotop fanns på ytterligare tre lokaler. Även om detta är en förbättring jämfört med föregående år är det ingen vågad gissning att områdets häckande bestånd är betydligt högre än så här. Fortfarande är rapporteringen av häckande sothöns på lokaler som Torslandaviken och Balltorps våtmark bristfällig och en rättvis uppskattning av antalet par är så gott som omöjlig att göra. Fortsätt därför gärna att räkna sothöns och rapportera med häckningskriterier! [EO]

Trana *Grus grus*

Häckningar: 1 par Härssjön (Uno Unger m fl). 1 par Smedstorps ängar, Björketorp (Fredrik Andersson m fl). Fynd under häckningstid: Regelbundet hela sommaren såväl i området kring Säve på Hisingen som i rapportområdets östra delar (Björketorp, Landvetter, Partille, Olofstorp etc).

Tidiga fynd: 2 ex Välen 25.2 (Robert Ennerfelt). 3 ex str NO Mölnlycke 26.2 (Elon Wismén). 2 ex Landvetter 26.2 (Johannes Löfvist).

Sena fynd: 1 1K Gamlestaden 25.11 (Jan Tallnäs).

Höga antal: 720 ex str S Kungsladugård 6.10 (Jan Mogol).

Trots en kraftig ökning på senare år har det varit skvalt med konstaterade häckningar i området. Det är därför glädjande att det i år kan konstateras två säkra häckningar – dels det välbesökta paret i Härssjön som fick ut minst två ungar och dels ett par i Björketorp som fick ut minst en unge. Som brukligt på senare år så gjordes även många observationer under våren och sommaren i framför allt områdets östra delar samt på norra Hisingen. Det är med tanke på detta, i kombination med vetskapen om artens skygghet i att välja häckplatser i mindre besökta myrområden, högst troligt att områdets häckande bestånd är högre än vad som kunnat konstateras. Årets högstanotering gjordes den 6 oktober då 720 sträckande tranor kunde räknas in från Kungsladugård. Detta är den näst högsta noteringen någonsin i området, endast slagen av de 1 250 ex som sågs från Brudarebacken den 8 oktober 2011. [EO]

VADARE

Ovanligt många skärsnäppor under våren, magert med småsnäppor under hösten och återigen vårfynd av spovsnäppa var några punkter som stack ut under vadaråret. Dessutom befäste Galterö sin position som myrnsnäppelokal nummer ett i området med fynd för sjätte året i följd.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Vinter: Januari: 1–2 ex Kråkudden och Bolleskären, Hönö 5.1 (Per Björkman). 1 ex Nötholmen, Hönö 25.1 (Tommy Järås m fl). December: 1 ex Kråkudden, Hönö 4–18.12 (Jan-Åke Noresson m fl).

BENJAMIN FRANKLIN

Strandskatans vinteruppträdande är något av det mest förutsägbara i vår göteborgska fågelvärld och att enstaka ex ses under december–januari vid Kråkudden och Bolleskären får anses vara minst lika säkert som döden och skatterna, för att parafrasera Benjamin Franklin. Under 2015 var de övervintrande skatorna emellertid något färre än normalt, de flesta år brukar åtminstone en handfull individer rapporteras. [US]

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Samtliga: 2 ex Stora Amundö 6.6 (Lars Lundmark).

Ett kort besök av två individer i kustmiljö under sommaren gör årets fynd till ett i alla avseenden typiskt sådant, även om vårfynd dominerar i rapportområdet. [US]

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Häckningar: Minst 1 par Torslandaviken (Ola Wennberg m fl). 1 par Sagered, Källered (Michael Slätt). **Troliga häckningar:** Minst 2 par Kålsered, Björlanda (Bo Brinkhoff m fl). 2 par AstraZeneca, Mölndal (Lars Eric Rahm). 1 par Sävås dalgång, Kviberg (Roger Eskilsson). Dessutom sågs arten på ytterligare 10 lokaler under häckningstid.

I vanlig ordning är det enstaka lokaler såsom Torslandaviken som återkommer år efter år. I övrigt är det idel nya platser varhelst byggplatser eller andra exploateringar skapar nya, öppna grus- och jordtytor där denna lilla charmiga vadare kan placera sitt enkla rede. Ovanligt få konstaterade häckningar, men det finns ingen anledning att tro att populationen minskat nämnvärt. [US]

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Häckningar: 2 par Torslandaviken (Uno Unger m fl). 1 par Kålsered, Björlanda (Bo Brinkhoff). 1 par Galterö (Ola Wennberg). **Troliga häckningar:** 1 par Lökholmen, Gbg:s södra skärgård (Lars Persson m fl). 1 par Kråkudden (Ola Bäckman m fl). 1 par Mävholmen, Gbg:s södra skärgård (Lars Persson). 1 par Vallholmen, Valö (Gösta Olofsson). 1 par Norra In-Vinga (Gösta Olofsson). 1 par Södra In-Vinga (Gösta Olofsson). 1 par Tanneskär, Vinga 12.6 (Gösta Olofsson). 2 par Buskär, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson). 1 par Stora Rävholmen, Gbg:s södra skärgård (Staffan Sénby). Dessutom är arten rapporterad från ytterligare minst 23 lokaler under häckningstid.

För tredje året i rad redovisar vi häckningar av större strandpipare i rapporten. Det är ännu för tidigt att dra några långtgående slutsatser om artens trend i rapportområdet, men det verkar i alla fall inte skett några drastiska förändringar sedan 2013. [US]

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Samtliga: 1 1K Hyppeln samt senare str SV Vivik, Björkö 4.9 (Roger Eskilsson, Peter Hamrén m fl). 2 ex Torslandaviken 11.9 (Ola Wennberg).

Två fynd av tre exemplar är en hög siffra för denna art som inte är årligen förekommande i rapportområdet, årets fynd är nummer 19–20 totalt, varav två är gjorda på 2000-talet. Datumet är typiska, tre fjärdedelar av fynden är höstfynd med en topp i månadsskiftet augusti–september. [US]

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

Vinter: 1 ex Galterö 16.1 (Lars Hellman).

Vinterfynd av ljungpipare är mycket sällsynta i rapportområdet, och detta var endast det sjätte under 2000-talet. Arten övervintrar regelbundet och ofta i stora flockar exempelvis på Öland, i Skåne samt i Danmark, men hos oss sätter sannolikt avsaknaden av stora arealer åkermark och/eller långgrunda lerstränder käppar i hjulen, om inte klimatet och snötäckets varaktighet gör det. [US]

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Samtliga: Vår: 1 ex str S Kråkudden 6.5 (Jon Håkansson m fl). 1 ad str S Kråkudden 23.5 (Magnus Rahm m fl). Höst: Sammanlagt ca 97 ex under perioden 30.6–11.10. **Månadsfördelning:** juni 1 ex, juli 46 ex, augusti 11 ex, september 23 ex, oktober 6 ex.

Halvkasst och uselt. Så kan kustpiparens sträck i rapportområdet kategoriseras under 2015, eftersom vårsiffran var dålig och höstsiffran ännu sämre. Två vårfynd är i underkant men inte onormalt för senare år. Endast 97 individer under höststräcket är däremot riktigt dåligt, och med god marginal det sämsta resultatet sedan 2006 då cirka 90 ex räknades. Väderförhållanden och graden av bevakning på sträcklokaler brukar anses vara de faktorer som främst påverkar antalet rapporterade kustpipare i vårt rapportområde. [US]

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Januari: 1 ex Torslandaviken 17–18.1 (Evamaria Ferm m fl).

Trots att januari inte bjöd på någon överdrivet sträng vinter gjordes bara ett tofsvipefynd under månaden. Annars har övervintrande tofsvipeflockor på åkermark i Sävå varit mer regel än undantag vid snöfattiga vintrar under 2000-talet. [US]

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Samtliga: Höst: Sammanlagt ca 240 ex 7.7–27.9. **Månadsfördelning:** juli ca 55 ex, augusti ca 138 ex, september ca 48 ex. **Höga antal:** 49 1K str S Kråkudden, Hönö 28.8 (Stefan Svanberg m fl).

Liksom förra året sågs ovanligt få kustsnäppor under höststräcket. Årets totalsumma landade på cirka 240 ex vilket kan jämföras med tidigare år under 2000-talet då totalsumman ofta legat runt 500–600 ex. Noterbart är att inga vårfynd gjordes vilket inte har inträffat sedan 2005. [SS]

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

Samtliga: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 23.7 (Ola Wennberg m fl). 1 1K Galterö 16.8 (Roger Eskilsson m fl). 1 ex Galterö 21.8 (Lars Hellman).

Första observationen av myrsnäppa på Kråkudden, åtminstone enligt Artportalen. Annars var den som vanligt trogen Galterö och det här var sjätte året i rad som arten observerades på lokalen. Tre fynd stämmer väl in i uppträdandet under senare år, dock saknas vårfynd vilket inte brukar vara fallet. [SS]

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Samtliga: Vår: 1 ex Torslandaviken 31.5 (Magnus Persson m fl). Höst: 1 ad Torslandaviken 2.7 (Magnus Persson m fl). 3 ad Galterö 26.7 (Roger Eskilsson). 1 ad Galterö 29.7 (Roger Eskilsson). 1 ad Galterö 5.8 (Ola Wennberg). 3 1K str S Kråkudden, Hönö 2.9 (Per Björkman).

**Skärnsnäppa på huvudlokalen.
Kråkudden, 14 januari.**

Bild: HANS ZACKRISSON

**Tredje fyndet av dammsnäppa.
Torslandaviken, 19 maj.**

Bild: MIKAEL NILSSON

**Årets smalnäbbade simsnäppa.
Torslandaviken, 18 maj.**

Bild: MIKAEL NILSSON

För andra året i rad hade vi ett fynd under våren av spovsnäppa vilket inte hör till vanligheterna. Sedan millennieskiftet föreligger endast tre tidigare fynd, ett från 2006 och två från 2001. Förekomsten under hösten var minst sagt skral och blott fem fynd av åtta exemplar är det sämsta resultatet under hela 2000-talet.

[SS]

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Samtliga: Vår: Sammanlagt ca 24 ex 9–29.5. Höst: Sammanlagt ca 11 ex 17.7–26.8. Höga antal: 3 ex Välen 16–17.5 (Uno Unger m fl). 4 ex Galterö 18.5 (Linus Westlund). 4 ex Galterö 22.5 (Jon Hessman).

En typisk fyndbild för mosnäppa med två väl definierade och relativt korta sträckperioder med en övervikt för antalet vårfynd. Årets utfall är i linje med hur det har sett ut under senare år, men jämför vi med hur det såg ut lite längre tillbaka i tiden har antalen minskat både när det gäller flockstorlekar och totalsummor.

[SS]

Sandlöpare *Calidris alba*

Samtliga: Höst: Sammanlagt ca 26 ex 19.7–26.9. Höga antal: 5 ex Kråkudden, Hönö 19.9 (Emil Agneholm).

Ett magert år för sandlöparen. Normalt ses det dubbla antalet under artens höststräck och som vanligt gjordes heller inga observationer under våren. Det är nu åtta år sedan vi senast hade ett vårfynd i området.

[SS]

Kärnsnäppa *Calidris alpina*

Höga antal: 127 ad Galterö 26.7 (Roger Eskilsson). 73 ex str 5 Kråkudden, Hönö 26.8 (Stefan Malm m fl).

Som vanligt sågs de högsta antalen på Galterö och Kråkudden. Två rapporter gällande mer än 50 ex är färre än normalt även om det inte är alla år vi har tresiffriga noteringar.

[SS]

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

Höga antal: Bolleskären, Hönö: Högsta noteringen under våren var 120 ex 14.3 (Hans Zachrisson). Högsta noteringen under hösten var 30 ex 26.10 (Bo Brinkhoff m fl) samt 30 ex 9.11 (Ulf Persson). Övriga lokaler: 50 ex Tormunden, Vrångö 15.3 (A Martin Fransson). 130 ex Stora Pölsan samt 50 ex Torrbeskr 5.4 (Roger Eskilsson m fl).

Ovanligt höga antal sågs i norra skärgården under våren. Den 5 april rapporterades hela 180 ex från Hyppein fördelade på 130 ex Stora Pölsan och 50 ex Torrbeskr. Detta är faktiskt det högsta antalet som finns rapporterat i Artportalen från Göteborgsområdet genom alla tider. En genomgång av fågelrapporterna från 2000-talet ger att det endast under fyra tidigare år har rapporterats fler än 100 ex vid samma tillfälle, nämligen 2000, 2002, 2006 och 2009.

Noterbart är att samtliga dessa högstnoteringar inklusive årets är gjorda under perioden januari till april.

[SS]

Småsnäppa *Calidris minuta*

Samtliga: Vår: 1 ex Galterö 4.6 (Lars Hellman m fl). 1 ex Galterö 17.6 (Lars Hellman). Höst: 1 1K Galterö 16–17.8 (Roger Eskilsson m fl). 1 ex str 5 Vargö 16.8 (Jan Mogol). 1 1K Galterö 25–26.8 (Magnus Rahm m fl). 1 1KVälen 28.8 (Hans Börjesson m fl).

Endast fyra småsnäppor under hösten är det sämsta resultatet på hela 2000-talet. Normalt ses åtminstone ett tiotal exemplar och under de bästa åren på 2000-talet har cirka 30 ex observerats. Fynd under våren görs dock inte varje år så årets två observationer får anses vara en god utdelning.

[SS]

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Torslandaviken 4.1–7.2 (Tony Norman m fl). 1 ex Hökälla 6.1 (Ulf Persson m fl). 4 ex Välen 22.1–21.2 (Uno Unger m fl). December: 1 ex Välen 2.12 (Göran Gustavsson). 2 ex Hökälla 12–31.12 (Stig Carlsson m fl).

Vår: 1 ex Torslandaviken 15.3 (Elis Ölfvingsson). 3 ex Hökälla 18.3 (Ulf Persson). 6 ex Hökälla 10–15.4 (Stefan Malm m fl). 1 ex Fridhemsviken 2–3.4 (Johannes Löfquist). 1 ex Björrod, Landvetter 12.4 (Kristian Thistedt). 1 ex Välen 21.4 (Silke Klick). 1 ex sp Öxnäs 2.5 (Magnus Lundström).

Höga antal: 13 ex Hökälla 22.10 (Ove Andersson m fl).

Nio exemplar under vintertid är strax under genomsnittet på cirka 11 ex under 2000-talet. Vårsiffran på 14 ex är återigen relativt hög, i fjol noterades minst 17 ex. Högsta antalet ligger i linje med tidigare uppträdanden under 2000-talets höstar där 2012 dock sticker ut rejält med ett högstaantal på hela 27 ex.

[OB]

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Vår: 1 ex sp Ragnhildsholmen 4.5 (Bodil Nyström). 1 ex sp Lunnagården, Mölndal 13.5 (Evamaria Ferm). 1 ex sp Lagmansholmen 15.5 (Magnus Persson).

Höst: 1 ex Öxnäs 4.8 (Magnus Lundström). 1 ex Välen 31.8–2.9 (Uno Unger m fl). 1 ex Torslandaviken 2.9 (Magnus Persson). 1 ex Galterö 2.9 (Ola Wennberg). 1 ex Fridhemsviken 2.9 (Martin Oomen). 1 ex Hökälla 6.9 (John Thulin m fl). 2 ex Välen 9–16.9 (Tina Widén m fl). 2 ex Hökälla 20–24.9 (Fredrik Bothén m fl). 1 ex Torslandaviken 26.9 (Magnus Persson).

**HÖGSTA
SEDAN -02**

Tre spelande vårexemplar är relativt normalt, men tillsammans med åtta fynd av tio individer på hösten blir årets 14 exemplar det högsta sedan 2002 då 17 individer noterades. För tredje året i rad gjordes också ett väldigt tidigt höstfynd i början av augusti. Normalt görs den första observationen kring sista veckan i augusti.

[OB]

Rödspov *Limosa limosa*

Samtliga: 1 ex str S Hönö-Vinga 18.9 (Per Björkman, Uno Unger m fl).

2014 stack ut rejält med åtta exemplar och årets fyndbild innebär en återgång till ett mer normalt uppträdande med enstaka fynd. Den individ som sträckte förbi Kråkudden den 18 september bedöms vara samma individ som sedan sågs från Vinga, vilken med tanke på både utseende och tidpunkt högst troligen var en individ av underarten *islandica*. En bestämd fågel av nämnda underart sågs kort i Torslandaviken dagen efter (se nedan). [OB]

Isländsk rödspov *Limosa limosa islandica*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 19.9 (Magnus Persson).

Göteborgsregionens sjunde fynd av underarten *islandica* gjordes under en tidpunkt som överensstämmer väl med det typiska uppträdandet av denna underart i landet. [OB]

Myrspov *Limosa lapponica*

Höga antal: 25 ex Nötholmen, Hönö 9.5 (Peter Sylvén m fl). 30 ex str S Kvillehed, Nordre älv 29.7 (Elon Wismén m fl).

Tidsmässigt normala sträcktoppar och ett normalt högsta antal för våren medan hösttoppen är en bra bit under det typiska. Variationen från år till år är ganska stor men dagssummor på mellan 50 till 100 individer brukar i alla fall oftast noteras under höststräcket. Toppen speglar ganska väl ett mediokert höststräck där endast cirka 135 exemplar noterades totalt. [OB]

Småspov *Numenius phaeopus*

Höga antal: 12 ex str S Galterö 26.7 (Roger Eskilsson).

Femte året i rad utan större sträckande flockar av småspov. Totalt rapporterades cirka 150 exemplar under året vilket är ett relativt lågt antal. Flertalet är noterade under våren vilket stämmer bra med artens normala uppträdande hos oss. [OB]

FLOCK-FRITT IGEN

Storspov *Numenius arquata*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Fotö – Hönö 2.1–12.2 (Bengt Karlsson m fl). December: 2 ex Fotö 20.12 (Thomas Karlsson m fl).

Sena fynd: 1 ex Kråkudden, Hönö 5.11 (Jon Håkansson).

Höga antal: 60 ex Torslandaviken 21.4 (Håkan Larsson). 57 ex Välen 21.4 (Eva Åkesson).

Högst mediokra högsta antal som dock inföll under en helt typisk tid. Vinterfynd gjordes redan den 2 januari av en fågel som stannade fram till den 2 fe-

bruari kring Fotö och den 20 december gjordes ett fynd av två individer på samma lokal. Övervintrande individer är högst ovanligt norr om Varbergstrakten. 2014 sågs en fågel så sent som den 14 december men i övrigt saknas vinterfynd sedan 2007. [OB]

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

Tidiga fynd: 1 ex Torslandaviken 8.4–9.4 (Magnus Rahm m fl).

Ett rejält tidigt fynd och undantaget ett par fynd i Skåne det tidigaste i landet 2015. 2012 slogs det tidigare fenologirekordet med två veckor då ett fynd gjordes den 6 april i Hökälla och årets fynd är således det enda som är i närheten fenologimässigt. Normalt sett görs de första observationerna som tidigast under sista veckan i april. [OB]

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 19–20.5 (Ola Wennberg m fl).

Blott det tredje fyndet av dammsnäppa genom tiderna för Göteborgsregionen och således en högst celebrer gäst. Sist det begav sig var 2002 och även då i Torslandaviken, medan förstafyndet daterar ända tillbaka till 1965 vid Skarvik. Alla tre fynden är gjorda i maj. [OB]

Rödbena *Tringa totanus*

Häckningar: 2–3 par Galterö (Ola Wennberg). 2 par Lökholmen, Gbg:s södra skärgård (Staffan Sényby m fl). 1 par Vargö (Elis Ölfvingsson m fl). 3 par Buskär (Gösta Olofsson). 1 par Stora Amundö (Robert Stenmark). 2–3 par Välen (Uno Unger m fl). 1–2 par Öxnäs (Bo Brinkhoff). 2–3 par Stora och Lilla Håstholmen, Björlanda (Magnus Lundström). 1 par Lunnagården, Mölndal (Lars Eric Rahm).

Som vanligt är det svårt att klargöra hur många par som häckar i området men beståndet förefaller ligga i linje med hur det har sett ut de senaste åren. Rapporterade säkra och troliga häckningar landar i 15–19 par och med observationer av lägre kriterier på ytterligare åtta lokaler så får vi en ungefärlig siffra på mellan 25–30 par. Som vanligt är det häckningar i anknytning till skärgården som dominerar och det finns inga tecken på att inlandspopulationen av rödbena skulle vara på väg att återhämta sig. [OB]

Roskarl *Arenaria interpres*

Vår: Sammanlagt 12 ex under maj.

Höst: Sammanlagt 15 ex 22.8–2.9.

Höga antal: 7 ex str S Galterö 2.9 (Ola Wennberg).

Ett något lågt högstaantal utan att vara anmärkningsvärt. Det totala antalet observerade roskarlar under hösten bestod av femton individer, vilket är ett relativt dåligt utfall medan vårens tolv individer är mer normalt sett till senare år. [OB]

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Samtliga: 1 ad Torslandaviken 18.6 (Magnus Persson m fl).

Ett till tre fynd har noterats i stort sett årligen sedan 1997. Endast 2003, 2006 och 2013 har saknat fynd av arten. Tidpunkten är i linje med det normala uppträdandet och så även lokalen då Torslandaviken står för 20 av de 38 fynd som gjorts inom rapportområdet.

[OB]

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius*

Samtliga: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 16.1 (Lars Carlbrand m fl).

Endast en individ är ett ganska magert resultat i relation till de senaste årens uppträdande av arten och det lägsta sedan 2009 då inga fåglar noterades.

2014 noterades sju individer och 2013 sex, medan rekordet på 18 individer är från 2011. Noterbart är också att inget fynd gjordes under den typiska perioden för artens uppträdande i oktober och november, årets enda fynd gjordes istället i januari.

[OB]

LABBAR OCH MÅSAR

Magert med fjälllabbar och storlabbar, fina dagssummer av kustlabbar och ett ovanligt februarifynd av bredstjärtad ger en inblick i labbåret 2015. Bland måsarna förlängde svarthuvad mås sin årliga svit samtidigt som vittrut var ovanligt talrik.

Bredstjärtad labbar *Stercorarius pomarinus*

Samtliga: Vår, Kråkudden, Hönö: 1 2K str S 2.1 (Uno Unger m fl). 1 2K str S 11.1 (Hans Zachrisson). 1 2K str S 13.1 (Jon Håkansson). 3 2K str S 16.1 (Magnus Rahm m fl). 1 2K str S 7.5 (Stefan Svanberg). 1 ad str S 13.5 (Peter Hamrén). Vår, övriga lokaler: 1 2K str S Hummerviken, Öckerö 2.1 (Bengt Karlsson). 1 2K str S Vrångö 28.2 (Staffan Sénby). Höst, Kråkudden, Hönö: 1 ad str S 28.8 (Ola Wennberg m fl). 2 1K str 24.10 (Hans Waern m fl). 1 1K str S 25.10 (Staffan Larsson). 1 ad 28.11 (Per Wedholm m fl). 2 1K str S 9.12 (Bo Brinkhoff m fl). 1 1K str S 12.12 (Barbara Leibiger m fl). 1 2K+ str S 18.12 (Lars Eric Rahm). 1 1K str S 23.12 (Roger Eskilsson m fl). Höst, övriga lokaler: 1 3K+ str S Vinga 18.9 (Uno Unger m fl). 1 ad str S Vinga 25.9 (Anders Jihmanner m fl). 1 2K+ samt 1 1K str S Vinga 25.10 (Roger Eskilsson m fl). 1 ad str S Nordres tånge, Hönö 30.11 (Stefan Svanberg). 1 ex Långe tånge, Öckerö 12.12 (Mats Raneström).

Månadsfördelning: januari 7 ex, februari 1 ex, maj 2 ex, augusti 1 ex, september 2 ex, oktober 4 ex, november 2 ex, december 5 ex.

Det invasionsartade uppträdandet under hösten 2014 gjorde även avtryck in på 2015 med flera observationer i början av året. Observationer i januari och februari hör inte till vanligheterna och februarifyndet är det första sedan 1997. Hösten bjöd på ett relativt gott uppträdande och ovanligt många observationer gjordes av äldre fåglar. Med reservation för dubbelräkning så landar årets totalsumma på 24 ex, vilket är fler än vad som normalt ses, men en ganska

blygsam siffra i jämförelse med fjolårets 291 ex. En jämförelse mellan åren 2000–2014 ger att det utöver fjolåret även föreligger ytterligare två toppar, nämligen 2005 och 2011 då 76 respektive 70 bredstjärtade labbar noterades. Övriga år under nämnda period har årssumman varierat inom intervallet 3–14 ex med ett genomsnitt på 8 ex per år.

[SS]

Kustlabbar *Stercorarius parasiticus*

Höga antal: 18 ad str S Kråkudden, Hönö 12.4 (Magnus Rahm m fl). 11 ad str S Kråkudden, Hönö 17.5 (Roger Eskilsson m fl). 10 ex str S Kråkudden, Hönö 18.9 (Magnus Rahm m fl).

Tre rapporter på tio kustlabbar eller fler är riktigt bra för Göteborgsområdet och dagssumman på 18 ex från den 12 april är den högsta under hela 2000-talet. Den näst högsta noteringen är 13 ex vilket sågs sydsträckande på Kråkudden den 17 april 2013. Den allra högsta noteringen från Göteborgsområdet som finns rapporterad i Artportalen lyder på 20 ex vilket sågs den 11 september 1994, även denna från Kråkudden. Värt att nämna är också att årets toppnotering på 18 ex enbart bestod av mörka eller intermediära fåglar och att den största flocken var på 6 ex.

[SS]

Fjälllabbar *Stercorarius longicaudus*

Samtliga: 1 ad str S Kråkudden, Hönö 17.5 (Ola Bäckman m fl). 1 1K str S Kråkudden, Hönö (Olof Armini m fl) samt Vinga 18.9 (Uno Unger m fl).

Endast två fjälllabbar är det lägsta antalet sedan 2001 och i likhet med detta år gjordes ett fynd under våren och ett under hösten. Eftersom vårfynd är mycket ovanliga ser normalt årsfördelningen helt annorlunda ut, med en tydlig övervikt av höstfynd. Årets vårfynd var det sjunde under 2000-talet vilket kan jämföras med att det under motsvarande period har setts sammanlagt 133 fjälllabbar under höstarna. Höstfynden har nästan uteslutande gällt ungfåglar medan vårfynden enbart gällt adulta.

[SS]

Storlabbar *Stercorarius skua*

Höga antal: 11 ex str S Kråkudden, Hönö 3.6 (Roger Eskilsson m fl).

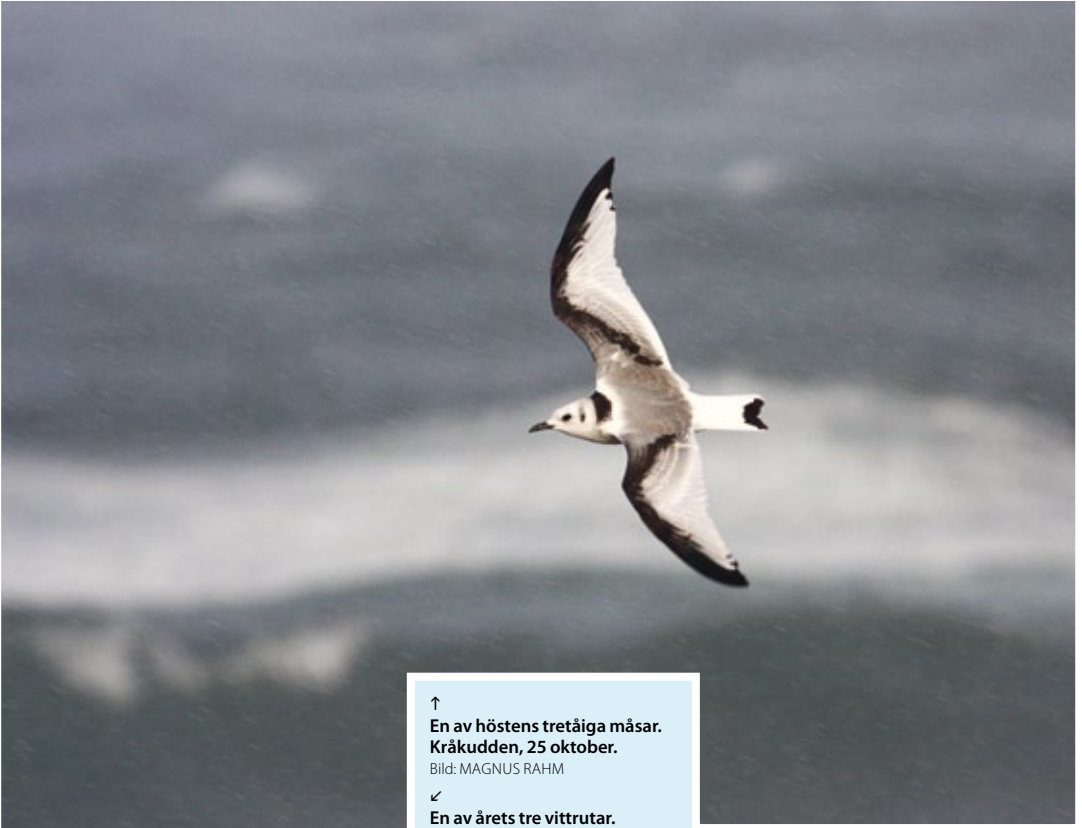
Månadsfördelning: januari 2 ex, maj 6 ex, juni 12 ex, juli 1 ex, september 3 ex, oktober 6 ex, november 4 ex, december 3 ex.

Sammanlagt 37 exemplar är den lägsta årssumman sedan 2005 då 23 exemplar rapporterades. Framförallt var uppträdandet magert under årets andra halva och noterbart är observationer saknades i augusti månad vilket inte har inträffat på 13 år.

[SS]

Dvärgmåsar *Hydrocoloeus minutus*

Höga antal: 41 ex str S Kråkudden, Hönö 16.1 (Magnus Rahm m fl). 27 3K+ sträckande S Kråkudden, Hönö 17.1 (Ola Bäckman m fl).

**En av höstens tretåiga måsar.
Kråkudden, 25 oktober.**

Bild: MAGNUS RAHM

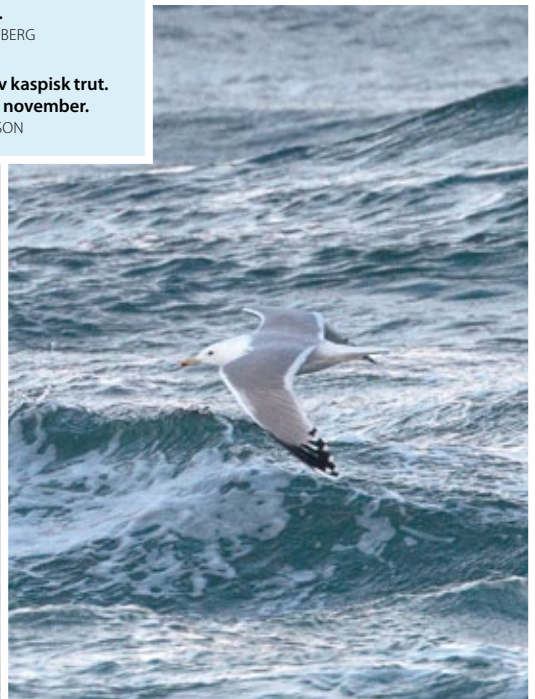
**En av årets tre vittrutar.
Säve, 3 januari.**

Bild: STEFAN SVANBERG

**Tolfte fyndet av kaspisk trut.
Kråkudden, 29 november.**

Bild: MIKAEL NILSSON

Månadsfördelning: januari 76 ex, april 2 ex, maj 21 ex, juni 2 ex, juli 3 ex, augusti 6 ex, september 15 ex, oktober 2 ex, november 5 ex, december 18 ex (ungefärliga antal).

Antalet dvärgmåsar varierar stort från år till år och uppträdandet är ofta sammankopplat med västliga stormar under höst och vinter, vilket framgår tydligt även i år då hälften av fåglarna sågs under två blåsdagar i januari. Årets högsta antal ser tämligen blygsamma ut om man jämför med föregående års toppnoteringar på 352 respektive 217 exemplar, men sett ur ett historiskt perspektiv står de sig ganska väl. Dagssummor på 40 ex eller mer rapporteras inte ens vartannat år i området. [SS]

Skrattmåsar *Chroicocephalus ridibundus*

Häckningar: Ca 10 par Kråkholmen, Hönö (Uno Unger). 3 par Rödskär, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson). Ca 300 par Svarte mosse, Biskopsgården (Johan Svedholm). 1 par Hälsö hamn (Thomas Karlsson). 30 par Lilla Donsö, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson). Ca 140 par Lilla Hästholmen, Björlanda (Magnus Lundström).

Kolonin på Lilla Hästholmen är ny vilket är glädjande. Däremot saknas häckningsuppgifter från Lerholmen utanför Saltholmen där det förra året häckade cirka 300 par. [SS]

Svarthuvad måsar *Ichthyaeetus melanocephalus*

Samtliga: 1 3K Torslandaviken 26.4 (Christer Fält). 1 ad str N Kråkudden, Hönö samt Hyppeln 6.5 (Bo Brinkhoff, Roger Eskilsson m fl).

Den svarthuvade måsens positiva trend håller i sig. Detta var sjätte året i följd som arten observerades i området, vilket är ganska anmärkningsvärt med tanke på att första fyndet gjordes så sent som 2004. Sammanlagt har det nu gjorts elva fynd i Göteborgsområdet. [SS]

Ljusmantlad silltrut *Larus fuscus graellsii/intermedius/heuglini*

Samtliga: 1 ad Styrösö 9.4 (Magnus Rahm). 1 ad str S Kråkudden, Hönö 22.5 (Roger Eskilsson m fl). 1 ad str S Vargö 23.5 (Jan Mogol). 2 ad Kånsö Fjärskär, Gbg:s södra skärgård 29.8 (Jan Mogol). 2 ex str S Vinga 25.9 (Göran Darefelt m fl).

Ljusmantlad silltrut avser individer som har tydligt ljusare dräkt än en typisk *intermedius*. Begreppet innefattar raserna *heuglini* och *graellsii* samt övergångsformer mellan *graellsii* och *intermedius*. Våra fynd rör sig sannolikt om de två senare snarare än den tundrahäckande rasen *heuglini*. [SS]

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Samtliga: 1 4K+ str S Kråkudden, Hönö 29.11 (Magnus Rahm m fl).

Göteborgsområdets tolfte fynd och det fjärde i Bohuslän. Samtliga fynd i Bohuslän är gjorda i Göte-

borgs norra skärgård och inte mindre än tre är från Hönö. Trots fler kameraförsedda skådare och en ökad medvetenhet och kunskap kring bestämningsproblematiken bland skådare har vi inte sett någon direkt ökning av antalet fynd under senare år. Det är tydligt att arten framförallt uppträder i den sydligaste och sydostligaste delen av landet, vilket även de förhållandevis få fynden i Halland indikerar. [SS]

Vittrut *Larus hyperboreus*

Samtliga: 1 2K Öxnäs, Säve 1–3.1 (Göran Gustavsson m fl). 1 2K Bolleskären, Hönö 29.1 (Bo Brinkhoff m fl). 1 2K Rörö 7–25.2 (Magnus Unger m fl). 1 1K Torslandaviken 31.12 (Karin Magnander).

En försiktig bedömning ger sammanlagt tre fynd under året vilket gör 2015 till det näst bästa vittrut-året under 2000-talet, endast slaget av 2013 då 4–5 ex sågs i området. Fåglarna vid Öxnäs och Rörö kunde med säkerhet skiljas åt på utseendet. Däremot kan mycket väl Bolleskärsfågeln vara densamma som senare dök upp vid Rörö, varför vi har valt att bedöma dessa observationer som troligen en och samma fågel. [SS]

Tretåig måsar *Rissa tridactyla*

Höga antal: 1 500 ex str S Kråkudden, Hönö 2.1 (Johan Thor). 9 460 ex str S Kråkudden, Hönö 13.11 (Fredrik Bondestam m fl). 3 000 ex str S Kråkudden, Hönö 28.11 (Per Wedholm m fl).

**NÄSTAN
10 000**

Årets tre högsta antal är publicerade ovan. Dagssumman på 9 460 ex från den 13 november räknades på individnivå och är den näst högsta noteringen på 2000-talet. Högsta kända noteringen lyder på 14 000 ex vilket noterades på Kråkudden den 10 december 2011. [SS]

TÄRNOR OCH ALKOR

Kentsk tärna häckade i området för fjärde året i rad. Ett relativt lågt antal alkekungar observerades under hösten medan ett överraskande januarekord av denna charmiga lilla alka kunde noteras. Lunnefågeln visade ett fortsatt lågt uppträdande.

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Samtliga: 1 ad Torslandaviken 4.8 (Ola Wennberg m fl).

En observation som stämmer väl in i mönstret med tidigare fynd. Det är sommartid, från slutet av juni till början av augusti, som de flesta skräntärnor observeras i Göteborgsområdet. Av de 25 fynd som har gjorts sedan 1990 har 20 fynd gjorts under perioden 18 juni–12 augusti, varav lite drygt hälften i juli. Av övriga fynd är fyra från maj och ett från september. [SS]

Svarttärna *Chlidonias niger*

Samtliga: 1 ad Torslandaviken 30.5–6.6 samt 2 ad samma lokal 3.6 (Christer Fält m fl). 1 1K Torslandaviken 26.8 (Per Lundgren).

ORDNINGEN ÅTERSTÄLLD

Under de senaste åren har det varit magert med rapporter gällande svarttärnor i området och förra året saknades observationer helt. Därför är det glädjande att arten återigen finns med i rapporten även om det inte är riktigt i nivå med hur det såg ut för ett tiotal år sedan. Framförallt så saknas fynd från Kråkudden, vilket möjligen hör ihop med sämre bevakning jämfört med tidigare år. [SS]

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Häckningar: 1 par Dannekroksholmarna, Hönö (Bengt Karlsson).

Ett par inledde häckning på Dannekroksholmarna, men tyvärr försvann sedan fåglarna från lokalen. Detta var i samma område som ett par häckade eller gjorde häckningsförsök under åren 2011–2013. Förhoppningsvis kommer de tillbaka 2016 med bättre framgång. [SS]

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis*

Häckningar: 21 par Lilla Donsö, Gbg:s södra skärgård 21.6 (Gösta Olofsson).

Fjärde året i rad som vi har häckande kentsk tärna i Göteborgs rapportområde. Lokalen är dock ny och möjligen är det fåglarna som förra året häckade på Lerholmen utanför Saltholmen som har flyttat på sig. Det saknades även rapporter om häckande skrattnåsar på Lerholmen i år så möjligen har det varit störningar i området eller så har fåglarna flyttat på sig av andra skäl. Huruvida årets häckningar var lyckade eller ej är osäkert då uppgifter saknas. Tyvärr verkar häckningar helt uteblivit på Kråkholmen, Hönö, där arten annars har häckat de tre senaste åren. [SS]

Tobisgrissla *Cephus grylle*

Häckningar: Fynd under häckningstid: Noterad på tre lokaler i norra skärgården (Rörö, Torrbeskr och Kråkudden, Hönö) samt tre lokaler i södra skärgården (Vasskären, Vargö och Ekeskr, Vinga).

2015 gjordes ingen inventering av tobisgrissla i området varför det helt saknas fynd av konstaterade häckningar. [OB]

Alkekung *Alle alle*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: Sammanlagt 148 ex under året med som mest 24 ex str S 16.1 (Kåre Ström m fl). Övriga lokaler: 5 ex Vinga 3.1 (Kent Kristenson m fl). 1 ex död Brännö 24.1 (Ulf Lindell). 2 ex Vinga 25.10 (Roger Eskilsson m fl). 4 ex str S Hummerviken, Öckerö

erö 25.10 (Bengt Karlsson). 1 ex Fiskebäckens hamn 26.10 (Ivar Ivarsson). 2 ex Rörö 30.10 (Per Björkman m fl). 1 ex rast Hyppeln 2.11 (Peter Strandvik). 1 ex str S Vrångö 7.11 (Fredrik Åstrand m fl). 1 ex Välen 7.11 (Ulf Sjögren m fl). 1 ex Hälsö 8.11 (Niklas Torstensson). 10 ex str S Hyppeln 9.11 (Roger Eskilsson). 2 ex str S Vrångö 9.11 (Magnus Rahm). 4 ex str S Vinga 12.11 (Bengt-Åke Svensson m fl). 6 ex str S Hyppeln 12.11 (Roger Eskilsson). 3 ex str S Hyppeln 14.11 (Roger Eskilsson). 1 ex str S Vrångö 17.11 (Erik Rask). 1 ex Donsö 20.11 (Gösta Olofsson). 1 ex Styrsö 23.11 (Gösta Olofsson). 3 ex str S Hummerviken, Öckerö 30.11 (Peter Strandvik). 1 ex Stora Hamnkanelen 1.12 (Roland Berndtsson m fl). 1 ex Hummerviken, Öckerö 5.12 (Thomas Karlsson). 1 ex Nordre älvs fjord, Björlanda 29.12 (Magnus Persson).

Månadsfördelning: Januari 55 ex, oktober 28 ex, november 88 ex, dec 8 ex.

Totalt 179 exemplar är relativt lågt sett till medianantalet på cirka 350 fåglar under de senaste 30 åren. Betänker man att det under den normala tiden för alkekung i oktober till december dessutom handlar om endast 124 exemplar så framstår höstens utdelning som riktigt svag. Det som sticker ut rejält är också att hela 55 exemplar observerades under januari. Detta kan sättas i relation till att det av cirka 11 200 exemplar under 2000-talet endast setts totalt 76 individer under denna månad. [OB]

Lunnefågel *Fratercula arctica*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: 1 ex str S 13.1 (Jon Håkanson). 1 ex 16.1 (Olof Armini). 1 ad str S 22.3 (Bo Brinkhoff). 1 ex str S 12.11 (Ola Wennberg m fl). 1 ex 14.11 (Martin Oomen m fl). 1 ex str S 1.12 (Ulf Persson). 1 ex str S 5.12 (Daniel Tingdahl). 1 1k str S 23.12 Roger Eskilsson m fl). Övriga lokaler: 1 ex Vinga 3.1 (Ulf Lindell).

Återigen ett år i linje med de senare årens nedgång. Nio exemplar är exakt samma antal som noterades både 2013 och 2014. [OB]

Sillgrissla/tordmule *Uria aalge/Alca torda*

Höga antal: 1 040 ex str S Kråkudden, Hönö 24.11 (Jon Håkanson m fl). 1 022 ex str S Kråkudden, Hönö 5.12 (Per Björkman m fl). Minst 1 000 ex str S Kråkudden, Hönö 9.12 (Bo Brinkhoff m fl).

Antalen är en sammanslagning av antalet bestämda och obestämda fåglar. Ingen riktig toppdag antalsmässigt men hösten bjöd i alla fall på flera dagar med runt 1 000 exemplar. Mot slutet av året var tordmule i förkrossande majoritet av de bestämda fåglarna. [OB]

DUVOR-UGGLOR

En av de större överraskningarna var två riktiga turduvor som kom sträckande tillsammans redan i mitten av april. För flera ugglor noterades ovanligt många revir, bland annat ropade det osedvanligt många berguvar och sparvugglor. Att den enda

pärlugglan kraschlandade på en lekplats i Majorna är däremot symptomatiskt för denna lilla uggle som inte hörts spela här i skogarna på flera år.

Skogsduva *Columba oenas*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 par Fridhem, Hisingen 11.3–10.8 (Stig Carlsson m fl). 1 ex sp Hög, Hisingen 25.4–28.5 (Tommy Järås). 2 ex sp Ragnhildsholmen 1–21.5 (Stefan Malm m fl). 1 ex sp Bokedal, Jonsered 3.5 (Ingvar Björhall). 1 ex sp Lagmansholmen 5.6 (Mats Raneström). 4 ex permanent revir Öxnäs 7.6 (Benga Ragnewall).

Höga antal: 25 ex Öxnäs 3.3 (Lars Erik Norbäck). 45 ex Öxnäs 1.4 (Benga Ragnewall). 20 ex Öxnäs 19.4 (Mats Raneström).

Minst fem revir är en låg siffra sett till de senaste åren men är ändå i paritet med vissa år under 2000-talet. Det är svårt att säga något säkert om artens upp- och nedgång i området då skådarfrekvens i typiska områden och bristande rapportering säkerligen kan spela in. [OB]

Ringduva *Columba palumbus*

Höga antal: 2 920 ex str 5 Svaleboskogen 6.10 (Jan Mogol). 4 230 ex str 5 Götaledstoppen 10.10 (Johan Svedholm).

Relativt normala högstaantal för Göteborgsområdet. Den i särklass bästa lokalen för duvsträcket är Smithska udden men då denna tyvärr inte besökts lika ofta de senaste åren är siffrorna lite mer blygsamma än de år då lokalen bevakades hårt under sträckperioden. [OB]

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Häckningar: Troliga häckningar: 1 par Älvsborgsgatan (Johan Ennerfelt). Flera par Silverkällan, Kungsladugård (Ingvar Svensson). 1 par Skansen Kronan (Ola Wennberg). Fynd under häckningstid: Observationer från ytterligare drygt 30 lokaler i Göteborgs kommun, 18 lokaler i Öckerö kommun och fem lokaler i Mölndals kommun.

Höga antal: 40 ex Silverkällan, Kungsladugård 3.2 (Uno Unger).

Inga konstaterade häckningar rapporterades under året men det har nog snarare att göra med bristande rapportering än ett lägre häckningsantal. Av antalet observationer och artens till synes allt större utbredning att döma för turkduvan en stabil tillvaro i rapportområdet. Högstanoteringen är relativt låg men som vanligt gjord inom området Kungsladugård–Sjöbergen. [OB]

Turturduva *Streptopelia turtur*

Samtliga: 2 ex str N Vargö 18.4 (Jan Mogol). 1 2K+ förbifl Torslandaviken 18.5 (Magnus Persson).

Komplettering: 1 ex Styrö 24.5 1973 (Claes Eliasson).

Fynd nummer 31 och 32 för Göteborgs rapportområde. Majfyndet är noterat vid en typisk tidpunkt

medan fyndet på Vargö är det första aprilfyndet någonsin för rapportområdet och tillika ett fenologirekord med tre veckor. Observationen på Styrö 1973 är inte tidigare noterad i statistiken och utgör nu det 13:e fyndet av arten i rapportområdet. [OB]

Berguv *Bubo bubo*

Häckningar: 9 aktiva revir, varav 2 par som fick ut sammanlagt 3 ungar (Peter Strandvik m fl).

Andelen aktiva revir var ovanligt många, vi får gå tillbaka till 2009 för att hitta samma antal. Däremot var det skralt med lyckade häckningar. Den blöta och kyliga inledningen på sommarn får anses som den främsta orsaken till detta. [MO]

Hökuggla *Surnia ulula*

Samtliga: 1 ex Maderna, Partille 6.2 (Ingvar Björhall). 1 ex Hönö kyrkogård 14.10 (Jan-Åke Noresson m fl).

För fjärde året i rad sågs hökugglor i rapportområdet vilket får anses som anmärkningsvärt. Tidigare under 2000-talet har arten bara setts vid två tillfällen, 2004 respektive 2006. [MO]

Sparvuggla *Glucidium passerinum*

Samtliga: 1 ex Klippans naturreservat, Björketorp 24.1 (Karin Maglander). 1 ex sp Viken, Landvetter 12.3 (Martin Oomen). 1 ex sp Skällsjön, Landvetter 12.3 (Martin Oomen). 1 ex sp Klippans naturreservat, Björketorp 20–21.3 (Jan Hellström m fl). 1 ex sp Yxsjöns naturreservat, Mölnlycke 25.3 (Johan Svedholm). 1 ex Bokedal, Jonsered 8.11 (Ulf Persson m fl). 1 ex Göteborgs botaniska trädgård 15–18.11 ☉ (Stefan Johansson m fl). 1 ex Änggårdssjö 14–26.12 (Ola Wennberg m fl).

Sparvugglor hördes på ovanligt många platser under våren i rapportområdets östra delar. Som brukligt gjordes inga observationer när det väl drog ihop sig till häckningssäsong, men det får nog anses troligt att några enstaka par häckar i Härryda kommuns vidsträckta skogsmarker. Tre fynd gjordes under senhösten vilket får anses som en normal summa. [MO]

Hornuggla *Asio otus*

Häckningar: 1 par Smedstorps ängar (Elon Wismén m fl). 1 par Kålsred, Björlanda (Stig Carlsson m fl).

Övriga fynd: 1 ex Heden, Hönö 5.2 (Lasse Andersson). 1 ex Brudarebacken 6.3 (Ingemar BE Larsson).

**HÄCKAR
IGEN!**

Efter tre års frånvaro återkom hornugglan som häckfågel hos oss. Glädjande nog lyckades två par få ut ungar på vingarna. Bästa året under 2000-talet var 2009 då hela sju par häckade i rapportområdet. [MO]

En av höstens publikfriande sparvugglor. Göteborgs botaniska trädgård, 15 november.

Bild: STEFAN JOHANSSON

Icke-häckande kungsfiskare. Renströmsparken, 6 augusti.

Bild: JAN-ÅKE NORESSON

Jorduggla *Asio flammeus*

Samtliga: **Vinter:** 1 ex Torslandaviken 25.1 (Magnus Persson). 1 ex Lammholmsviken, Öckerö 12.2 (Bo Brinkhoff). 1 ex Brudarebacken 15–17.2 (Lars Carlbrand m fl). **Vår:** Sammanlagt 8 fynd av 8 ex 19.3–9.5. **Höst:** Sammanlagt 19 fynd av 20 ex 26.9–22.11.

Efter några år med ”medelsummor” blev 2015 ett bra år med många fynd, framförallt utmärkte sig höstmånaderna vilket talar för att häckningsframgången var ganska god norröver. [MO]

Pärlogla *Aegolius funereus*

Samtliga: 1 2K+ hona Majorna 16.3 (gnm Andréas Hagström).

**UTMATTAD
AV LEK?**

Ugglan i Majorna hittades medtagen på en lekplats på Gröna gatan. Efter att ha rehabiliterats på Fågelcentralen i några veckor

släpptes hon ut i skogarna mellan Alingsås och Borås. På denna plats fanns en ropande hane och ett par veckor senare lär hanen ha lockat in en hona i ett spillkråkehål ett hundratal meter från släpplatsen. För sjätte året i rad hördes inga ropande pärlugglor i vårt område. [MO]

NATTSKÄRRA–HACKSPETTAR

En härfågel valde att fira första maj i Slottsskogen, men i övrigt var det glest mellan överraskningarna i denna brokiga samling arter i år.

Nattskärria *Caprimulgus europaeus*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** Sammanlagt ca 55 ex sp på 32 lokaler 23.5–16.7.

Höga antal: 4 ex sp noterades på följande tre lokaler: Hörsickan, Yxsjöns naturreservat och Orremossen, Vättlefjäll.

Sena fynd: 1 ex Brunnsbo 10.9 (Annika Wetterberg). 1 ex Tjälleviks mosse, Hönö 18.9 (Magnus Rahm m fl).

Under hela 2000-talet har antalet spelande fåglar pendlat i intervallet 40–60 exemplar, så årets 55 exemplar står sig rätt väl. Noterbart är att 12 spelande skärrior noterades i Härryda kommun, vilket är glädjande då det normalt inte görs så många fynd där. Anledningen till årets höga antal är de omfattade inventeringar av bland annat fågellivet som gjorts med anledning av den kommande spårdragningen av höghastighetsjärnvägen. [MO]

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Samtliga: **Vinter/vår:** Under januari–mars gjordes observationer av ca 14 ex på 12 olika lokaler, vid Välen respektive Sävåen sågs 2 ex vid flertalet tillfällen. **Sommar:** 1 ex Sävåens dalgång, Partille 2.7 (Lennart Strömberg). **Höst/vinter:** Många observationer på ca 10 lokaler 23.7–31.12, som mest 3 ex i Sävåen i september.

Ett bra år med framförallt många höstfynd vilket skvallrar om att det har kommit en hel del ungar på vingarna, men tyvärr finns inga indikationer på att detta har skett inom vårt rapportområde. Senast häckning konstaterades i Göteborgsområdet var 2009 då två par skred till häckning. Beståndet fluktuerar mycket beroende på hur stränga vintrarna blir men om inte vintern blir för sträng i södra Sverige så bådär det gott inför kommande säsong. [MO]

Härfågel *Upupa epops*

Samtliga: 1 ex Slottsskogen 1.5 (Bengt Adamsson m fl).

Typisk tidpunkt för en fågel som kommit hit genom förlängd vårflyttning. Härfågeln ses nästintill årligen i rapportområdet och under 2000-talet saknas endast fynd för åren 2004, 2005, 2010 samt 2014. Detta var det 43:e fyndet för rapportområdet. [MO]

Göktyta *Jynx torquilla*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** Upp till 2 ex sp Björkö 14–21.5 (Peter Hamrén m fl). 1 ex sp Skällsjöås, Landvetter 23.5 (Elon Wismén). 1 ex sp Ekevadsvägen, Gunnilse 28.5 (Bodil Nyström). 1 ex sp Stora Ringtjärn, Björketorp 9.6 (Martin Oomen). 1 ex Store mosse, Sisjöns skjutfält 23.6 (Lars Eric Rahm).

Likt fjolåret rapporterades inga häckningar detta år. Tylor hördes och sågs däremot på tidigare häckningslokaler såsom Björkö och Sisjöns skjutfält, så det är väl inte otänkbart att någon häckning på dessa platser kan ha gått obemärkt förbi. [MO]

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Häckningar: 1 par Härssjön (Leif Andersson m fl). 1 par Halvorsäng, Hisingen (Johan Svedholm). 1 par Halleröds gård, Hisingen (Tommy Järås). **Fynd under häckningstid:** Ropande/revirhävande fåglar rapporterades från ytterligare minst 53 lokaler.

Allt talar för att vi har en stabil population i Göteborgsområdet. [MO]

LÄRKOR–TRASTAR

Det går fortsatt dåligt för trädlärkan vars vemodiga drillande nu börjar bli en riktig sällsynthet i området. Tyvärr rapporteras även häckande backsvalor allt mer sällan. Bland de mer positiva fynden återfinns hela tre engelska sädesärlor, två vattenpiplärkor, en större pipplärka, gott om ringtrastar och några berglärkor som återigen fanns stationära kring Torslandaviken under hela vinterhalvåret.

Trädlärka *Lullula arborea*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 3 ex (1 ex sj) Nödsjön, Vättlefjäll 9.3–18.4 (Lars Erik Norbäck). 2 ex (1 ex sj) Rambo mosse 19.3–

19.4 (Magnus Rahm m fl). 2 ex sj Brudarebacken 27.3–12.8 (Jan-Åke Noresson m fl). 1 ex sj Änggårdssbergen 4.5 (Andreas Wendt).

Vinter: Januari–februari: 1 ex str Sandvik, Torslanda 21.2 (Christer Fält). 6 ex str S Vargö 22.2 (Jan Mogol). December: 1 ex Välen 2.12 (Uno Unger).

Inga konstaterade häckningar och med sjungande fåglar på enbart fyra lokaler fortsätter tyvärr artens stadiga minskning i området och vi har nu nått en all time low. Även antalet observationer av sträckande fåglar under vår och höst var i år klart lägre än normalt. [EO]

Sånglärka *Alauda arvensis*

Fynd under häckningstid: Ca 140 sjungande hanar.

Som vanligt konstaterar vi att denna uppskattning av det totala antalet sjungande sånglärkor under häckningstid är ett trubbigt redskap för att följa artens bestånd i området. Även om det redovisade antalet, som är nästan identiskt med förra årets, alltså knappast motsvarar antalet häckande par så tror vi att det finns en viktig poäng i att fortsätta presentera arten här. Sånglärkan fortsätter att minska i stort sett i hela landet och detta är ett sätt att inspirera till fortsatt värdefull rapportering. Sedan vi började sammanställa och publicera antalet sjungande hanar 2010 har vi dock, föga förvånande på så kort tid, ännu inte kunnat se några tydliga tecken på vare sig någon ökning eller minskning i området. [EO]

Berglärka *Eremophila alpestris*

Samtliga: 3 ex Torslandaviken 1.1–19.4 (Anders Kronhamn m fl). 1 ex Välen 5–6.4 (Uno Unger m fl). 3 ex Torslandaviken 24.10–31.12 (Stig Fredriksson m fl). 1 ex Brudarebacken 27.10 (Jan-Åke Noresson m fl). 1 ex Hummerviken, Öckerö 1–2.11 (Thomas Karlsson m fl). 1 ex str S Brunnsparken 10.11 (Kristoffer Nilsson).

Ett ganska bra år för berglärkan och för fjärde vintern i rad fanns övervintrande fåglar i området kring Torslandaviken. Dessa fåglar, som likt tidigare vintrar huvudsakligen rörde sig mellan Torslanda golfbana och Mudderdammen, sågs regelbundet under såväl årets första som sista månader även om det tidvis var ganska långt mellan observationerna. [EO]

Backsvala *Riparia riparia*

Häckningar: Ca 15 par Hökälla (Leif Carlsson m fl). Ca 50 par Skälared, Landvetter (Martin Oomen). Ca 10 par Angeredsverken (Håkan Thorstensson). Aktiv koloni Torslandaviken (Jesper Nilsson m fl). **Fynd under häckningstid i lämplig biotop:** Hultet, Björketorp (Elon Wismén). Smedstorps ångar, Björketorp (Martin Oomen m fl). Björöd, Landvetter (Kristian Thisted m fl). Bråta, Råda (Elon Wismén).

Det är ganska skralt med rapporterade backsvalehäckningar 2015 och inte ens från en så välbesökt lokal som Torslandaviken finns några tillförlitliga

uppgifter om antalet häckande par. Det står hur som helst klart att kolonin i Angeredsverken har minskat och troligen gäller detta antalet par som skridit till häckning i Torslandaviken också. Arten minskar nationellt och troligen så även hos oss. Vi hoppas dock att det ännu finns många backsvalepar som inte letat sig in i statistiken i år, men för att veta säkert uppmanar vi till noggrannare rapportering nästkommande år! [EO]

Ladusvala *Hirundo rustica*

Sena fynd: 1 ex str Torslandaviken och Sandvik 24.10 (Per Lundgren m fl).

Den 24 oktober sågs en ladusvala sträcka förbi Arendalsudden i Torslandaviken och en dryg timme senare sågs vad som bedöms som troligen samma individ vid Sandvik. Detta är ett sent fynd, normalt sett finns inga svalor kvar i området senare än mitten av oktober, men inte helt exceptionellt. [EO]

Hussvala × ladusvala *Delichon urbicum* × *Hirundo rustica*

Samtliga: 1 ex Välen 18.5 (Andreas Eriksson m fl).

POLLETT-TRILLARE

Områdets första säkerställda fynd av denna ovanliga hybrid hittades och fotograferades i Välen den 18 maj. Nationellt sett görs några enstaka fynd varje år av skådare som ser en ladusvala med ljus övergump och tänker rostgumpsvala innan polletten trillar ner. [EO]

Större piplärka *Anthus richardi*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 11.10 (Magnus Persson).

Områdets 33:e fynd utgörs av en fågel som sågs kort på Mudderdammen i Torslandaviken under finfin storpipstid. Arten har under senare år gått från att ha varit en mycket sällsynt gäst (sex fynd på hela 1900-talet!) till en mer regelbunden förbiflyttare som noterats med 1–4 ex årligen sedan 2002. En förkrossande majoritet av fynden är gjorda under perioden slutet av september till mitten av oktober. [EO]

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Samtliga: Vår: 2 ex Näset 9.5 (Karl-Olof Johansson). Höst: Totalt 23 ex under perioden 28.8–3.10. **Månadsfördelning:** augusti 4 ex, september 18 ex, oktober 1 ex.

Vårfynd av rödstruper är ovanliga och görs inte varje år, så årets observation om 2 ex är anmärkningsvärd. På hösten är arten som bekant betydligt talrikare i området och årets 23 ex är, efter två fantastiska år med 50 respektive 69 ex, en tillbakagång till ungefär de nivåer som arten legat på under större delen av 2000-talet. [EO]

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Samtliga: 1 ex Galterö 5.1–25.2 (Uno Unger m fl). 1 ex Torslandaviken 21–22.11 (Christer Fält m fl).

Två fynd är med tanke på senare års förekomst ett ganska förväntat resultat. Arten har under senare år minskat betydligt jämfört med det tidiga 2000-talet då betydligt fler individer övervintrade i Sverige. [EO]

Gulärsla *Motacilla flava*

Häckningar: 10–15 par Torslandaviken (Lars Persson m fl). **Troliga häckningar:** 1 par Lilla Oxhagen, Hisingen (Tommy Järås). **Fynd under häckningstid:** 1 ex Välen 5.6 (Hans Börjesson). 1 ex Stora Amundö 11.6 (Ove Ferling). 2 ex Stora Oxhagen, Hisingen 11.6 (Lars Persson). 1 ex Rya skog, Hisingen 11.6 (Fredrik Larsson). 2 ex Bredungen, Hisingen 23.6 (Stefan Mattsson).

Sena fynd: 1 ex str 5 Hyppehn 4.10 (Roger Eskilsson).

DRYGT TIO PAR?

Som vanligt är det framför allt i Torslandaviken som fynd tydande på häckning görs, men beståndet här är ganska svårt att uppskatta med rådande rapportunderlag. Troligen ligger detta lilla bestånd stabilt på drygt tio par. Från de tidigare kända häckningsområdena längs älvstränderna är det än svårare att uttala sig, då endast sporadiska observationer föreligger. Troligt är att enstaka par ändå häckar på lokaler som Stora och Lilla Oxhagen, Bredungen etc. Fler och noggrannare rapporter rörande misstänkt häckande gulärslor vore uppskattat då det är av stort intresse att följa denna i södra Sverige sällsynta och lokala häckfågel! [EO]

Forsärsla *Motacilla cinerea*

Häckningar: 1 par Jonsereds fabriker, Sävås dalgång (Ingemar BE Larsson m fl). 1 par Lärjeåns dalgång, Hjällbo (Peter Keil m fl). 1 par Mönlycke fabriker (Pär Lydmark m fl). 1 par Kulturhuset, Mönlycke (Elon Wismén m fl). 1 par Kärralunds camping (Jan-Åke Noresson m fl). 1 par Grevedämnet, Mölndal (Jan Tallnäs m fl). **Fynd under häckningstid i lämplig biotop:** Rapporterad med häckningskriterier från ytterligare 18 lokaler.

Vinter: Januari–februari: 1 ex Sävås mynning, Gullbergsvass och Fattighusån 3.1–7.2 (Lars Erik Norbäck m fl). 1 ex Nya Varvet 5.1 (Lars Ferm). 2 ex Ryaverket, Hisingen 6.1–9.2 (Per Björkman m fl). 1 ex Lillhagsparken, Hisingen 18.1 (Kåre Ström m fl). **December:** 1 ex Mölndalsån, Mölndal 15–29.12 (Ove Ferling m fl).

Sex konstaterade häckningar och frekventa observationer på ett relativt stort antal ytterligare lämpliga häckningslokaler tyder på att arten är stabil i området. Antalet vinterfynd är i linje med senare år, eventuellt fanns det lite fler forsärslor än normalt kvar under årets första månader. [EO]

Sädesärsla *Motacilla alba*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Nya Varvet 17.2 (Fredrik Andersson).

December: 1 ex Partille centrum 3.12 (Erik Wallentin). 1 ex Gunnesby, Sävå 31.12 (Magnus Lundström).

Fynd under vintermånaderna görs inte varje år, men för andra året i rad gjordes hela tre vinterfynd. [EO]

Engelsk sädesärsla *Motacilla alba yarrellii*

Samtliga: 1 honfärgad Torslandaviken 10–11.4 (Ola Wennberg m fl). 1 hane Välen 27.4 (Eva Åkesson m fl). 1 3K+ hona Torslandaviken 4.5 (Christer Fält).

Med undantaget gamla hanar är det i många fall svårt, i vissa dräkter ibland närmast omöjligt, att säkert bestämma engelska sädesärslor. Hybrider mellan nominatrasen *alba* och den västliga underarten *yarrellii* förekommer relativt frekvent då underarterna samhäckar mer eller mindre regelbundet i bland annat södra Norge. Efter ytterligare diskussioner har vi tagit beslutet att fortsätta på inslagen linje och publicera väldokumenterade fåglar som observeras inom normal flyttperiod och där inga karaktärer som tyder på inslag av gener från *alba* kan ses. Detta alltså även om det ibland inte med hundra procents säkerhet går att utesluta hybrider. Vi tror att fyndstatistiken på detta sätt blir mest rättvisande. Mot bakgrund av detta, och med tanke på att ny kunskap kan leda till att vissa fynd måste omprövas, vill vi poängtera att det är viktigt att så noggrant som möjligt dokumentera alla misstänkta engelska sädesärslor, gärna med foto. Årets tre fynd är ett mycket bra resultat och det är faktiskt de första fynden i området sedan 2011. [EO]

Strömstare *Cinclus cinclus*

Häckningar: 1 par Lärjeåns dalgång, Hjällbo (Peter Keil). 1 par Rya damm, Härryda (Elon Wismén m fl). 1 par Sävås dalgång, Jonsered (Stig Carlsson m fl). **Troliga häckningar:** 1 par Grevedämnet, Mölndal (Anders Hansson m fl). **Fynd under häckningstid:** Fynd finns från Mönlycke fabriker (Christer Fält m fl), Forsåker, Mölndal (Kåre Ström), Lackarebäcken, Mölndal (Kristofer Strandberg) och Kvastekulla, Partille (Lennart Strömberg).

Arten uppvisar en stabil trend i rapportområdet, som vanligt med enstaka konstaterade häckningar i anslutning till vattendragen Lärjeån, Sävå och Mölndalsån. [JS]

Ringtrast *Turdus torquatus*

Samtliga: Vår: Sammanlagt ca 120 exemplar 4.4–15.5. **Höst:** Max 3 ex Torslandaviken 3–25.10 (Magnus Persson m fl). 1 ex Vivik, Björkö 3.10 (Bengt Karlsson). 1 hona Hyppehn 4.10 (Roger Eskilsson). 1 hona Välen 5–6.10 (Göran Gustavsson m fl). 1 ex Ånggårdssbergen 11.10 (Johan Ennerfelt).

Liksom 2014 blev det även i år en riktig kanonvår för denna gemytliga trast, och detta blev därmed den tredje bästa ringtrastvåren under 2000-talet. Även höstsiffran är bra, om än inte lika extrem. [JS]

**Rödvingetrast på häcklokal.
Hårssjön, 13 juni.**

Bild: OVE FERLING

**Årets ena vattenpiplärka.
Torslandaviken, 21 november.**

Bild: KARIN MAGNANDER

**Forsärla på häcklokal.
Grevedämnet, 9 april.**

Bild: OVE FERLING

Taltrast *Turdus philomelos*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Rördammen, Öckerö 6.1 (Thomas Karlsson). 1 ex Röro 22.2 (Uno Unger). **December:** 1 ex Välen 2.12 (Göran Gustavsson). 2 ex Tjälleviks mosse, Hönö 12.12 (Barbara Leibiger m fl). 1 ex Torslandaviken 13–28.12 (Mathias Theander m fl).

Fem vinterfynd av taltrast är helt normalt och ligger nära genomsnittet för 2000-talet. [US]

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Häckningar: 1 par Hårssjön ☉ (Lars-Olof Sandberg m fl). 1 par Lilla Oxhagen (Tommy Järås). **Fynd under häckningstid:** 1 ex sj Furuberg, Björketorp 26.5 (Martin Oomen) 1 ex sj Vällsjökogen, Rådasjöns naturreservat 16.6 (Elon Wismén).

Vinter: Januari–februari: Sammanlagt ca 36 ex. **December:** 1 ex Slingan, Hönö 3.12 (Lennart Bogren). 1 ex Slottsskogen 15.12 (Bengt Adamsson). 1 ex Björnekulla 25.12 (Uno Unger). 1 ex Välen 27.12 (Hans Börjesson). 1 ex Öxnäs 31.12 (Bo Brinkhoff).

En förhållandevis hög siffra i januari–februari men en betydligt lägre i december, trots att båda perioderna var relativt milda. Det verkar alltså inte vara så enkelt som att antalet övervintrande rödvingetrastar enbart har med temperatur och snösituation att göra, även om det naturligtvis också har betydelse. Två konstaterade häckningar är en hög siffra för denna art som är en ovanlig häckfågel i rapportområdet även om ett stort mörkertal säkert finns i områdets östra, sällan besökta delar. [US]

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Galterö 27.1 (Arne Johansson m fl). 2 ex Välen 25.2 (Hans Börjesson m fl). 1 ex str N Slottsskogen 25.2 (Tina Widén). 1 ex str N Brudarebacken 26.2 (Jan-Åke Noresson m fl). 2 ex Fridhemsberget, Rådasjöns naturreservat 28.2 (Johannes Löfqvist m fl). 1 ex Välen 28.2 (Hans Börjesson m fl). 4 ex Öckerö 28.2 (Lars Bruzell). **December:** 1 ex Stampen 26.12 (Sune Gustafsson). 1 ex Johanneshus, Bildal 27.12 (Jan Wahlberg).

Hela tolv dubbeltrastar under januari–februari är en mycket hög siffra, men beror naturligtvis på det kraftiga inflöde av tidiga vårsträckare som skedde under periodens sista dagar. Decembersiffran är mer normal. [US]

SÅNGARE

Att tajgasångarrekorde slås tycks numera ske på årlig basis, värre går det dock för våra gräshoppssångare som stod för en riktig bottennotering. Året bjöd också på en riktig stänkare i form av den iberiska gransångare som sjöng på Vargö i över en månad.

Gräshoppssångare *Locustella naevia*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** Sammanlagt ca 18 sjungande individer under maj–juni.

I FiG-2014 beklagade vi oss bitterligen över det dåliga gräshoppssångarresultatet då endast 30 sjungande fåglar räknades. I år torde därmed vår klagosång anta episka proportioner då detta är det klart sämsta resultatet på många år. Vi får faktiskt gå tillbaka till 1995 för att hitta ett sämre resultat då 15 ex rapporterades, vilket var mera normalt för 1990-talet. Liksom för näktergalen kan en liten varningsflagg höjas för att denna kraftiga minskning inte är reell, utan åtminstone delvis har att göra med bristande rapportering i samband med övergången från Svalan till nya Artportalen. Hisingen är som vanligt artens starkaste fäste, och hela sexton av årets arton fåglar satt där. [US]

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

Samtliga: 1 ex sj Gullö, Säve 20.5 (Lena Olsson).

Femtonde fyndet i rapportområdet och på typisk tidpunkt och lokal. Mindre typiskt är att fågeln tycks ha lämnat platsen omedelbart, trots eftersök. Tidigare fynd av arten har nästan genomgående gått till mer eller mindre långstannande fåglar. [US]

Årtsångare *Sylvia curruca*

Sena fynd: 1 ex Hummerviken, Öckerö 10.10 (Tina Widén). 1 ex Stora Kärrsvik, Öckerö 10.10 (Tina Widén). 1 ex Hyppeln 20.10 (Ola Wennberg).

Oktoberfynd nummer 14–16 under 2000-talet. Fågellarna på Öckerö bedömdes av rapportören troligen vara två olika fåglar trots närhet i tid och rum. Årtsångaren lämnar oss vanligen i september, men enstaka fåglar kan dröja sig kvar in i oktober. [US]

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

Samtliga: 1 ex Goskäll, Vrångö 9.9 (Magnus Rahm). 1 ex Björlanda skjutfält 20.9 (Karin Magnander m fl). 1 ex Sandarna 23.9 (Stefan Svensson m fl). 1 ex Välen ☉ 23–27.9 (Tina Widén m fl). 1 ex Klarvik, Björkö 27.9 (Kristoffer Lager m fl). 1 ex ringmärkt Sudda, Hönö 29.9 (Björn Zachrisson m fl). 2 ex Vivik, Björkö 1–4.10 (Peter Hamrén, Kristoffer Lager m fl). 1 ex Kölvik, Björkö 18.10 (Per Karlsson Linderum m fl). 1 ex Torslandaviken 30–31.10 (Christer Fält).

Återigen ett gott tajgasångarår med hela nio fynd av tio individer. Detta innebär återigen nytt rekord, tidigare rekord var på sex fynd och sattes så sent som 2014. Totalt har nu 41 fynd av arten gjorts i rapportområdet. Om man nu kan börja tala om en "tajgasåsong" i Göteborgstrakten så var årets inte bara ovanligt fruktbar utan även rejält utdragen i tid; såväl Vrångöfyndet som Torslandaviksfyndet är relativt extrema ur fenologisyvinkel och gav tillsammans en nästan två månader lång tajgasåsong. [US]

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Vinter: Januare–februari: 1 ex Askesby Högen, Sävö 21.1 (Benga Ragnewall). **December:** 1 ex Öxnäs 12.12 (Tina Widén).

Två vinterfynd av gransångare är tämligen normalt för senare år, under 2000-talet har vinterfynd gjorts nästan varje år av mellan en och nio individer. Se även sibirisk gransångare nedan. [U5]

Sibirisk gransångare *Phylloscopus collybita tristis*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 17.10 (Fredrik Åstrand m fl). 1 ex Rörö 30.10 (Stefan Svanberg m fl). 1 ex Torslandaviken 3.12 (Niklas Aronson). 1 ex Torslandaviken 28.12 (Peter Nilsson m fl).

Fynd nummer 2–5 i rapportområdet sedan den här underarten började granskas enligt de nya riktlinjerna från Raritetskommittén 2011. Det är för tidigt att börja utläsa några tendenser i fyndbilden, men sibirisk gransångare får nog antas vara en någorlunda regelbunden besökare hos oss, främst under senhösten. [U5]

Iberisk gransångare *Phylloscopus ibericus*

Samtliga: 1 ex sj Vargö 2.5–15.6 (Jan Mogol m fl).

Första godkända fyndet i rapportområdet av denna sydvästeuropeiska gransångarsläkting! Liksom fyndet på Vrångö 2009, vilket underkändes av Raritetskommittén, sjöng och lockade denna fågel utan avvikelser som en iberisk och uppvisade ett utseende som även det stämde väl överens med arten. Skillnaden var att denna fågel var på plats under en lång tidsperiod, alltid sjungande och lockande som en typisk iberisk. Ju längre fågeln är på plats desto mindre risk är det att observatörerna missar eventu-

ella inslag i sången som rör sig mot vanlig gransångare, vilket i så fall skulle kunna tyda på inslag av den sistnämnda i genuppsättningen. Se separat fördjupning på sidan 7 för ytterligare detaljer. [U5]

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Sena fynd: 1 ex Donsö 3.10 (Lars Davidsson). 1 ex Björkö 4.10 (Hans Zachrisson). 1 ex Rörö 4.11 (Bo Brinkhoff m fl).

Enstaka fynd av denna utpräglade tropikflyttare under första veckan i oktober börjar numera bli mera regel än undantag. Novemberfyndet däremot är kraftigt avvikande och fenologirekord med god marginal. Fågeln uppges ha varit i dålig kondition, vilket sannolikt förklarar varför den inte gett sig av söderut i samma veva som sina artfränder. [U5]

FLUGSNAPPARE

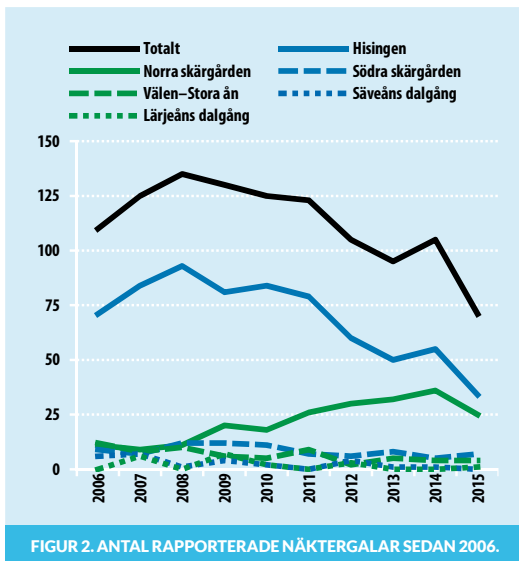
Våra näktergalar tycks bli färre och färre medan de svarta rödstjärtarna håller ställningarna. Vidare bjöd året på goda siffror för svarthakad buskkvätta, men den stora stjärnan bland de här före detta trastfåglarna, tillika årets på många sätt mest oväntade fågelfynd, var naturligtvis ökenstenskvättan som förgyllde en majdag i Kviberg.

Näktergal *Luscinia luscinia*

Häckningar: Fynd under häckningstid: Sammanlagt noterades ca 71 sjungande individer i rapportområdet.

REKORDLÅNG KOMMENTAR

Endast 71 näktergalar är den klart sämsta summan sedan summeringarna av arten startade 2003. Sedan dess har antalet sjungande fåglar varierat mellan 95 och 135 sjungande fåglar, så årets siffra är en rejäl minskning. Den geografiska fördelningen i kärnområdena är följande: Hisingen 34 ex, Norra skärgården 25 ex, Södra skärgården 7 ex, Välen–Stora ån 4 ex, Sävöån 0 ex samt Lärjeån 1 ex. Det verkar som att en generell minskning har skett under de senaste åren samt även en geografisk förskjutning där andelen fåglar i Norra skärgården ökat på bekostnad av övriga rapportområdet (se Figur 2). Det verkar således som att arten har ”peakat” i området och nu är inne i en minskningsperiod. Arten expanderade kraftigt under andra halvan av 1900-talet och nådde antagligen sin topp mot slutet av detsamma, vilket illustreras av siffrorna från nattsångarinventeringarna som gjordes på Hisingen 1975, då endast 14 individer räknades, och 1985, då hela 125–130 sjungande näktergalar noterades (Andersson, R. 1978. *Förekomsten av nattfåglar på Hisingen 1973 och 1975. Fåglar på Västkusten 12: 44–49. Jonasson, L. 1986. Nattsångare på Hisingen 1986. Fåglar på Västkusten 20:153–157*). En delförklaring till den mycket då-

FIGUR 2. ANTAL RAPPORTERADE NÄKTERGALAR SEDAN 2006.

liga siffran i år kan emellertid vara ett rapportssystemet Svalan stängdes ned i slutet av april och att det sedan tog någon vecka innan nya Artportalen startades upp. Det dröjde antagligen ytterligare några veckor innan alla rapportörer hittade tillbaka till systemet, och man kan misstänka att en hel del rapporter aldrig nådde systemet under denna tid, som råkade sammanfalla med näktergalens intensivaste sångperiod. Det finns alltså visst fog för att anta att arten underrapporterades kraftigt 2015. [LS]

Blåhake *Luscinia svecica*

Samtliga: Vår: 1 ex Brudarebacken 10.5 (Roger Eskilsson) samt 1 hane samma lokal 14.5 (Göran Sahlén m fl). 1 hane Sandvik, Torslanda 15.5 (Christer Fält). 1 ex Brännö 15.5 (Linus Westlund). 1 hane Hyppeln 21.5 (Stefan Svanberg). Höst: 1 ex Vinga 26.9 (Dan Klasson m fl).

Fyra–fem vårfynd och ett höstfynd ligger klart under genomsnittet för 2000–talet, även om det är klart bättre än 2014 då endast två vår- och inga höstfynd gjordes. Sannolikt har rådande väderläge under artens flyttningstid stor betydelse för utfallet. [LS]

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Häckningar: 1 par Donsö (Gösta Olofsson m fl). Troliga häckningar: 1 par Skansen Lejonet (Roger Eskilsson m fl). 1 par Skarvikshamnen (Stefan Svanberg). **Fynd under häckningstid:** 1 hane sj Drottningtorget 14.4–11.7 (Stefan Malm m fl). 1 ad hane sj Björöd, Landvetter 19.4–4.7 (Johannes Löfqvist m fl). 1 hane sj Sävåens mynning 20.4–5.5 (Bengt Adamsson m fl).

Övriga fynd: Vinter: 1 hona Vinga 3.1 (Kent Kristenson m fl). 1 ex Bråta, Råda 4.2 (Johannes Löfqvist). 1 2K hane Lexby, Partille 6–9.2 (Uno Unger m fl). 1 2K+ hane Färjenäs 8–9.12 (Bo Brinkhoff m fl). 1 1K Trädgårdsföreningen 29.12 (Ulf Persson). Vår: 1 honfärgad Härssjön 3.4 (Jan-Åke Noresson). 1 ex sj Kvarnbyn, Mölndal 7.4 (Morgan Johansson). 1 2K Torslandaviken 9.4 (Karin Magnander m fl). 1 honfärgad Tjälleviks mosse, Höno 10.4 (Håkan Möller). 1 honfärgad Torslandaviken 11.4 (Magnus Persson). 1 honfärgad Mossens idrottsplats 21.4 (Britta Svensson m fl). 1 hane Hyppeln 21.4 (Roger Eskilsson). 1 ex sj Nordstaden 22.4 (Bo Brinkhoff). 1 hane Välen 26.4 (Eva Åkesson m fl). 1 hane Brudarebacken 15.5 (Nicklas Broberg Larsson). 1 honfärgad Sandvik, Torslanda 17.5 (Christer Fält). Höst: 1 honfärgad Trädgårdsföreningen 16–20.7 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex Norra småbåtshamnen, Öckerö 19.7 (Thomas Karlsson). 1 hane Hyppeln 4.9 (Roger Eskilsson m fl). 1 par Nordstaden 2–18.11 (Erik Hansson m fl). 1 honfärgad Torslandaviken 10.11 (Ola Wennberg).

Ytterligare ett år med många observationer, i synnerhet många vårfynd, av svart rödstjärt kan läggas till handlingarna. Förvisso endast en konstaterad häckning vilket är det sämsta resultatet sedan 2009, men här följer sig säkert ett visst mörkertal då arten ofta häckar i miljöer som sällan besöks av skådare. Man kan nog misstänka att artens population ändå är förhållandevis stabil i rapportområdet, men det är värt att hålla ögonen på denna käcka lilla fågel.

Besök gärna skräpiga hamn- och industriområden under tidiga sommarmorgnar och lyssna efter den knastriga sången, eller varför inte leta lite extra runt gårdar och liknande lantbruksmiljöer i rapportområdets mer rurala delar? [LS]

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

Sena fynd: 1 ex Torslandaviken 15–16.10 (Ola Wennberg).

Oktoberfynd av den tropikflyttande buskskvättan, som normalt lämnar vårt rapportområde i september, är inte årligen förekommande även om ett 20-tal fynd finns under 2000-talet. [LS]

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

Samtliga: 1 hona Torslandaviken 11.3 (Lennart Hansson). 1 2K+ hona Välen 26.4 (Eva Åkesson m fl). 1 2K+ hane Brudarebacken 21.5 (David Klingberg m fl).

Den svarthakade buskskvättan är sannerligen en art på uppgång i rapportområdet, liksom i resten av sydvästra Sverige. Den har nu varit årligt förekommande sedan 2010, oftast med ett tydligt inflyde i mars–april. Frågan är när vi får se rapportområdets första häckning? [LS]

Svarthakad/vitgumpad buskskvätta *Saxicola torquatus lat*

Samtliga: 1 ad hane Hyppeln 4.9 (Roger Eskilsson m fl).

Tyvär var observationen av denna buskskvätta hastig och fyndet kunde därmed inte säkert bestämmas till art. Totalt har nu 35 fynd gjorts i rapportområdet av det här artparet, som ju till ganska nyligen betraktades som en och samma art. Av dessa har 28 kunnat bestämmas till svarthakade och två till vitgumpade. Resterande fem exemplar har, precis som detta fynd, inte kunnat artbestämmas. [LS]

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Sena fynd: 1 ex Röro 4.11 (Bo Brinkhoff m fl).

Endast en dryg handfull novemberfynd har gjorts av stenskvätta under 2000-talet – bortsett från 2011 när det som en blick från klar himmel brakade in inte mindre än 17 novemberstenskvättor! Många av dessa sena fynd har liksom årets gjorts i skärgården. [LS]

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti*

Samtliga: 1 3K+ hane Kvibergsfältet 26.5 (Håkan Pleijel m fl).

Spekulationernas vågor har länge gått höga med ungefärlig lydelse: ”När och var ska den första rara stenskvättan ses i rapportområdet, och vilken art blir det?”. Att det blev en ökenstenskvätta må väl vara hänt, men det var nog inte många som skulle satsa kaffekassen på att svaret på de första frågorna

↑
Godkänd iberisk gransångare.
Vargö, 24 maj.

Bild: MIKAEL NILSSON

↗
En av årets tio tajgasångare.
Välen, 26 september.

Bild: HANS ZACKRISSON

→
Första fyndet av ökenstenskväta. Kvibergsfältet, 26 maj.

Bild: JAN-ÅKE NORESSON

↓
Ett halvt svart rödstjärtpar.
Nordstaden, 15 november.

Bild: OVE FERLING

↘
Höstens enda ortolansparv.
Brudarebacken, 10 augusti.

Bild: HANS ZACKRISSON

skulle bli ”maj, i Kviberg”. Oddsden för ”november, på Röro” torde varit betydligt lägre. Nåväl, en ökenstenskävta i maj blev det, och den höll till på fotbollsplanerna vid Kviberg. Arten häckar från Sahara i väst till Centralasien i öst och det föreligger tidigare ett drygt 50-tal fynd från Sverige, varav de flesta sannolikt tillhör den östliga underarten *atrogularis*. Se vidare separat notis på sidan 4. [JS]

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Vår: 1 2K hane sj Slottsskogen 20.5–14.6 (Tina Widén m fl). 1 ex sj Svarttjärn och Härlanda tjärn 24–31.5 (Mats Raneström m fl).

Höst: 1 1K Ryds kile, Björkö 8–28.8 (Alicia Aystaran m fl).

Tre fynd ligger i linje med ett normalt uppträdande i området. Höstfynd är ganska ovanligt i området och har bara noterats enstaka år under 2000-talet. [OB]

SKÄGGMES-STARAR

Hela fyra sommargyllingar och två rosenstarar förärrade rapportområdet detta år. Den andra rosenstaren gladdes dessutom många med att snällt stanna och mumsa bär i Torslandaviken i nästan en hel oktobervecka.

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Häckningar: Minst 2 par Torslandaviken (Ola Wennberg m fl). **Fynd under häckningstid:** Observationer under häckningstid gjordes dessutom vid Välen, 4–5 lokaler längs Nordre älvstranden samt på Hönö och Öckerö.

Höga antal: 30 ex Torslandaviken 6.2 (Tony Norman m fl). 30 ex Torslandaviken 11.10 (Christer Fält).

2015 verkar inte ha varit ett lika gott år som 2014 för skäggmes i Göteborg då arten hade stor framgång i Torslandaviken. Årets siffror liknar snarare det mönster som åren innan uppvisat. [OB]

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Samtliga: 1 2K hane sj Välen 4.6 (Hans Börjesson). 1 hane sj Brännö 4.6 (Ingemar Olsson). 1 ex sj Hönö kyrkogård 12.6 (Hans Zachrisson). 1 ex Askesby, Säve 29.6 (Lennart Larsson).

Sommargyllingen fortsätter att observeras årligen i rapportområdet. Fyra fynd är ovanligt många och samtliga gjordes under juni. [PB]

Törnskata *Lanius collurio*

Häckningar: 1 par Kålsered (Märtha Boström m fl). 1–2 par Torslandaviken (Hans Zachrisson m fl). 1 par Göddered (Per Björkman). 1 par Kippholmen (Bo Brinkhoff). 1 par Sisjöns skjutfält (Silke Klick).

Fem–sex konstaterade häckningar av törnskata är två färre än de senaste årens antal. Därutöver finns rapporter om 16 par med lägre kriterier, vilket ger

21–22 par totalt. Detta innebär en svag nedgång av törnskatan som häckfågel i rapportområdet. Vi får hoppas att det rör sig om att arten underrapporteras eller att häckningskriterier saknas i rapporterna. [PB]

Varfågel *Lanius excubitor*

Samtliga: Vinter/vår: Sammanlagt 37–40 ex 1.1–14.4. Höst/vinter: Sammanlagt 36–40 ex 19.9–31.12.

Som vanligt dök de första varfågeln upp i slutet av september och var sedan kvar i sina vinterrevir i området fram till mitten av april månad. [PB]

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 2 ex Björnaråsen, Partille 8.2 (Ingvar Björhall). 1 ex sj Stora Ristjärn, Landvetter 6.5 (Johan Svedholm). 1 ex permanent revir Slättås, Landvetter 21.5 (Johan Svedholm). 2 ex Björnaråsen, Partille 23.5 (Ingvar Björhall).

Fyra fynd i lämplig biotop under häckningstid föreligger i rapportområdet. Troligen rör det sig endast om två par med tanke på de närliggande lokalerna. Nötkråkorna fortsätter att vara sparsamt rapporterade under häckningstid, men vi får anta att vi har några par som häckar i områdets östra delar. [PB]

Svartkråka *Corvus corone corone*

Samtliga: **Stationära:** 1 ex januari–februari Öckerö (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex Gullö, Säve och Ragnhildsholmen 3.1–30.4 (Lars Gustafsson m fl). 1 ex Askim 25.1 (Silke Klick). 2 ex Röda sten, Göteborgs hamn 9.2 (Peter Sylvén). 1 ex Öxnäs 5–19.7 (Magnus Lundström). 1 ex Gullö, Säve 4.9–31.12 (Lars Gustafsson). **Övriga fynd:** 1 ex Galterö 8.3 (Johan Ennerfelt). 1 ex str N Vargö 3.4 (Jan Mogol). 1 ex str O Hyppeln 5.4 (Roger Eskilsson m fl). 1 ex Hönö 11.4 (Thomas Karlsson). 1 ex str S Vargö 13.5 (Jan Mogol). 1 ex Kärramotet, Hisingen 24.8 (Björn Dellming). 1 ex Gunnesby, Säve 24.9 (Per Lundgren). 1 ex Välen 7.10 (Uno Unger m fl). 1 ad Högsbo 7.10 (Marcus Svensson).

En liknande fyndbild av svartrockar som de senaste åren, med ett antal stationära fåglar och ett antal ströfynd under flyttningstid. Den landskapsvisa fördelningen är 4–8 ex i Bohuslän och 5–8 ex i Västergötland, vilket totalt ger 9–16 ex. [PB]

Rosenstare *Pastor roseus*

Samtliga: 1 ad Galterö 7.7 (Lars Hellman). 1 1K Torslandaviken 13–18.10 (Ola Wennberg m fl).

Två fynd av rosenstare gjordes i år. En adult fågel gästade kort Galterö, som blivit en ”hot spot” för rosenstare under sommaren genom åren. Under hösten fick vi så till mångas stora glädje en stationär ungfågel vid Torslandaviken. Den höll till i några stora fläderbuskar och sågs kalasa på de mogna bären under en knapp vecka i mitten av oktober och blev därmed det tidsmässigt senaste fyndet i rapportområdet. [PB]

FINKAR-FÄLTSPARVAR

I den sista artgruppen finner vi både vinnare och förlorare. Vårstingarna är steglits som har haft en svårslaget positiv utveckling och ortolansparv som dessvärre får placeras i den motsatta kategorin. En fågel som däremot trotsade alla förutbestämda kategorier var den hämpling som valde att övervintra på Höno – lyckat, vad det verkar.

Steglits *Carduelis carduelis*

Häckningar: 1 par Torslandaviken (Ola Wennberg m fl). **Fynd under häckningstid:** Sjungande fåglar rapporterades från ca 20 lokaler.

Höga antal: 65 ex Välen 13.9 (Sven Olof Johannesson).

Endast en konstaterad häckning, men likt i föl notades det sjungande fåglar på minst 20 platser. Arten är nu spridd över hela rapportområdet och rimligtvis häckar några tiotal par. Man behöver inte gå längre tillbaka än 2007 för att hitta den första konstaterade häckningen på 30 år i rapportområdet. [MO]

Hämpling *Linaria cannabina*

Vinter: 1 ex Sudda, Höno 3.1–28.2 (Bengt Karlsson m fl).

OVANLIG ÖVERVINTRARE

En övervintring skedde vid Sudda på Höno, vilket får betecknas som ganska ovanligt. Detta var blott det tredje vinterfyndet under 2000-talet i vårt rapportområde. De båda tidigare fynden gjordes vid Fässberg, Mölndal 2006 respektive 2002. [MO]

Snösiska *Acanthis exilis*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 12–14.12 (Ola Wennberg m fl).

För andra gången på 2000-talet gjordes endast ett fynd, senast det hände var 2006. Även om arten är regelbunden hos oss så ses den sällan i några större antal och trenden verkar, likt för en del andra fjällnära tättingarter såsom berglärka och vinterhämpling vara på tillbakagång. [MO]

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Samtliga: **Vinter/vår:** 1 ex Göteborgs botaniska trädgård 1.1 (Lars Erik Norbäck). 25 ex Lillhagsparken 3.1–10.2 (Jan Hellström m fl). 3 ex Fridhem, Hisingen 20.1 (Owe Hougström m fl). 1 ex str Kobbehall, Askim 9.3 (Silke Klick). 2 ex str Björkekärr 19.4 (Peter Strandvik). **Höst/vinter:** 1 ex Brännö 5.10 (Ingemar Olsson). 1 ex Södra Guldheden 29.10 (Mats Björkquist). 1 ex Änggårdssbergen 17.11–29.12 (Bengt Adamsson m fl).

Under vårvintern observerades cirka 35 bändelkorsnäbbar, vilka får antas ha varit efterdyningar av de två senaste årens stora invasioner. Under hösten gjordes däremot endast tre observationer. [MO]

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 1 ex Björkkärret, Delsjöterängen 13.5 (Martin Johansson). 1 ex Mollsjönäs, Vättlefjäll 23.5 (Björn Larson).

EJ SOM TYPISK ORNITOLOG

Vi får gå ända tillbaka till 2009 för att hitta de senaste konstaterade häckningarna som då ägde rum i rapportområdets östra delar. Till skillnad från den typiske ornitologen här i Göteborgsområdet så föredrar arten talldominerade magra marker, vilket gör att många häckningar säkert undgår upptäckt. [MO]

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** Längs sträckan mellan Angeredsbron och Jordfallsbron rapporterades minst 3–4 sjungande hanar i maj–juni (Tommy Järås m fl). Från början av juni fanns 2 ex sj vid Ragnhildsholmen (Benga Ragnewall m fl), 1 ex sj Orrekulla skans (Ingemar BE Larsson) samt 1 ex sj Skogome (Freddy Persson).

Övriga fynd: Under de två sista majveckorna observerades sannolikt rastande rosenfinkar på ett 10-tal lokaler, inklusive 4 ex sj Vrångö 28.5 (Anders Hällström).

Höst: 1 honfärgad Jungfruviken, Höno 18.10 (Magnus Unger m fl).

Från att ha ökat kraftigt under 80- och 90-talet har beståndet, både nationellt och regionalt, minskat under senaste årtiondet. Oktoberfyndet på Höno utgör rejält fenologirekord med över två veckor. Intressant nog var även det tidigare fenologirekordet noterat på Höno den 1 oktober 2011. [MO]

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

Samtliga: **Vår:** Sammanlagt 5 fynd av 8 individer 24.3–9.4. **Höst:** Sammanlagt 11 fynd av 17 individer 9.9–19.10.

På det hela taget ett mycket dåligt år för lappsparven. Vårsumman var något lägre än normalt medan höstsiffran faktiskt var den näst sämsta under 2000-talet, endast slagen av 2012 då 12 individer noterades. Enligt häckfågelatlasen "Fåglarna i Sverige" uppges arten ha ett stabilt bestånd. När det gäller vårt rapportområde så känns dock trenden vikande. [MO]

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

Samtliga: **Vår:** 1 ex Brudarebacken 5.5 (David Klingberg m fl). **Höst:** 1 1K Brudarebacken 10.8 (Hans Zachrisson m fl).

Ortolansparvens nedgång fortsätter och endast två fynd gjordes. Detta var den lägsta årssumman på hela 2000-talet och det finns inga tecken på någon ljusning. Trycket på framför allt franska jägare hårdnar, men frågan är om det är för sent eller om populationen kan återhämta sig om bara jakttrycket minskar. [MO]

FORSTS.ARTGENOMGÅNG

Sävsparrv *Emberiza schoeniclus*

Vinter: Januari–februari: Som mest 15 ex Torslandaviken 1.1–26.2 (Per-Erik Hagström m fl). 1 ex Sudda, Hönö 2.1 (Bo Brinkhoff m fl). 2 ex Välen 4.1–28.2 (Linus Westlund m fl). 1 ex Röd, Hönö 31.1 (Tommy Järås m fl). 1 ex Hjälvik, Öckerö 2.2 (Ola Wennberg m fl). **December:** Som mest 6 ex Välen 12–26.12 (Conny Palm m fl). 1 ex Brudarebacken 7–12.12 (Jan-Åke Noresson m fl) 1 ex Askimsviken 19.12 (Jan Mogol). 1 ex Killingsholmen 19.12 (Jan Mogol). 2 ex Galterö 31.12 (Jon Hessman m fl).

Relativt många vinterfynd. Som vanligt var det på klassiska lokaler såsom Välen och Torslandaviken där de högsta antalen sågs. Arten för en ganska anonym vintertillvaro och åtskilligt fler sävsparrvar övervintrar troligen i vårt område. På sävsparrvens kravspecifikation står det nog bara tillgång på vass, gärna med intilliggande ruderatmarker. [MO]

FENOLOGIÅRET 2015

Årets fenologifynd presenteras precis som vanligt på två sätt. Först under rubriken "Fenologiåret" i datumordning månadsvis, med en kommentarstext där intressanta fynd lyfts fram tillsammans med eventuella kopplingar till väderläge eller andra faktorer. Syftet med denna presentation är att göra fenologin mer överskådlig, samtidigt som vi får utrymme att göra en lite mer djuplodande analys i månadskommentarerna. Därefter följer de klassiska artsammanställningarna under rubriken "Fenologitabeller", där du precis som i alla rapporter sedan 2007 hittar detaljerade fynddata för årets fynd samt alla arters fenologirekord och mediandatum.

Teckenförklaring

- Första observationen för perioden, **grönt artnamn**
- Sista observationen för perioden, **rött artnamn**
- NR Nytt fenologirekord
- TR Tangerat fenologirekord
- ±XX Mycket tidigt/sent datum (XX anger antal dagar före/efter mediandatum)
- ±XX Tidigt/sent datum (XX anger antal dagar före/efter mediandatum)
- ±XX Normalt eller nära normalt datum (XX anger antal dagar före/efter mediandatum)
- ▶▶ Artens datumspann sedan år 2000 enligt följande modell: **Tidigaste datumet någonsin** ▶ **Mediandatum** ▶ **Senaste datumet någonsin**

Fenologi

Viktigt att komma ihåg om datumen!

Tänk på att alla fenologidatum gäller det absolut första (eller sista) fyndet av arten under perioden. För en ankommande vårflyttare som lövsångare betyder alltså inte "senaste datumet någonsin" att det aldrig setts några nyanlända lövsångare senare än så, det betyder bara att årets allra första lövsångare rapporterats som senast det datumet. Samma sak gäller förstas mediandatumet, som anger det datum då periodens första (eller sista) fynd av arten brukar göras. För lövsångare på våren innebär det alltså att de stora massorna oftast inte anländer förrän någon vecka senare än så. Med detta i bakhuvudet kan man ha stor nytta av fenologistatistiken i fält.

Januari–mars

Vädret var relativt mildt under februari och början av mars vilket innebar en tidig vår där flera arter som normalt sett dyker upp en bit in i mars anlände tidigt. Tre fenologirekord sattes under perioden. Den första snatteranden för året sågs i Välen en dag tidigare än sitt gamla rekord medan både mindre sångsvan och trädlärka gjorde ordentliga putsningar av tidigare rekord och därmed sina första februari-entréer för området. Värt att nämna är till exempel även ankomsten av vitkindad gås och trana som i linje med de senaste årens trend anlände tidigt till området. [OB]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	25.1	+5	Sånglärka	1.1 ▶ 20.1 ▶ 28.2
→	10.2	+2	Gravand	8.1 ▶ 8.2 ▶ 1.3
→ NR	14.2	-29	Mindre sångsvan	14.2 ▶ 15.3 ▶ 1.5
→	19.2	+11	Tofsvipa	23.1 ▶ 8.2 ▶ 4.3
→ NR	21.2	-20	Trädlärka	21.2 ▶ 13.3 ▶ 25.3
→	22.2	+5	Strandskata	23.1 ▶ 17.2 ▶ 6.3
→	25.2	-14	Vitkindad gås	18.2 ▶ 11.3 ▶ 11.4
→	25.2	-13	Trana	23.2 ▶ 10.3 ▶ 15.4
→	25.2	-3	Större strandpipare	9.2 ▶ 28.2 ▶ 12.3
→	25.2	-20	Vattenpiplärka	14.1 ▶ 17.3 ▶ 10.4
→	26.2	-11	Röd glada	2.2 ▶ 9.3 ▶ 25.3
→	28.2	-10	Kärrensäppa	25.2 ▶ 10.3 ▶ 28.3
→	2.3	-20	Stjärtand	16.2 ▶ 22.3 ▶ 11.4
→	5.3	-11	Storspov	25.2 ▶ 16.3 ▶ 2.4

FLYTTFÅGLARNAS FÖRSTA- OCH SISTADATUM I GÖTEBORGS RAPPORTOMRÅDE 2015

Per Björkman, Ola Bäckman^[OB], Pär Lydmark, Martin Oomen, Magnus Rahm, Stefan Svanberg, Johan Svedholm, Elis Ölfvingsson^[EO]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	5.3	-5	Silltrut	22.2 ▶ 10.3 ▶ 21.3
→	5.3	-10	Taltrast	13.2 ▶ 15.3 ▶ 29.3
→	^{NR} 7.3	-18	Snatterand	7.3 ▶ 25.3 ▶ 13.4
→	12.3	-8	Hämpling	8.3 ▶ 20.3 ▶ 2.4
→	15.3	-17	Kentsk tärna	11.3 ▶ 1.4 ▶ 13.4
→	19.3	-16	Mindre sångsvan	19.3 ▶ 4.4 ▶ 2.5
→	20.3	-5	Gransångare	1.3 ▶ 25.3 ▶ 10.4
→	21.3	-6	Fiskgjuse	18.3 ▶ 27.3 ▶ 9.4
→	22.3	-7	Brun kärrhök	10.3 ▶ 29.3 ▶ 9.4
→	24.3	+1	Lappsparv	3.2 ▶ 23.3 ▶ 11.4
→	26.3	-1	Rödbena	24.2 ▶ 27.3 ▶ 3.4
→	27.3	-11	Årta	17.3 ▶ 7.4 ▶ 25.4
→	29.3	-5	Mindre strandpipare	22.3 ▶ 3.4 ▶ 20.4

Årets första större strandpipare kom den 25 februari, nästan exakt på mediandatumet. Här en bild från Lökholmen en dryg månad senare.

Bild: LARS PERSSON

April

Medeltemperaturen under april månad låg över genomsnittet men vädret stack knappast ut nämnvärt på något sätt. Inga fenologirekord för Göteborgsområdet gjordes under perioden och inget extremt anmärkningsvärt finns egentligen att nämna gällande ankomsten av våra flyttfåglar. Under avdelningen intressanta observationer kan i alla fall vårens sista fynd av snösparv den 18 april nämnas. Det är förvisso det näst senaste någonsin men slås av 2014 års rekord då en individ observerades så sent som 10 maj. Områdets första ljungpipare observerades den 10 april vilket är väldigt sent. Det händer sällan att inga ljungpipare ses innan april.

[OB]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	1.4	+3	Skogssnäppa	19.3 ▶ 29.3 ▶ 20.4
→	4.4	+2	Stenskvätta	22.3 ▶ 2.4 ▶ 13.4
→	4.4	-1	Ringtrast	25.3 ▶ 5.4 ▶ 13.4
→	7.4	+1	Kustlabb	14.3 ▶ 6.4 ▶ 6.5
→	8.4	+13	Stenfalk	5.3 ▶ 26.3 ▶ 13.4
→	8.4	±0	Myrspov	8.3 ▶ 8.4 ▶ 21.4
→	8.4	-19	Svartsnäppa	6.4 ▶ 27.4 ▶ 13.5
→	8.4	-21	Lappsparv	5.4 ▶ 29.4 ▶ 12.5
→	10.4	+27	Ljungpipare	3.2 ▶ 14.3 ▶ 13.4
→	11.4	±0	Fisktärna	2.4 ▶ 11.4 ▶ 20.4
→	11.4	-7	Trädpiplärka	10.4 ▶ 18.4 ▶ 27.4
→	12.4	-10	Småspov	9.4 ▶ 22.4 ▶ 1.5

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	12.4	-2	Ladusvala	3.4 ▶ 14.4 ▶ 27.4
→	14.4	-6	Varfågel	10.4 ▶ 20.4 ▶ 16.5
→	16.4	-3	Gluttsnäppa	11.4 ▶ 19.4 ▶ 27.4
→	17.4	-6	Salskrake	27.3 ▶ 23.4 ▶ 12.5
→	17.4	-2	Hussvala	11.4 ▶ 19.4 ▶ 27.4
→	17.4	+1	Lövsångare	10.4 ▶ 16.4 ▶ 21.4
→	18.4	-1	Drillsnäppa	24.3 ▶ 19.4 ▶ 27.4
→	18.4	-4	Silvertärna	12.4 ▶ 22.4 ▶ 30.4
→	18.4	+14	Snösparv	20.3 ▶ 4.4 ▶ 10.5
→	19.4	-5	Göktyta	6.4 ▶ 24.4 ▶ 13.5
→	19.4	±0	Berglärka	10.2 ▶ 19.4 ▶ 4.5
→	19.4	+3	Backsvala	9.4 ▶ 16.4 ▶ 3.5
→	19.4	-3	Gulärkla	7.4 ▶ 22.4 ▶ 30.4
→	20.4	-10	Spetsbergsgås	12.2 ▶ 30.4 ▶ 26.5
→	20.4	+1	Rödstart	13.4 ▶ 19.4 ▶ 1.5
→	20.4	-2	Grönsångare	14.4 ▶ 22.4 ▶ 29.4
→	21.4	-2	Busksskvätta	16.4 ▶ 23.4 ▶ 29.4
→	22.4	+1	Svartvit flugsnappare	12.4 ▶ 21.4 ▶ 26.4
→	23.4	-2	Grönben	17.4 ▶ 25.4 ▶ 1.5
→	25.4	±0	Brushane	16.4 ▶ 25.4 ▶ 8.5
→	25.4	-3	Sidensvans	22.2 ▶ 28.4 ▶ 7.5
→	25.4	+2	Ärtsångare	17.4 ▶ 23.4 ▶ 30.4
→	26.4	-2	Törnsångare	24.4 ▶ 28.4 ▶ 5.5
→	27.4	±0	Rörsångare	20.4 ▶ 27.4 ▶ 1.5
→	27.4	-2	Vinterhämpling	13.4 ▶ 29.4 ▶ 11.5

Maj inleddes med årets första lärkfalk, även det nästan precis på mediandatumet. Den här fågeln blängde ner i kameran ett par veckor senare vid Härssjön.

Bild: OVE FERLING

Maj

Maj blev en månad präglad av nederbörd och för den sol- och värmeälskande innebar årets senvår och försommar nog en ganska stor besvikelse. Kanske hade det bistra vädret en viss prägel på att en individ av både småsnäppa och stenfalk stannade kvar på våra breddgrader och observerades så sent in i juni. Småsnäppan slog fenologirekord med elva dagar och stenfalken med nästan en månad. Även fjällvråk och blå kärnhök observerades relativt sent för området. Fjälllabben som observerades den 17 maj är med en dag det tidigaste av de endast sju vårfynd som historiskt gjorts i området (och blev förutom vårens första samtidigt vårens sista fjälllabb eftersom den var årets enda vårfynd). [OB]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	1.5	+3	Lärkfalk	19.4 ▶ 28.4 ▶ 6.5
→	1.5	-2	Näktergal	27.4 ▶ 3.5 ▶ 9.5
→	1.5	+2	Sävsångare	22.4 ▶ 29.4 ▶ 7.5
→	2.5	+27	Skedand	13.3 ▶ 5.4 ▶ 2.5
→	2.5	±0	Dvärgbeckasin	5.3 ▶ 2.5 ▶ 15.5
→	3.5	±0	Gök	23.4 ▶ 3.5 ▶ 6.5
→	4.5	-2	Dubbelbeckasin	1.5 ▶ 6.5 ▶ 15.5
→	5.5	+8	Fjällvråk	16.2 ▶ 27.4 ▶ 13.5
→	5.5	+4	Gräshoppsångare	27.4 ▶ 1.5 ▶ 10.5
→	5.5	±0	Trädgårdssångare	2.5 ▶ 5.5 ▶ 13.5
→	5.5	-1	Grå flugsnappare	27.4 ▶ 6.5 ▶ 14.5
→	5.5	+1	Ortolansparv	29.4 ▶ 4.5 ▶ 18.5
→	5.5	-2	Ortolansparv	30.4 ▶ 7.5 ▶ 21.5
→	6.5	-5	Bivråk	3.5 ▶ 11.5 ▶ 18.5

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	6.5	-1	Kustpipare	1.4 ▶ 7.5 ▶ 19.5
→	6.5	+3	Roskarl	23.4 ▶ 3.5 ▶ 14.5
→	7.5	+2	Bredstjärtad labb	30.4 ▶ 5.5 ▶ 16.5
→	8.5	+1	Tornseglare	28.4 ▶ 7.5 ▶ 15.5
→	9.5	+2	Mosnäppa	1.5 ▶ 7.5 ▶ 13.5
→	9.5	-1	Rödstrupig piplärka	3.5 ▶ 10.5 ▶ 26.5
→	9.5	-1	Bergfink	20.4 ▶ 10.5 ▶ 24.5
→	10.5	+2	Blåhake	30.4 ▶ 8.5 ▶ 18.5
→	10.5	+3	Törnskata	1.5 ▶ 7.5 ▶ 13.5
→	11.5	+3	Härmsångare	5.5 ▶ 8.5 ▶ 17.5
→	12.5	-1	Kärrsångare	9.5 ▶ 13.5 ▶ 19.5
→	13.5	+9	Småfläckig sumphöna	18.4 ▶ 4.5 ▶ 26.7
→	13.5	+2	Bredstjärtad labb	30.4 ▶ 11.5 ▶ 4.6
→	14.5	±0	Skärnsnäppa	25.4 ▶ 14.5 ▶ 31.5
→	15.5	+4	Dubbelbeckasin	5.5 ▶ 11.5 ▶ 22.5
→	15.5	+3	Ringtrast	3.5 ▶ 12.5 ▶ 24.5
→	17.5	-9	Alfågel	9.5 ▶ 26.5 ▶ 24.6
→	NR 17.5	-4	Fjälllabb	17.5 ▶ 21.5 ▶ 3.6
→	17.5	-4	Fjälllabb	17.5 ▶ 21.5 ▶ 3.6
→	18.5	±0	Rosenfink	9.5 ▶ 18.5 ▶ 26.5
→	21.5	-1	Blåhake	11.5 ▶ 22.5 ▶ 30.5
→	23.5	+13	Nattskärva	29.4 ▶ 10.5 ▶ 23.5
→	26.5	+8	Kornknarr	4.5 ▶ 18.5 ▶ 17.6
→	31.5	-4	Mindre lira	17.4 ▶ 4.6 ▶ 16.7
→	4.6	+13	Småsnäppa	11.5 ▶ 22.5 ▶ 6.6
→	4.6	+12	Dvärgmås	3.5 ▶ 23.5 ▶ 12.6
→	6.6	+17	Blå kärnhök	9.4 ▶ 20.5 ▶ 12.6
→	NR 17.6	+19	Småsnäppa	11.5 ▶ 29.5 ▶ 17.6
→	NR 25.6	+34	Stenfalk	1.5 ▶ 22.5 ▶ 25.6

Juli-augusti

Efter en ovanligt kall och ostadig försommar inleddes juli så med efterlängtat högsommarvärme redan den första veckan. Semesterfirarnas glädje blev dock kortvarig då vädret snart återgick till att vara ovanligt lågtrycksbetonat och svalt. Inga fenologiska sensationer inträffade under månaden, men måhända beroende på en kall och ogynnsam inledning på häckningssäsongen anlände flera sydsträckande småvadare från nordligare marker ovanligt tidigt. Såväl spovsnäppan i Torslandaviken den 2 juli som sandlöparen vid Vargö den 19 juli var rekordtidiga. Det var först i augusti som sommaren på allvar fick sitt fäste i landet och månaden var på det stora hela varm och torr. Trenden från juli med nordliga häckfåglar tidigt på väg söderut fortsatte emellertid och som exempel kan blå kärnhök (1 augusti) och dubbelbeckasin (4 augusti) samt rekordtidiga fjällvråk (14 augusti) och spetsbergsgäss (29 augusti) lyftas fram som arter ovanligt pigga på att lämna landet tidigt. [EO]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	NR 2.7	-9	Spovsnäppa	2.7 ▶ 11.7 ▶ 31.7
→	3.7	-33	Gråshoppångare	3.7 ▶ 5.8 ▶ 25.9
→	TR 19.7	-9	Sandlöpare	19.7 ▶ 28.7 ▶ 3.9
→	19.7	-20	Dvärgmåås	9.7 ▶ 8.8 ▶ 28.8
→	1.8	-22	Blå kärrhök	17.7 ▶ 23.8 ▶ 9.9
→	4.8	-20	Dubbelbeckasin	1.8 ▶ 24.8 ▶ 1.10
→	10.8	-10	Ortolansparv	8.8 ▶ 20.8 ▶ 21.9
→	10.8	-29	Ortolansparv	10.8 ▶ 8.9 ▶ 28.9
→	NR 14.8	-37	Fjällvråk	14.8 ▶ 20.9 ▶ 16.10
→	15.8	-4	Stenfalk	3.8 ▶ 19.8 ▶ 9.9
→	16.8	-7	Mindre strandpipare	3.8 ▶ 23.8 ▶ 8.10
→	16.8	+23	Småsnäppa	14.7 ▶ 24.7 ▶ 24.8
→	18.8	+6	Näktergal	5.7 ▶ 12.8 ▶ 12.9
→	19.8	-18	Göktyta	19.8 ▶ 6.9 ▶ 2.10
→	19.8	-21	Kärrångare	8.8 ▶ 9.9 ▶ 27.9
→	23.8	±0	Härmsångare	29.7 ▶ 23.8 ▶ 12.9
→	23.8	-3	Bergfink	31.7 ▶ 26.8 ▶ 16.9
→	25.8	-12	Grönbenä	24.8 ▶ 6.9 ▶ 27.9
→	26.8	±0	Mosnäppa	10.8 ▶ 26.8 ▶ 4.9
→	28.8	-19	Småsnäppa	14.8 ▶ 16.9 ▶ 8.10
→	28.8	-14	Bredstjärtad labb	31.7 ▶ 11.9 ▶ 8.10
→	28.8	-4	Rödstrupig piplärka	25.8 ▶ 1.9 ▶ 7.9
→	NR 29.8	-27	Spetsbergsgås	29.8 ▶ 25.9 ▶ 21.10

September

Under en ganska regnig, men varm, septembermånad fortsatte de framför allt nordliga häckfågellarterna att anlända till Göteborg ovanligt tidigt. Höstens första roskarl, rödbena, dvärgbeckasin, snösparv och kustlabb var alla rekordtidiga i sin migration mot sydligare breddgrader. Å andra sidan utgör den backsvala som sågs vid Vrångö den 27 september den i området senaste höstobservationen någonsin av denna vanligen så punktliga art. [EÖ]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	30.8	+7	Grönsångare	21.7 ▶ 23.8 ▶ 1.9
→	2.9	-6	Spovsnäppa	14.8 ▶ 8.9 ▶ 25.9
→	2.9	-42	Roskarl	2.9 ▶ 14.10 ▶ 10.11
→	4.9	-25	Rödbena	4.9 ▶ 29.9 ▶ 24.11
→	4.9	-7	Gök	30.8 ▶ 11.9 ▶ 2.10
→	NR 6.9	-12	Dvärgbeckasin	6.9 ▶ 18.9 ▶ 11.10
→	9.9	+1	Skogssnäppa	19.8 ▶ 8.9 ▶ 15.10
→	9.9	±0	Lappsparv	28.8 ▶ 9.9 ▶ 18.9
→	12.9	+14	Småspov	17.8 ▶ 29.8 ▶ 21.9
→	12.9	-8	Svartsnäppa	1.9 ▶ 20.9 ▶ 20.10
→	15.9	-8	Drillsnäppa	21.8 ▶ 23.9 ▶ 21.10
→	18.9	+13	Grålära	28.7 ▶ 5.9 ▶ 25.9
→	18.9	-11	Mindre lira	16.7 ▶ 29.9 ▶ 3.11
→	18.9	+22	Fjälllabb	15.8 ▶ 27.8 ▶ 4.10
→	18.9	-14	Fjälllabb	31.8 ▶ 2.10 ▶ 2.12

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	18.9	+21	Nattskärre	16.8 ▶ 28.8 ▶ 5.10
→	19.9	-8	Skärsnäppa	12.8 ▶ 27.9 ▶ 24.10
→	19.9	-11	Brushane	28.8 ▶ 30.9 ▶ 20.10
→	19.9	±0	Tornseglare	12.9 ▶ 19.9 ▶ 13.11
→	19.9	+2	Varfågel	10.9 ▶ 17.9 ▶ 2.10
→	20.9	+5	Törnskata	7.9 ▶ 15.9 ▶ 21.10
→	NR 21.9	-21	Snösparv	21.9 ▶ 12.10 ▶ 29.10
→	23.9	-16	Myrspov	21.9 ▶ 9.10 ▶ 6.11
→	23.9	+8	Sävsångare	15.8 ▶ 15.9 ▶ 4.10
→	23.9	-2	Grå flugsnappare	16.9 ▶ 25.9 ▶ 14.10
→	25.9	-37	Kustlabb	25.9 ▶ 1.11 ▶ 26.11
→	26.9	-3	Alfågel	5.9 ▶ 29.9 ▶ 24.10
→	26.9	+11	Kornknarr	9.8 ▶ 15.9 ▶ 11.11
→	26.9	-2	Sandlöpare	20.7 ▶ 28.9 ▶ 2.11
→	26.9	+2	Dubbelbeckasin	7.9 ▶ 24.9 ▶ 4.10
→	26.9	-2	Kentsk tärna	7.9 ▶ 28.9 ▶ 12.11
→	26.9	-11	Fisktärna	10.9 ▶ 7.10 ▶ 9.11
→	26.9	+25	Blåhake	14.8 ▶ 1.9 ▶ 28.9
→	26.9	+10	Blåhake	14.8 ▶ 16.9 ▶ 20.10
→	27.9	-29	Kustsnäppa	26.8 ▶ 26.10 ▶ 6.12
→	NR 27.9	+4	Backsvala	13.9 ▶ 23.9 ▶ 27.9
→	27.9	±0	Hussvala	13.9 ▶ 27.9 ▶ 17.10
→	27.9	-6	Törnsångare	16.9 ▶ 3.10 ▶ 18.12
→	27.9	-5	Trädgårdssångare	22.9 ▶ 2.10 ▶ 8.10
→	27.9	+9	Svartvit flugsnappare	1.9 ▶ 18.9 ▶ 21.10
→	28.9	+4	Bivvråk	16.9 ▶ 24.9 ▶ 12.10
→	28.9	-7	Större strandpipare	24.9 ▶ 5.10 ▶ 23.10
→	28.9	-7	Vinterhämpling	19.9 ▶ 5.10 ▶ 10.10

Oktober

2015 stod för en ovanligt varm och solig oktobermånad med temperaturer över medel och rekordsmå regnmängder över i stort sett i hela landet. Detta kan tänkas ha passat den rosenfink som den 18 oktober på Hönö slog nytt fenologirekord för området med över två veckor. Också rovfågeln likt den bruna kärrhöken vid Öckerö den 25 oktober och den röda gladan vid Öxnäs den 31 oktober drojde sig kvar rekordlänge i det varma vädret. [EÖ]

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	3.10	±0	Rödstrupig piplärka	16.9 ▶ 3.10 ▶ 9.10
→	3.10	±0	Ringtrast	14.9 ▶ 3.10 ▶ 25.10
→	4.10	+7	Gulärta	21.9 ▶ 27.9 ▶ 12.10
→	4.10	±0	Rödstjärt	19.9 ▶ 4.10 ▶ 26.10
→	6.10	+4	Fiskgjuse	17.9 ▶ 2.10 ▶ 30.10
→	7.10	+6	Lärkfalk	3.9 ▶ 1.10 ▶ 14.10
→	10.10	+4	Rörsångare	28.9 ▶ 6.10 ▶ 1.11
→	11.10	-7	Kustpipare	2.10 ▶ 18.10 ▶ 1.12
→	15.10	+6	Sidensvans	20.9 ▶ 9.10 ▶ 27.10
→	16.10	+11	Buskqvätta	24.9 ▶ 5.10 ▶ 21.11

ART PERIOD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Mindre sångsvan Vår	-29 15.3	14.2 Kvibergsfältet (Mikael Forsman) <i>Nytt fenologirekord (-17)</i>	-16 4.4	19.3 Kråkudden (Bo Brinkhoff) 2.5-00 Torslandaviken (Björn Dellming)
Mindre sångsvan Höst	+1 27.10	28.10 Brudarebacken (Leif Andersson) 13.10-09 Rörö (Björn Dellming)	+4 17.11	21.11 Torslandaviken (Peter Strandvik) 7.12-02 Fotö (Conny Palm)
Spetsbergsgås Höst-Vår	-27 25.9	29.8 Fridhemsberget (Johannes Löfqvist) <i>Nytt fenologirekord (-16)</i>	-10 30.4	20.4 Brudarebacken (Roger Eskilsson m fl) 26.5-07 Rörö (Per Björkman m fl)
Vitkändad gås Vår-Höst	-14 11.3	25.2 Välen (Hans Börjesson m fl) 18.2-14 Vrångö (Tina Widén)	+8 12.11	20.11 Hyppeln (Bo Brinkhoff m fl) 21.12-14 Öckerö (Martin Alexandersson)
Prutgås Vår-Höst	- 4.4	* 22.2-08 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl)	- 31.10	* 12.12-13 Hyppeln (Lars Erik Norbäck)
Gravand Vår-Höst	+2 8.2	10.2 Torslandaviken (Ingegerd Bratt m fl) 8.1-02 Askimsviken (Märta Haagen)	-11 29.10	18.10 Kråkudden (Mattias Öberg m fl) 7.12-07 Kråkudden (Per Björkman)
Snatterand Vår-Höst	-18 25.3	7.3 Välen (Hans Börjesson m fl) <i>Nytt fenologirekord (-1)</i>	+48 2.10	19.11 Öxnäs, Säve (Magnus Lundström) 29.11-09 Torslandaviken (Jan Mogol m fl)
Stjärtand Vår-Höst	-20 22.3	2.3 St Hästholmen, Björlanda (Bo Nilsson) 16.2-11 Rörö (Göran Gustavsson m fl)	-3 12.11	9.11 Kråkudden (Ulf Persson m fl) 8.12-11 Galterö (Roger Eskilsson)
Årta Vår-Höst	-11 7.4	27.3 Torslandaviken (Magnus Persson) 17.3-04 Torslandaviken (Peter Strandvik m fl)	- 30.8	* 12.9-13 Öxnäs (Stefan Svanberg)
Skedand Vår-Höst	+27 5.4	2.5 Torslandaviken (Ola Wennberg m fl) 13.3-02 Hökålla (Peter Strandvik)	+12 27.10	8.11 Torslandaviken (Elis Ölfvingsson m fl) 24.11-08 Slottskogen (Magnus Eriksson)
Alfågel Höst-Vår	-3 29.9	26.9 Vinga (Anders Jihmanner m fl) 5.9-12 Kråkudden (Rikard Henricsson)	-9 26.5	17.5 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl) 24.6-08 Kråkudden (Martin Oomen)
Salskrake Höst-Vår	+34 17.10	20.11 Torslandaviken (C. Magnusson) 6.10-13 Slottskogen (Flera rapportörer)	-6 23.4	17.4 Torslandaviken (Bengt Karlsson) 12.5-11 Öckerö (Stefan Svanberg m fl)
Grälira Höst	+13 5.9	18.9 Flera lokaler 28.7-07 Kråkudden (Adam Engström Svanberg)	+17 12.11	29.11 Kråkudden (Mikael Nilsson m fl) 8.12-14 Kråkudden (Ola Wennberg m fl)
Mindre lira Vår-Höst	-4 4.6	31.5 Kråkudden (Tina Widén m fl) 17.4-10 Kråkudden (Mikael Molin m fl)	-11 29.9	18.9 Flera lokaler 3.11-10 Kråkudden (Uno Unger m fl)
Klykstjärtad stormsvala Höst	+28 27.9	25.10 Vinga (Kent Kristensson m fl) 9.9-00 Kråkudden (Magnus Unger)	+11 3.11	14.11 Flera lokaler 29.12-11 Långe tånge, Öckerö (Albin Thorsson m fl)
Bivårk Vår-Höst	-5 11.5	6.5 Välen (Hans Börjesson) 3.5-01 Sjöns ind.omr. (Kristoffer Nilsson)	+4 24.9	28.9 Brudarebacken (Jon Håkansson) 12.10-06 Brännholmsviken, Styrö (Martin Fransson)
Röd glada Vår-Höst	-11 9.3	26.2 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson) 2.2-08 Torslandaviken (Per-Erik Hagström m fl)	+50 11.9	31.10 Öxnäs (Benga Ragnewall) <i>Nytt fenologirekord (+19)</i>
Brun kärnhök Vår-Höst	-7 29.3	22.3 Flera lokaler 10.3-10 Tulebosjön (Bengt Hallberg)	+20 5.10	25.10 Öckerö (Thomas Karlsson) <i>Nytt fenologirekord (+5)</i>
Blå kärnhök Höst-Vår	-22 23.8	1.8 Vargö (Jan Mogol) 17.7-12 Kråkudden (Osborne Lindberg m fl)	+17 20.5	6.6 Svensby, Säve (Nils Abrahamsson) 12.6-11 Lärjeåns dalgång (Hans-Erik Hermansson)
Fjällvråk Höst-Vår	-37 20.9	14.8 Angered (David Klingberg) <i>Nytt fenologirekord (-11)</i>	+8 27.4	5.5 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson m fl) 13.5-12 Askim (Jan Mogol)
Fiskgjuse Vår-Höst	-6 27.3	21.3 Råda (Johannes Löfqvist) 18.3-09 Änggårdssbergen (Kristoffer Nilsson)	+4 2.10	6.10 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson) 30.10-04 Brudarebacken (Christer Fält)
Stenfalk Vår	+13 26.3	8.4 Kvillehed (Ola Bäckman) 5.3-11 Kråkudden (Per Johan Ulfendahl)	+34 22.5	25.6 Smedstorps ängar (Kristian Thisted) <i>Nytt fenologirekord (+30)</i>
Stenfalk Höst	-4 19.8	15.8 Torslandaviken (Magnus Persson) 3.8-13 Bolleskären, Hönö (Eva-Maria Ferm m fl)	+12 5.11	17.11 Kålsered, Björlanda (Bo Brinkhoff) 25.11-08 Donsö (Gösta Olofsson)
Lärkfalk Vår-Höst	+3 28.4	1.5 Björkö (Kristoffer Lager) 19.4-13 Kråkudden (Ola Bäckman m fl)	+6 1.10	7.10 Välen (Hans Börjesson m fl) 14.10-07 Slottskogen (Adam Engström Svanberg)
Småfläckig sumphöna Vår-Höst	+9 4.5	13.5 Brudberget, Mölndal (Evamaria Ferm) 18.4-00 Gunnestorps mosse (Dan Jannesson)	- 25.7	* 10.9-12 Välen (Thomas Karlsson m fl)
Kornknarr Vår-Höst	+8 18.5	26.5 Stora Oxhagen (Håkan Thorstensson) 4.5-07 Ragnhildsholmen (Tina Widén)	+11 15.9	26.9 Välen (Hans Börjesson m fl) 11.11-02 Brudarebacken (Leif Jonasson)
Trana Vår-Höst	-13 10.3	25.2 Välen (Robert Ennerfelt) 23.2-14 Flera lokaler (Ingemar BE Larsson m fl)	+37 19.10	25.11 Gamlestad (Jan Tallnäs) <i>Nytt fenologirekord (+18)</i>
Strandskata Vår-Höst	+5 17.2	22.2 Flera lokaler 23.1-05 Grötö (Bengt Karlsson)	- 19.10	* 24.11-04 Galterö (Per Björkman)
Mindre strandpipare Vår-Höst	-5 3.4	29.3 Flera lokaler 22.3-14 Torslandaviken (Christer Fält)	-7 23.8	16.8 Galterö (Roger Eskilsson m fl) 8.10-10 Välkommen (Magnus Persson)

ART PERIOD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Större strandpipare Vår–Höst	-3 28.2	25.2 Galterö (Fredrik Klingberg m fl) 9.2-02 Kråkudden (Uno Unger)	-7 5.10	28.9 Hyppeln (Rune Hixén m fl) 23.10-04 Galterö (Lars Hellman)
Ljungpipare Vår–Höst	+27 14.3	10.4 Torslandaviken (Ola Wennberg) 3.2-02 Arendalsudden (Björn Dellming)	+7 3.11	10.11 Torslandaviken (Ola Wennberg) 24.11-03 Torslandaviken (Erik Edvardsson)
Kustpipare Vår–Höst	-1 7.5	6.5 Kråkudden (Jon Håkansson m fl) 1.4-00 Tistlarna (Gösta Olofsson)	-7 18.10	11.10 Lökholmen (Lars Davidsson) 1.12-01 Galterö (Christer Fält)
Tofsvipa Vår–Höst	+11 8.2	19.2 Flera lokaler 23.1-06 Flera lokaler	- 16.11	* 11.12-05 Flera lokaler
Kustsnäppa Vår–Höst	- 17.4	- 8.3-03 Lammholmsviken, Öckerö (Uno Unger)	-29 26.10	27.9 Vinga (Anders Jihmanner m fl) 6.12-07 Bolleskären, Hönö (Roger Eskilsson m fl)
Sandlöpare Vår	- 12.5	- 12.5-07 Tistlarna (Stig Karlsson m fl)	- 6.6	- 6.6-07 Tistlarna (Bengt-Åke Svensson)
Sandlöpare Höst	-9 28.7	19.7 Vargö (Jan Mogol) Tangerat fenologirekord	-2 28.9	26.9 Vinga (Anders Jihmanner m fl) 2.11-08 Tistlarna (Gösta Olofsson)
Småsnäppa Vår	+13 22.5	4.6 Galterö (Lars Hellman m fl) 1.5-12 Stora Kärrsvik, Öckerö (Bengt Karlsson)	+19 29.5	17.6 Galterö (Lars Hellman) Nytt fenologirekord (+11)
Småsnäppa Höst	+23 24.7	16.8 Flera lokaler 14.7-11 Galterö (Gunilla Alvergren m fl)	-19 16.9	28.8 Välen (Hans Börjesson m fl) 8.10-07 Galterö (Lars Hellman)
Mosnäppa Vår–Höst	+2 7.5	9.5 Öxnäs (Stefan Andersson m fl) 1.5-12 Torslandaviken (Christer Fält m fl)	±0 26.8	26.8 Galterö (Johan Ennerfelt) 4.9-05 Välen (Stefan Andersson)
Spovsnäppa Höst	-9 11.7	2.7 Torslandaviken (Magnus Persson m fl) Nytt fenologirekord (-5)	-6 8.9	2.9 Kråkudden (Per Björkman) 25.9-01 Galterö (Magnus Unger)
Skärnsnäppa Höst–Vår	-8 27.9	19.9 Kråkudden (Mikael Nilsson) 12.8-12 Bolleskären (Rolf Nyback)	±0 14.5	14.5 Torslandaviken (Magnus Persson) 31.5-13 Bolleskären, Hönö (Per Björkman m fl)
Kärrsnäppa Vår–Höst	-10 10.3	28.2 Brännö (Ulf Lindell m fl) 25.2-12 Galterö (Jan Mogol)	+7 29.10	5.11 Galterö (Göran Gustavsson m fl) 19.11-06 Stora Amundö (Mikael Forsman)
Brushane Vår–Höst	±0 25.4	25.4 Torslandaviken (Mathias Theander) 16.4-01 Galterö (Bo Engelbrektsson)	-11 30.9	19.9 Flera lokaler 20.10-09 Välen (Birger Kaiser m fl)
Dvärgbeckasin Höst–Vår	-12 18.9	6.9 Hökålla (John Thulin) Nytt fenologirekord (-4)	±0 2.5	2.5 Öxnäs (Magnus Lundström) 15.5-13 Lagmansholmen (Kåre Ström)
Dubbelbeckasin Vår	-2 6.5	4.5 Ragnhildsholmen (Bodil Nyström) 1.5-12 Lunnagården (Lars-Eric Rahm m fl)	+4 11.5	15.5 Lagmansholmen (Magnus Persson) 22.5-03 Ragnhildsholmen (Ola Sandberg)
Dubbelbeckasin Höst	-20 24.8	4.8 Öxnäs (Magnus Lundström) 1.8-13 Galterö (John Thulin)	+2 24.9	26.9 Torslandaviken (Magnus Persson) 4.10-12 Välen (Göran Gustavsson m fl)
Myrspov Vår–Höst	±0 8.4	8.4 Bredviken, Hönö (Thomas Karlsson) 8.3-03 Rörö (David Lundgren)	-16 9.10	23.9 Askimsviken (Christer Cederfalk) 6.11-13 Välen (Ingemar BE Larsson)
Småspov Vår–Höst	-10 22.4	12.4 Torslandaviken (Fredrik Bothén) 9.4-11 Torslandaviken (Magnus Persson)	+14 29.8	12.9 Nötholmen, Hönö (Bo Brinkhoff m fl) 21.9-08 Rörö (Magnus Unger)
Storspov Vår–Höst	-11 16.3	5.3 Öckerö (Bo Brinkhoff) 25.2-00 Galterö (Lars Hellman)	+48 2.11	20.12 Fotö (Thomas Karlsson m fl) 28.12-06 Kråkudden (Lars Carlbrand)
Svartsnäppa Vår–Höst	-19 27.4	8.4 Torslandaviken (Gun-Britt Thor m fl) 6.4-12 Hökålla (John Thulin)	-8 20.9	12.9 Stora Amundö (Lars Lundmark) 20.10-09 Amundövik, Askim (Jan Krantz)
Rödbena Vår–Höst	-1 27.3	26.3 Flera lokaler 24.2-07 Hönö (Torgny Nordin)	-25 29.9	4.9 Hyppeln (Roger Eskilsson m fl) 24.11-01 Galterö (Magnus Unger)
Gluttsnäppa Vår–Höst	-3 19.4	16.4 Näset (Karl-Olof Johansson) 11.4-12 Bredviken, Hönö (Ola Wennberg)	-11 31.10	20.10 Stora Amundö (Uno Unger) 9.12-01 Styrösö (Martin Fransson)
Skogssnäppa Vår–Höst	+3 29.3	1.4 Hög (Tommy Järås) 19.3-10 Gamlestaden (Roger Eskilsson)	+1 8.9	9.9 Lökholmen (Lars Persson) 15.10-02 Torslandaviken (Carl Jyker)
Grönbena Vår–Höst	-2 25.4	23.4 Hökålla (Benga Ragnewall m fl) 17.4-13 Torslandaviken (Magnus Persson)	-12 6.9	25.8 Torslandaviken (Magnus Persson) 27.9-06 Välen (Uno Unger)
Drillsnäppa Vår–Höst	-1 19.4	18.4 Torslandaviken (Mathias Theander) 24.3-12 Välen (Martin Johansson m fl)	-8 23.9	15.9 Vrångö (Erik Rask) 21.10-14 Hyppeln (Peter Hamrén)
Roskarl Vår–Höst	+3 3.5	6.5 Kråkudden (Jon Håkansson m fl) 23.4-03 Stora Amundö (Pär Lydmark)	-42 14.10	2.9 Galterö (Ola Wennberg) 10.11-01 Kråkudden (Magnus Unger)
Bredstjärtad labb Vår	+2 5.5	7.5 Kråkudden (Stefan Svanberg) 30.4-05 Kråkudden (Stefan Svanberg m fl)	+2 11.5	13.5 Kråkudden (Peter Hamrén) 4.6-06 Kråkudden (Johannes Löfqvist)
Bredstjärtad labb Höst	-14 11.9	28.8 Kråkudden (Ola Wennberg m fl) 31.7-13 Kråkudden (Lars Eric Rahm m fl)	+38 15.11	23.12 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl) 29.12-11 Flera lokaler

ART PERIOD	AVVIKELSE FRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSE FRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Kustlabb Vår–Höst	+1 6.4	7.4 Kråkudden (Ola Bäckman m fl) 14.3-04 Kråkudden (Stefan Svanberg)	-37 1.11	25.9 Kråkudden (Bo Brinkhoff m fl) 26.11-11 Kråkudden (Mattias Pozsgai m fl)
Fjällabb Vår	-4 21.5	17.5 Kråkudden (Magnus Unger m fl) Nytt fenologirekord (-1)	-4 21.5	17.5 Kråkudden (Magnus Unger m fl) 3.6-06 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl)
Fjällabb Höst	+22 27.8	18.9 Flera lokaler 15.8-04 Flera lokaler	-14 2.10	18.9 Flera lokaler 2.12-09 Eklanda (Uno Unger m fl)
Dvärgmåss Höst–Vår	-20 8.8	19.7 Kläva, Hönö (Thomas Karlsson) 9.7-07 Torslandaviken (Sven Ångermark m fl)	+12 23.5	4.6 Torslandaviken (Christer Fält m fl) 12.6-04 Torslandaviken (Magnus Unger)
Silltrut Vår–Höst	-5 10.3	5.3 Saltholmen (Peter Spetz) 22.2-14 Öckerö (Bengt Karlsson)	-2 1.11	30.10 Kråkudden (Ulric Ilvéus m fl) 23.11-12 Fiskhamnen (Peter Strandvik)
Kentsk tärna Vår–Höst	-17 1.4	15.3 Vrångö (Martin Fransson) 11.3-12 Galterö (Peter Keil)	-2 28.9	26.9 Vinga (Göran Darefelt m fl) 12.11-12 Kråkudden (Marinko Karabatic m fl)
Fisktärna Vår–Höst	±0 11.4	11.4 Torslandaviken (Mikael Nilsson) 2.4-06 Galterö (Owe Hougström)	-11 7.10	26.9 Kalvsund, Öckerö (Stig Carlsson) 9.11-14 Donsö huvud, Donsö (Martin Fransson)
Silvertärna Vår–Höst	-4 22.4	18.4 Stora Amundö (Hans Waern m fl) 12.4-05 Nordre älvs fjord (Johan Svedholm)	+17 8.10	25.10 Kråkudden (Per Björkman m fl) 3.11-07 Kråkudden (Magnus Unger)
Gök Vår–Höst	±0 3.5	3.5 Flera lokaler 23.4-11 Brudarebacken (Victor Bergh Alvergren)	-7 11.9	4.9 Björkö (Peter Hamrén) 2.10-10 Heden (Martin Oomen)
Nattskärria Vår–Höst	+13 10.5	23.5 Rambo mosse (Rune Edquist) 29.4-06 Nordfjäll, Näset (Uno Unger)	+21 28.8	18.9 Hönö (Magnus Rahm m fl) 5.10-10 Torslandaviken (Magnus Persson)
Tornseglare Vår–Höst	+1 7.5	8.5 Torslandaviken (Ola Wennberg m fl) 28.4-06 Torslandaviken (Karl-Olof Johansson)	±0 19.9	19.9 Åby, Mölndal (Magnus Rahm) 13.11-08 Berglärkan, Göteborg (Ingegerd Nyberg)
Göktyta Vår–Höst	-5 24.4	19.4 Mölnlycke (Fredrik Andersson m fl) 6.4-07 Härssjön (Michael Nilsson)	-18 6.9	19.8 Flera lokaler 2.10-05 Torslandaviken (Magnus Unger)
Sånglärka Vår–Höst	+5 20.1	25.1 Galterö (Magnus Hallgren m fl) 1.1-03 Fässberg (Lars-Erik Rahm m fl)	-27 18.12	21.11 Björkö (Kristoffer Lager) 31.12-08 Fässberg (Lars-Erik Rahm)
Trädlärika Vår–Höst	-20 13.3	21.2 Sandvik, Torslanda (Christer Fält) Nytt fenologirekord (-10)	+27 5.11	2.12 Välen (Uno Unger) 25.12-14 Vargö (Jan Mogol)
Berglärka Höst–Vår	+10 14.10	24.10 Torslandaviken (Stig Fredriksson) 3.10-14 Brudarebacken (Leif Andersson m fl)	±0 19.4	19.4 Torslandaviken (Ola Wennberg) 4.5-03 Rörö (Magnus Unger)
Backsvala Vår–Höst	+3 16.4	19.4 Torslandaviken (Mathias Theander) 9.4-14 Härssjön (Leif Andersson m fl)	+4 23.9	27.9 Vrångö (Stefan Svanberg m fl) Nytt fenologirekord (+1)
Ladusvala Vår–Höst	-2 14.4	12.4 Årekärr, Askim (Lars Lundmark) 3.4-11 Sävöns mynning (Ola Bäckman)	-1 25.10	24.10 Torslandaviken (Per Lundgren m fl) 12.11-03 Donsö (Carl Jyker)
Hussvala Vår–Höst	-2 19.4	17.4 Sisjöns skjutfält (Silke Klick) 11.4-09 Torslandaviken (Hans Petersson)	±0 27.9	27.9 Björkö (Peter Hamrén) 17.10-04 Skintebo, Askim (Mikael Forsman)
Trädiplärka Vår–Höst	-7 18.4	11.4 Brudarebacken (Martin Johansson) 10.4-09 Delsjöområdet (Magnus Unger)	+10 8.10	18.10 Hönö kyrkogård (Hans Zachrisson) 2.11-03 Smithska udden (Kristoffer Nilsson)
Rödstrupig piplärka Vår	-1 10.5	9.5 Näset (Karl-Olof Johansson) 3.5-10 Galterö (Lars Hellman)	- 11.5	* 14.5-03 Kråkudden (Kristoffer Nilsson)
Rödstrupig piplärka Höst	-4 1.9	28.8 Brudarebacken (Ingemar BE Larsson) 25.8-13 Galterö (Lars Hellman)	±0 3.10	3.10 Svaleboskogen (Jan Mogol) 9.10-06 Smithska udden (Kristoffer Nilsson)
Vattenpiplärka Höst–Vår	+19 2.11	21.11 Torslandaviken (Christer Fält) 22.10-04 Ersdalen, Hönö (Christer Fält)	-20 17.3	25.2 Galterö (Henrik Roos) 10.4-06 Rörö (Martin Alexandersson m fl)
Gulärka Vår–Höst	-3 22.4	19.4 Torslandaviken (Benga Ragnewall) 7.4-10 Torslandaviken (Ola Bäckman)	+7 27.9	4.10 Hyppeln (Roger Eskilsson) 12.10-02 Rörö (Magnus Unger)
Sidensvans Höst–Vår	+6 9.10	15.10 Skansen Lejonet (Kjell Hansson) 20.9-05 Kungssten (Kristoffer Nilsson)	-3 28.4	25.4 Härssjön (Ove Ferling) 7.5-02 Botaniska trädgården (Berndt Lindberg)
Näktergal Vår–Höst	-2 3.5	1.5 Brudarebacken (Ingemar BE Larsson) 27.4-14 Torslandaviken (Mia Wallin m fl)	+6 12.8	18.8 Torslandaviken (Ola Wennberg) 12.9-10 Högsbo (Kristoffer Nilsson)
Blåhake Vår	+2 8.5	10.5 Brudarebacken (Roger Eskilsson m fl) 30.4-12 Flera lokaler	-1 22.5	21.5 Hyppeln (Stefan Svanberg) 30.5-04 Ersdalsviken, Hönö (Magnus Unger)
Blåhake Höst	+25 1.9	26.9 Vinga (Dan Klasson m fl) 14.8-11 Brudarebacken (Kirsi Oksman Ljungqvist)	+10 16.9	26.9 Vinga (Dan Klasson m fl) 20.10-00 Lagmansholmen (Martin Oomen)
Svart röstjärt Vår–Höst	- 3.4	* 27.3-05 Galterö (Göran Johansson)	- 10.11	* 8.12-03 Rörö (Magnus Unger)
Rödöstjärt Vår–Höst	+1 19.4	20.4 Flera lokaler 13.4-14 Styrö (Lars Davidsson)	±0 4.10	4.10 Högdal, Mölnlycke (Martin Oomen) 26.10-02 Guldringen, Göteborg (Knut Karlsson)

ART PERIOD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Buskskvätta Vår–Höst	-2 23.4	21.4 Flera lokaler 16.4-00 Styrö (Donald Granqvist)	+11 5.10	16.10 Torslandaviken (Ola Wennberg) 21.11-10 Eklanda (Christer Fält)
Stenskvätta Vår–Höst	+2 2.4	4.4 Torslandaviken (Magnus Persson m fl) 22.3-14 Galterö (Johan Ennerfelt)	+2 2.11	4.11 Rörö (Bo Brinkhoff m fl) 24.11-09 Rörö (Christer Fält)
Taltrast Vår–Höst	-10 15.3	5.3 Slottsskogen (Johan Svedholm) 13.2-07 Rörö (Christer Fält)	- 19.11	* 24.11-13 Västra begravningspl. (Stefan Svensson)
Ringtrast Vår	-1 5.4	4.4 Galterö (Berndt Lindberg) 25.3-05 Johanneberg (Olof Armini)	+3 12.5	15.5 Lagmansholmen (Magnus Persson) 24.5-04 Donsö (Martin Fransson)
Ringtrast Höst	±0 3.10	3.10 Torslandaviken (Magnus Persson) 14.9-03 Sijöns skjutfält (Tony Börjesson)	±0 25.10	25.10 Torslandaviken (Bodil Nyström) 25.11-14 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson m fl)
Gräshoppsångare Vår–Höst	+4 1.5	5.5 Stora Oxhagen (Ulf Persson) 17.4-11 Haga kile, Askim (Aimon Niklasson)	-33 5.8	3.7 Stora Oxhagen (Johan Svedholm) 25.9-10 Vinga (Musse Björklund)
Sävsångare Vår–Höst	+2 29.4	1.5 Stora Oxhagen (Stefan Malm) 22.4-11 Härssjön (Kristian Thisted)	+8 15.9	23.9 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson m fl) 4.10-12 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson)
Kärrsångare Vår–Höst	-1 13.5	12.5 Torslandaviken (Ola Wennberg) 15.9-13 Torslandaviken (Christer Fält m fl)	-21 9.9	19.8 Brudarebacken (David Klingberg) 27.9-09 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson)
Rörsångare Vår–Höst	±0 27.4	27.4 Välen (Tina Widén m fl) 20.4-11 Hills golfbana, Mölndal (Uno Unger)	+4 6.10	10.10 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson m fl) 1.11-08 Torslandaviken (Hans Börjesson)
Härmsångare Vår–Höst	+3 8.5	11.5 Flera lokaler 5.5-04 Slottsskogen (Stefan Andersson)	±0 23.8	23.8 Sudda, Hönö (Uno Unger) 12.9-13 Sudda (Björn Zachrisson)
Årtsångare Vår–Höst	+2 23.4	25.4 Hönö (Per Björkman) 17.4-09 Bosgården, Mölndal (Lars Eric Rahm)	+17 3.10	20.10 Hyppeln (Ola Wennberg) 26.11-14 Ockerö (Hans Zachrisson m fl)
Törnsångare Vår–Höst	-2 28.4	26.4 Torslandaviken (Staffan Larsson) 27.4-11 Hassledalsbergen, Askim (Mikael Forsman)	-6 3.10	27.9 Vinga (Magnus Hallgren m fl) 18.12-00 Torslandaviken (Magnus Unger)
Trädgårdssångare Vår–Höst	±0 5.5	5.5 Rörö (Bo Brinkhoff m fl) 2.5-12 Södra Guldheden (Bernt Nielsen)	-5 2.10	27.9 Flera lokaler 8.10-08 Skansen Lejonet (Svante Martinsson m fl)
Grönsångare Vår–Höst	-2 22.4	20.4 Slottsskogen (Andreas Hagström) 14.4-09 Slottsskogen (Magnus Eriksson)	+7 23.8	30.8 Bovik, Björkö (Peter Hamrén) 1.9-02 Bokedal, Jonsered (Kristoffer Nilsson)
Gransångare Vår–Höst	-5 25.3	20.3 Brunnsbo (Hans Utterberg) 1.3-14 Askim (gnm Markus Lagerqvist)	- 21.11	* 19.12-09 Flera lokaler
Lövsångare Vår–Höst	+1 16.4	17.4 Galterö (Lars Hellman) 10.4-09 Oxsjön, Askim (Anders Grönvall)	+32 3.10	4.11 Rörö (Bo Brinkhoff m fl) <i>Nytt fenologirekord (+17)</i>
Grå flugsnappare Vår–Höst	-1 6.5	5.5 Stora Delsjön (David Klingberg) 27.4-11 Smithska udden (Karl-Olof Johansson)	-2 25.9	23.9 Slottsskogen (Ola Bäckman) 14.10-01 Rörö (Magnus Unger)
Svartvit flugsnappare Vår–Höst	+1 21.4	22.4 Fridhem, Hisingen (Per Lundgren) 12.4-09 Horstedammen, Ockerö (Bengt Karlsson)	+9 18.9	27.9 Björkö (Peter Hamrén) 21.10-12 Arendalsudden (Ivar Ivarsson m fl)
Törnskata Vår–Höst	+3 7.5	10.5 Torslandaviken (Karin Magnander) 1.5-09 Torslandaviken (Hans Börjesson m.fl.)	+5 15.9	20.9 Lökholmen (Lars Davidsson) 21.10-12 Torslandaviken (Ola Wennberg)
Varfågel Höst–Vår	+2 17.9	19.9 Härryda (Håkan Thorstensson) 10.9-09 Stora Amundö (Patrik Axelsson)	-6 20.4	14.4 Torslandaviken (Ola Wennberg) 16.5-10 Vrångö (Tina Widén)
Bergfink Höst–Vår	-3 26.8	23.8 Vrångö (Tina Widén) 31.7-03 Smithska udden (Kristoffer Nilsson)	-1 10.5	9.5 Flera lokaler 24.5-01 Yttre Tistlarna (Sten Ekwall)
Hämpling Vår–Höst	-8 20.3	12.3 Torslandaviken (Lars Hellman) 8.3-03 Hjuvik, Torslanda (Mats Erik Eriksson)	-5 7.11	2.11 Rörö (Peter Strandvik) 23.11-12 Ersdalen, Hönö (Kristoffer Nilsson)
Vinterhämpling Höst–Vår	-7 5.10	28.9 Hyppeln (Rune Hixén m fl) 19.9-12 Brudarebacken (David Klingberg)	-2 29.4	27.4 Sijöns skjutfält (Tina Widén) 11.5-05 Öxnäs (Daniel Gustafsson)
Rosenfink Höst–Vår	±0 18.5	18.5 Torslandaviken (Kåre Ström m fl) 9.5-14 Gullö, Säve (Johan Svedholm)	+43 5.9	18.10 Hönö (Magnus Unger m fl) <i>Nytt fenologirekord (+17)</i>
Lappsparrv Vår	+1 23.3	24.3 Kålsered (Stig Carlsson m fl) 3.2-02 Kvillehed, Säve (Magnus Unger)	-21 29.4	8.4 Brudarebacken (Roger Eskilsson) 12.5-02 Torslandaviken (Kristoffer Nilsson)
Lappsparrv Höst	±0 9.9	9.9 Hyppeln (Bo Brinkhoff m fl) 28.8-10 Öxnäs (Martin Oomen fl)	-8 27.10	19.10 Rörö (Rune Hixén m fl) 13.12-10 Säve (Uno Unger)
Snösparrv Höst–Vår	-21 12.10	21.9 Torslandaviken (Ola Wennberg) <i>Nytt fenologirekord (-1)</i>	+14 4.4	18.4 Årekärr, Askim (Mikael Forsman m fl) 10.5-14 Vinga (Gösta Olofsson)
Ortolansparv Vår	+1 4.5	5.5 Brudarebacken (David Klingberg m fl) 29.4-03 Yttre Tistlarna (Tommy Järås)	-2 7.5	5.5 Brudarebacken (David Klingberg m fl) 21.5-13 Brudarebacken (Roger Eskilsson)
Ortolansparv Höst	-10 20.8	10.8 Brudarebacken (Hans Zachrisson) 8.8-09 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson m fl)	-29 8.9	10.8 Brudarebacken (Hans Zachrisson) 28.9-11 Öxnäs (Bo Brinkhoff)

Så här rapporterar du!

En fågelrapport blir ingenting utan rapportunderlag, och det är du som står för rapporterna. Vissa rapporterar allt de ser, andra väljer ut det viktigaste. Hur du gör själv avgör du. Det viktigaste är att du rapporterar. Information om hur du rapporterar hittar du här.

NÄR?

Vi rekommenderar att du rapporterar dina fynd så snart som möjligt efter observationstillfället. Dels för att det kan finnas andra personer som är intresserade att se just det du har sett, och dels för att det minskar risken att du glömmer av att rapportera det senare. Vill du trots allt skicka en årssammanställning är det naturligtvis bättre än att inte rapportera alls. Adress hittar du nedan.

VAD?

Rapporterar du till Artportalen (se nedan) direkt efter observationstillfället är det helt upp till dig hur mycket du rapporterar. Vill du lägga in precis alla dina fynd går det bra, vill du bara lägga in en del går det också bra. Vi vill dock gärna att du åtminstone rapporterar motsvarande det vi presenterar i den här fågelrapporten. En detaljerad rapportmall art för art är för tillfället inte tillgänglig på Artportalen, så i väntan på att rapportmallarna återigen dyker upp där hänvisar vi till urvalet i den här rapporten som guide.

HUR?

Vi rekommenderar att du rapporterar dina fynd via Artportalen på adress <http://www.artportalen.se/>. Inmatning kan göras direkt via onlineformulär eller via Excel, och är smidigt när man väl fått in vanan. Hjälp för att komma igång om du aldrig rapporterat förut hittar du på Artportalens första sida. Om du saknar tillgång till internet går det fortfarande bra att skicka in en årssammanställning till nedanstående adress (men om du har minsta möjlighet att själv lägga in dina fynd är vi mycket tacksamma om du gör det eftersom det besparar oss mycket arbete).

RARITETSRAPPORTER

För vissa fynd (rariteter och extremt tidiga/sena fynd) kräver vi att en beskrivning av fyndet lämnas in. Om det finns bilder på fågeln i fråga behöver inte beskrivningen vara lika omfattande som om bilder saknas. Har du rapporterat dina fynd via Artportalen (se ovan) kommer observationen att finnas under rubriken "Fynd för validering" som visas på första sidan när du har loggat in. Följ länkarna och fyll i din rapport direkt på skärmen. Vill du skicka en beskrivning via post använder du adressen nedan, alternativt via e-post till rrk@gof.nu. Vi ser dock helst att rapporten läggs in via Artportalen.

RAPPORTMOTTAGARE

Per Björkman
Klassikergatan 9
422 41 Hisings Backa

Fler tips om hur du rapporterar, till exempel om hur, när och varför du ska skriva en raritetsrapport, hittar du på

rrk.gof.nu

POSTTIDNING B

GOF · BOX 166 · 421 22 VÄSTRA FRÖLUNDA

© 2018 GÖTEBORGS ORNITOLOGISKA FÖRENING · ISSN 0348-1510

